

OBEC NEVIDZANY

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Nevidzany

2008

Objednávateľ:
Obec Nevidzany, 106
951 62 Nevidzany
IČO: 308239

Zhotoviteľ:

Ing. Barbora GERHÁTOVÁ
Nitrianska 2/3
955 01 Chrabrany
tel.: +421 915 737 425

Ing. Daniela Šutková
Mikroregión "Požitavie – Širočina"
So sídlom vo Veľkých Vozokanoch
Tel.: +421 903 232697

OBSAH

1 ÚVOD	6
1.1 Súhrnný obsah dokumentu	6
1.2 Proces prípravy PHSR a uplatňovanie princípu partnerstva	7
1.3 Súlad PHSR s dokumentmi na národnej a regionálnej úrovni	7
1.4 Charakteristika riešeného územia	11
2 EKONOMICKÉ A SOCIÁLNE VÝCHODISKÁ	12
2.1 Socio-ekonomická analýza obce	12
2.1.1 Prírodné podmienky	12
2.1.2 Obyvateľstvo a jeho charakteristiky	15
2.1.3 Ekonomika	24
2.1.4 Občianska vybavenosť	31
2.1.4.1 Technická infraštruktúra	31
2.1.4.2 Sociálna infraštruktúra	32
2.1.4.3 Zdravotná infraštruktúra	33
2.1.4.4 Kultúrna infraštruktúra	33
2.1.4.5 Bývanie	36
2.1.5 Vzdelávanie a kultúra	40
2.1.6 Analýza stavu a ochrany životného prostredia	42
2.2 SWOT analýza	48
2.3 Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja	50
2.3.1 Sektorové a lokálne východiská	50
2.3.2 Všeobecné východiská.....	52
2.3.3 Závety.....	52
3 ROZVOJOVÁ STRATÉGIA	53
3.1 Vízia na roky 2007 – 2013	53
3.2 Rozvojová stratégia na roky 2007 – 2013	53
3.2.1 Opis rozvojovej stratégie	55
4 FINANČNÝ PLÁN	67
4.1 Plán realizácie projektov na obdobie rokov 2008 – 2013	67
5 ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE	68
5.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	68
5.2 Monitorovanie a hodnotenie	68
5.3 Harmonogram realizácie	69
6 ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	70
7 PRÍLOHY	71

Zoznam tabuliek a grafov

Tabuľka 1 Pôdny fond obce Nevidzany v roku 2004.....	13
Tabuľka 2 Porovnanie demografie s priemerom mikroregiónu, okresu, kraja a SR v roku 2005	20
Tabuľka 3 Národnostné zloženie obyvateľstva v obci a v mikroregióne Požitavie – Širočina	21
Tabuľka 4 Religiózná štruktúra obyvateľov obce a mikroregiónu Požitavie - Širočina...	22
Tabuľka 5 Stupeň dosiahnutého vzdelania obyvateľstva v obci a v mikroregióne.....	23
Tabuľka 6 Vysokoškolské vzdelanie obyvateľstva v obci Nevidzany v roku 2001.....	23
Tabuľka 7 Právne subjekty v obci v rokoch 2004 a 2005	25
Tabuľka 8 Štruktúra ekonomických činností podľa OKEČ v rokoch 2004 a 2005	25
Tabuľka 9 Podnikateľské subjekty lokalizované v obci Nevidzany (podnikajúce v primárnom, sekundárnom a terciárnom sektore) v roku 2006.....	26
Tabuľka 10 Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a podľa odvetvia hospodárstva v roku 2001	28
Tabuľka 11 Porovnanie miery nezamestnanosti k 31. 12. 2005	29
Tabuľka 12 Počet uchádzačov o zamestnanie v rokoch 2001 – 2006	30
Tabuľka 13 Zariadenia sociálnych služieb v mikroregióne k 31. 12. 2005	33
Tabuľka 14 Domový a bytový fond obce v roku 2001	36
Tabuľka 15 Obdobie výstavby trvale obývaných bytov v obci.....	37
Tabuľka 16 Prírastky, úbytky a stav bytového fondu k 31.12.	38
Tabuľka 17 Prírastky bytov podľa vybraných foriem výstavby k 31.12.	38
Tabuľka 18 Priemerný počet obyvateľov na 1 byt v rokoch 2001 – 2004	39
Tabuľka 19 Vybavenie trvale obývaných bytov v obci.....	39
Tabuľka 20 Vývoj počtu detí v materskej škole.....	40
Tabuľka 21 Športové zariadenia v obci.....	41
Tabuľka 22 Zariadenia trávenia voľného času v obci	42
Tabuľka 23 Neziskové organizácie pôsobiace v obci	42
Tabuľka 24 Príkony priestorového dávkového ekvivalentu	43
Tabuľka 25 Výpuste rádioaktívnych látok z SE-EMO do okolia v rokoch 1998 – 2004..	43
Tabuľka 26 Množstvo emisií znečisťujúcich látok vypustených do ovzdušia (t) – SE-EMO	44
Tabuľka 27 Zaradenie obce do zraniteľných oblastí	45
Tabuľka 28 Množstvo komunálneho odpadu v obci v rokoch 2004 – 2005	47
Tabuľka 29 Množstvo odpadov vyprodukovaných v roku 2005	47
Tabuľka 30 Strategické priority a opatrenia na roky 2007 – 2013	54
Graf 1 Štruktúra pôdneho fondu obce Nevidzany v roku 2004	14
Graf 2 Demografická štruktúra obyvateľov obce Nevidzany v roku 2005	16
Graf 3 Demografická štruktúra obyvateľstva v obciach mikroregiónu v roku 2005	16
Graf 4 Demografická štruktúra mužov v obci Nevidzany v roku 2005	17
Graf 5 Demografická štruktúra žien v obci Nevidzany v roku 2005	17
Graf 6a Vývoj počtu obyvateľov v obci Nevidzany v rokoch 1996 – 2005	18
Graf 6 Vývoj počtu obyvateľov v obciach mikroregiónu v rokoch 1996 – 2005.....	19
Graf 7 Vývoj prirodzeného prírastku a migrácie obyvateľstva obce Nevidzany v rokoch 1996-2005	19
Graf 8 Vzdelanostná úroveň obyvateľstva obce Nevidzany v roku 2001	24
Graf 9 Zastúpenie ekonomických sektorov v obci v roku 2005	26

Graf 10 Odchádzka za prácou	29
Graf 11 Vývoj miery nezamestnanosti v obci v rokoch 2001 – 2006	31
Graf 12 Vlastníctvo domového fondu v obci v roku 2001	37
Graf 13 Obdobie výstavby trvale obývaných bytov	38
Graf 14 Vybavenie obývaných bytov technickou infraštruktúrou v roku 2001	40
Graf 15 Množstvo komunálneho odpadu v obci v rokoch 2004 – 2005	47

1 ÚVOD

1.1 Súhrnný obsah dokumentu

Základným predpokladom vyváženého a koordinovaného rozvoja územia obce a zároveň združení obcí - mikroregiónov je existencia koncepcie sociálno-ekonomického rozvoja.

V zmysle súčasnej platnej legislatívy, ktorá stanovuje podmienky na úrovni Slovenskej republiky (28) a Európskej únie (nariadenia), sa podpora regionálneho rozvoja uskutočňuje v súlade s programovaním na základe dokumentov na národnej¹, regionálnej² a miestnej úrovni³. Cieľom tejto podpory je zabezpečiť vyvážený hospodársky a sociálny rozvoj SR, odstrániť alebo zmierniť rozdiely v úrovni hospodárskeho a sociálneho rozvoja regiónov, zabrániť vzniku nových oblastí s nízkou ekonomickou výkonnosťou a životnou úrovňou obyvateľov a v neposlednom rade udržať hospodársky a sociálny rozvoj regiónov.

Podpora regionálneho rozvoja z fondov EÚ na území Slovenskej republiky bude implementovaná v regiónoch spadajúcich pod cieľ Konvergencia⁴, Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť⁵ a Európska územná spolupráca. Politika rozvoja vidieka bude v novom programovom období implementovaná prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EAFRD), ktorý nebude súčasťou štrukturálnych fondov. Slovenská republika bude mať možnosť využívať zdroje Európskej únie na základe dvoch dokumentov a to *Národného strategického referenčného rámca Slovenskej republiky na roky 2007 - 2013 (NSRR SR)*⁶ a *Národného strategického plánu rozvoja vidieka SR (NSPRV SR)*. Na základe výsledkov regionálnych analýz sa priority NSRR SR budú implementovať *cez 11 operačných programov* a to formou koncentrácie na vybrané témy/tematické oblasti a územia s cieľom dosiahnutia čo najefektívnejšej vzájomnej synergie. Za týmto účelom boli stanovené *inovačné a kohézne póly rastu* (územná koncentrácia), do ktorých bude prioritne smerovaná intervenčná podpora. Rozhodnutím ministra výstavby a regionálneho rozvoja SR č. 3/2007 zo 6. júna 2007 bol pre Národný strategický referenčný rámec na roky 2007 – 2013 stanovený zoznam pólov rastu, kde je obec Nevidzany podľa štruktúry sídiel Slovenskej republiky **zaradená do skupiny obcí** mimo záujmového územia inovačných pólov rastu. V praxi to znamená, že obec Nevidzany bude môcť čerpať len niektoré opatrenia z určitých operačných programov *NSRR SR*.

Podpora rozvoja vidieckych oblastí bude financovaná na základe dohodnutých demarkačných línií zo strany uvedených štrukturálnych fondov a EAFRD, ktoré sa budú vzťahovať na podporu projektov zameraných na zlepšenie kvality života vo vidieckych oblastiach, na vytváranie a udržanie pracovných miest, ďalej na podporu konkurencieschopnosti podnikov a služieb na vidieku a na koordinovanú ochranu chránených území v rámci programu NATURA 2000. Čo sa týka možnosti čerpania finančných prostriedkov z *Programu rozvoja vidieka SR 2007-2013*, tu je pre obec možnosť uchádzať sa o podporu z *Osi 3 Kvalita života vo vidieckych oblastiach a diverzifikácia vidieckeho hospodárstva v rámci Skupiny opatrení: Obnova a rozvoj obcí, občianskej vybavenosti a služieb a Osi 4 Leader* prostredníctvom verejno-súkromného

¹ Národný plán regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

² Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja

³ Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce

⁴ Regióny oprávnené na financovanie zo štrukturálnych fondov v rámci cieľa Konvergencia sú regióny NUTS 2, ktorých HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily za posledné tri dostupné roky je menší ako 75% priemeru Spoločenstva.

⁵ NUTS 2 Bratislavský kraj

⁶ Poznámka: neobsahuje cieľ Európska územná spolupráca

partnerstva – miestnej akčnej skupiny, ktorá bude môcť získať globálny grant na realizáciu integrovanej stratégie presne vymedzeného územia. Zároveň sú tu otvorené možnosti pre implementáciu kooperatívnych projektov (inter-teritorial alebo transnational projekty spolupráce) s dôrazom na inovácie a výmenu najlepších prístupov.

Z obsahového hľadiska treba za kľúčové časti Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Nevidzany považovať: analýzu súčasnej situácie, víziu a stratégiu vrátane priorít, opatrení a aktivít PHSR a finančný plán.

Analýza súčasnej situácie vychádza predovšetkým z daného reálneho stavu socio-ekonomického vývoja územia obce. Zameriava sa na identifikáciu vnútorných kľúčových problémov, ktoré je možné riešiť v nasledujúcich siedmich rokoch v oblastiach: prírodné podmienky, ľudské zdroje, ekonomika, občianska vybavenosť, vzdelávanie a kultúra, životné prostredie. Získané poznatky sú prezentované formou SWOT⁷ analýzy a vyúsťujú do kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja identifikovaných v rámci analýzy súčasného stavu.

Základným východiskom pre strategickú časť, okrem vízie hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, je i určenie stratégie formou strategického a špecifických cieľov. Samotné dosiahnutie vízie je otázkou dlhšieho časového obdobia, ako sú zadefinované jednotlivé postupy v rámci celkovej stratégie. Realizácia návrhu stratégie vychádza z potreby zvýšenia štandardu života obyvateľov obce v rámci regiónov SR. Hlavným zámerom je prispieť k napĺňaniu vízie v rokoch 2007 – 2013 takým spôsobom, aby sa dosiahol určitý posun v zlepšení kvality života obyvateľov pri optimálnom využití kľúčových faktorov rozvoja a rešpektovaní trvalo udržateľného rozvoja.

1.2 Proces prípravy PHSR a uplatňovanie princípu partnerstva

Príprava PHSR prebiehala od začiatku roku 2006 podľa harmonogramu schváleného dodávateľom a je v súlade s PHSR Mikroregiónu "Požitavie – Širočina (v plnom rozsahu strategických priorít PHSR mikroregiónu).

Prvá etapa prác zahŕňala prípravu analytickej časti, ktorej súčasťou bolo spracovanie analýz: prírodných podmienok, ľudských zdrojov, ekonomiky, občianskej vybavenosti a životného prostredia.

Spracovanie strategickej časti zahŕňalo rozpracovanie rozvojových priorít do opatrení s cieľom zadefinovať potrebné aktivity, určenie konečných prijímateľov pomoci a stanovenie merateľných monitorovacích indikátorov. Výsledkom je strategický rozvojový program aplikovateľný pre celé územie obce.

1.3 Súlad PHSR s dokumentmi na národnej a regionálnej úrovni

Ako je spomínané v kapitole 1.1, PHSR je základným dokumentom, prostredníctvom ktorého sa implementuje podpora regionálneho rozvoja na miestnej úrovni. Tým, že definuje a zároveň v sebe spája charakteristické prvky procesu programovania a plánovania v nadväznosti na dosiahnutie vízie a cieľov zadefinovaných na „vyššej úrovni“, je v súlade so všetkými relevantnými strategickými dokumentmi na národnej a regionálnej úrovni. Súlad PHSR obce Nevidzany s NSRR SR, NSPRV SR a Programom rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2003 – 2013 je uvedený nižšie.

⁷ SWOT analýza (Strong points – silné stránky, Weak points – slabé stránky, Opportunities - príležitosti, Threats – ohrozenia)

Súlad priorít PHSR so strategickými prioritami NSRR SR

Rozvojové priority PHSR obce Nevidzany sú plne v súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR na roky 2007 – 2013. V nadväznosti na vytýčený strategický cieľ SR je stratégia NSRR postavená na troch strategických prioritách a ich troch cieľoch, ktoré sa bude snažiť prostredníctvom financovania projektov v programovom období 2007 – 2013 naplniť:

1. Zvýšenie hustoty vybavenia regiónov infraštruktúrou a zvýšenie efektívnosti s ňou súvisiacich verejných služieb
2. Rozvoj zdrojov trvalo udržateľného ekonomického rastu a zvyšovanie konkurencieschopnosti priemyslu a služieb
3. Zvýšenie zamestnanosti, rast kvality pracovnej sily pre potreby znalostnej ekonomiky a zvýšenie sociálnej inklúzie rizikových skupín

		NSRR SR		
		Infraštruktúra a regionálna dostupnosť	Inovácie, informatizácia a znalostná ekonomika	Ľudské zdroje a vzdelávanie
PHSR	Tvorba nových pracovných príležitostí a zvýšenie príjmov obyvateľstva	1 Podpora rozvoja výroby a služieb		
		2 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu		
		3 Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu		
	Ochrana životného prostredia	1 Environmentálna infraštruktúra a protipovodňová ochrana		
		2 Podpora budovania systému odpadového hospodárstva		
		3 Podpora obnoviteľných zdrojov energie		
		4 Ochrana a regenerácia prírodného prostredia		
	Zachovanie kultúrno-historického dedičstva	1 Obnova kultúrnych a historických objektov		
		2 Podpora rozvoja kultúrno-historických tradícií		
	Rozvoj sociálnych a zdravotných služieb	1 Podpora budovania siete sociálnych a zdravotných zariadení		
	Skvalitnenie verejnej infraštruktúry	1 Obnova a rozvoj obcí		
	Rozvoj ľudských zdrojov a spoločenského života	1 Podpora moderného a celoživotného vzdelávania		
		2 Podpora rozvoja spoločenských aktivít		
3 Rozvoj partnerskej spolupráce				

Súlad priorít PHSR s cieľmi jednotlivých osí NSPRV SR

Rozvojové priority PHSR obce Nevidzany sú v súlade s Národným strategickým plánom rozvoja vidieka SR. V nadväznosti na vytýčený globálny cieľ je stratégia NSPRV SR postavená na štyroch cieľoch, ktoré sa bude snažiť prostredníctvom financovania projektov v programovom období 2007 – 2013 naplniť:

1. Zvýšiť konkurencieschopnosť agropotravinárskeho a lesníckeho sektora
2. Vytvárať multifunkčné poľnohospodárske a lesnícke systémy s priaznivým dosahom na životné prostredie, prírodu a vzhľad krajiny
3. Zvýšiť zamestnanosť na vidieku a podporiť rozvoj obcí
4. Podpora budovania a rozvoj miestnych partnerstiev a využitie vnútorného rozvojového potenciálu vidieka

		NSPRV SR			
		OS 1 Zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva	OS 2 Zlepšenie životného prostredia a krajiny	OS 3 Kvalita života vo vidieckych oblastiach a diverzifikácia vidieckeho hospodárstva	OS 4 Leader
PHSR	Tvorba nových pracovných príležitostí a zvýšenie príjmov obyvateľstva	1 Podpora rozvoja výroby a služieb			
		2 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu			
		3 Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu			
	Ochrana životného prostredia	1 Environmentálna infraštruktúra a protipovodňová ochrana			
		2 Podpora budovania systému odpadového hospodárstva			
		3 Podpora obnoviteľných zdrojov energie			
		4 Ochrana a regenerácia prírodného prostredia			
	Zachovanie kultúrno-historického dedičstva	1 Obnova kultúrnych a historických objektov			
		2 Podpora rozvoja kultúrno-historických tradícií			
	Rozvoj sociálnych a zdravotných služieb	1 Podpora budovania siete sociálnych a zdravotných zariadení			
	Skvalitnenie verejnej infraštruktúry	1 Obnova a rozvoj obcí			
	Rozvoj ľudských zdrojov a spoločenského života	1 Podpora moderného a celoživotného vzdelávania			
		2 Podpora rozvoja spoločenských aktivít			
		3 Rozvoj partnerskej spolupráce			

Súlady priorít PHSR s prioritami PRNSK

Rozvojové priority PHSR obce Nevidzany sú plne v súlade s Programom rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2003 – 2013, ktorý zahŕňa v rámci siedmich kritických oblastí tieto zámery:

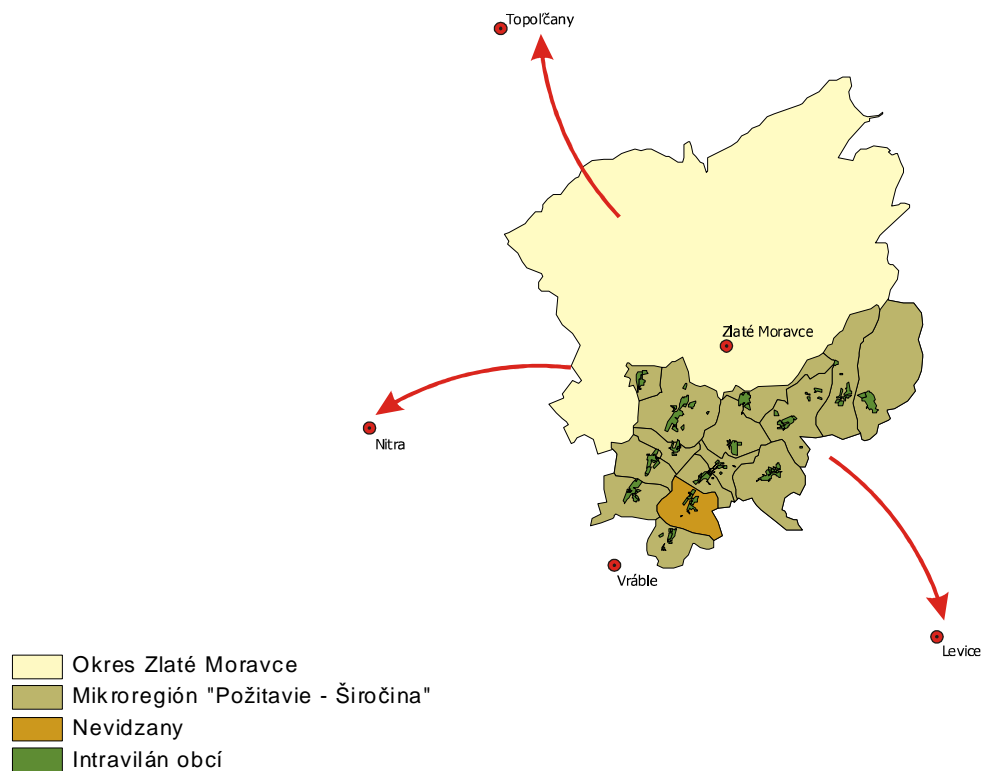
- 1.1 Zabezpečenie ľudského potenciálu s potrebnou kvalitatívnou úrovňou, ako predpokladu pre plnenie hlavných rozvojových cieľov
- 2.1 Vybudovanie konkurencieschopného a výkonného agropotravinárskeho sektora schopného sa začleniť a pôsobiť v spoločnosti krajín EÚ v podmienkach rozvinutého multifunkčného poľnohospodárstva
- 2.2 Trvalo udržateľný rozvoj vidieka a zlepšenie ekonomických príležitostí a sociálnych podmienok vidieckeho obyvateľstva
- 3.1 Ochrana povrchových a podzemných vôd s cieľom zvýšenia ich kvality
- 3.2 Ochrana ovzdušia
- 3.3 Odpadové hospodárstvo
- 4.1 Napojenie regiónu na transeurópsku diaľničnú sieť a modernizácia hlavnej regionálnej cestnej siete
- 4.2 Rozvoj dopravy ako významný faktor pre medzinárodnú spoluprácu
- 5.1 Rast výkonnosti a konkurencieschopnosti
- 5.2 Podpora efektívnejšieho využitia energetického potenciálu kraja
- 5.3 Podpora a rozvoj podnikateľského prostredia a podpora MSP
- 5.4 Zviditeľnenie NSK v oblasti cestovného ruchu a zvýšenie podielu cestovného ruchu na tvorbe regionálnych zdrojov
- 6.1 Vytvárať motivujúci priestor pre vstup zahraničného kapitálu
- 7.1 Podpora a rozvoj informatizácie a komunikačných systémov

		PRNSK						
		Ľudské zdroje a sociálna infraštruktúra	Rozvoj pôdohospodárstva, agropotravinárskeho sektora a rozvoj vidieka	Ochrana životného prostredia	Rozvoj technickej infraštruktúry	Priemysel a služby	Rozvoj zahraničnej spolupráce	Informatizácia a komunikačné systémy
PHSR	Tvorba nových pracovných príležitostí a zvýšenie príjmov obyvateľstva	1 Podpora rozvoja výroby a služieb						
		2 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu						
		3 Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu						
	Ochrana životného prostredia	1 Environmentálna infraštruktúra a protipovodňová ochrana						
		2 Podpora budovania systému odpadového hospodárstva						
		3 Podpora obnoviteľných zdrojov energie						
		4 Ochrana a regenerácia prírodného prostredia						
	Zachovanie kultúrno-historického dedičstva	1 Obnova kultúrnych a historických objektov						
		2 Podpora rozvoja kultúrno-historických tradícií						
	Rozvoj sociálnych a zdravotných služieb	1 Podpora budovania siete sociálnych a zdravotných zariadení						
	Skvalitnenie verejnej infraštruktúry	1 Obnova a rozvoj obcí						
	Rozvoj ľudských zdrojov a spoločenského života	1 Podpora moderného a celoživotného vzdelávania						
		2 Podpora rozvoja spoločenských aktivít						
		3 Rozvoj partnerskej spolupráce						

1.4 Charakteristika riešeného územia

Nevidzany ležia v severozápadnej časti Pohronskej pahorkatiny, na sútoku Podegerského potoka a Širočina. Pahorkatinný reliéf charakterizuje i jeho výškové rozpätie od 160 do 230 m n. m., stred obce leží v nadmorskej výške 181 m n. m.. Súvislé lesné porasty duba a agátu sú len vo východnej časti katastra. Ornú pôdu spestrujú remízky a vinohrady (viď obrázok č. 3 v prílohe).

Katastrálne územie obce sa rozprestiera na rozlohe 1 026 ha, s počtom obyvateľov 610 (stav k 31.12.2006). Nevidzany sú jednou z členských obcí mikroregiónu „Požitavie – Širočina – záujmového združenia obcí pre CR“, ktorý sa nachádza v severovýchodnej časti Nitrianskeho kraja. Mikroregión vznikol ako záujmové združenie obcí zapísaním do registra záujmových a právnických osôb dňa 24.03. 2000 pod č. 7/2000 v okolí Arboréta Mlyňany a údolia rieky Širočina. V súčasnosti ho tvorí 15 obcí: Čierne Kľačany, Malé Vozokany, Nemčiňany, Nevidzany, Slepčany, Tajná, Tesárske Mlyňany, Veľké Vozokany, Vieska nad Žitavou, Čaradice, Červený Hrádok, Tekovské Nemce, Volkovce, Choča, Nová Ves nad Žitavou. Mikroregión zahŕňa katastrálne územie s rozlohou 17 198 ha (viď obrázok č. 1 a 2 v prílohe).

Obr. 1 Geografická poloha obce Nevidzany v rámci mikroregiónu a okresu

Z hľadiska dopravnej dostupnosti sa obec nachádza 14 km južne od okresného mesta Zlaté Moravce. Leží na komunikácii III. triedy, ktorá spája Zlaté Moravce s Vrāblami.

EKONOMICKÉ A SOCIÁLNE VÝCHODISKÁ

2.1 Socio-ekonomická analýza obce

2.1.1 Prírodné podmienky

Geomorfológia a geológia územia

Z geomorfologického hľadiska je územie obce Nevidzany tvorené Hronskou pahorkatinou, ktorá je oddielom výbežku Podunajskej pahorkatiny.

Hronská pahorkatina je krajinný podcelok na východe mikroregiónu Požitavie – Širočina”. Budovaná je ílmi, pieskami a štrkami. V ich nadloží vystupujú riečne terasové štrky s niekoľkometrovým pokrovom spraší, lokálne i eolických pieskov. Spraše a sprašové hliny pokrývajú spravidla aj neogénne sedimenty. Oproti okolitej rovine predstavuje sústavu mierne vyzdvihnutých, ale diferencovaných kryh. Väčšina plochy má pahorkatinný ráz, resp. ráz zvlnenej roviny. Nadmorské výšky sa v rovinatej časti pohybujú v rozpätí 115 – 200 m, v pahorkatinej časti 200 – 320 m. Reliéf je vcelku monotónny, so širokými plochými chrbtami a úvalinovitými dolinami. Hronská pahorkatina má ráz kultúrnej lesostepi s prevahou oráčín.

Kataster obce Nevidzany, ako súčasť Pohronskej sprašovej tabule sa nachádza v geomorfologickom teréne, ktorý je typický pre prechod nížin do pahorkatín – je charakteristický a vyznačuje sa širokými zaoblenými chrbtami, ktoré sú oddelené zväčša plytkými údoliami.

Klimatické podmienky

Územie obce patrí do klimatickej oblasti miernych zemepisných šírok.⁸ Priemerná ročná teplota vzduchu je 9 °C, pričom najteplejším mesiacom je júl (priemerne 18,7 °C) a najchladnejšími mesiacmi sú január a február (-1,8 °C). Obdobie s priemernou teplotou nad 10 °C sa začína v polovici apríla a končí v polovici októbra. Priemerný počet letných dní za rok v tejto oblasti je 63. Dní, keď teplota vzduchu vystúpi nad 30 °C, tzv. tropických dní, býva priemerne 14. Výskyt mrazových dní (s minimálnou teplotou – 0,1 °C) je priemerne 22.

Úhrn zrážok v území predstavuje len okolo 662 mm za rok. Najviac zrážok pripadá na letné mesiace, naopak minimálne množstvo spadne v marci, vo februári a v januári. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou (viac ako 1 cm) sa pohybuje v rozpätí od 39 do 60 dní za rok.

V zime prevládajú hlavne juhovýchodné, východné a severovýchodné vetry, v lete západné.⁹

Hydrologické podmienky

Územie obce hydrograficky patrí do vrchovinnno-nížinnej oblasti. Pre vodné toky je charakteristický dažďovo-snehový typ režimu odtoku – s najvyšším prietokom v marci, v septembri býva hladina miestnych vodných tokov najnižšia.

⁸ Poznámka: podľa Končekovej klasifikácie podnebia SR (ATLAS SR, 1980) územie obce patrí do teplej a mierne teplej oblasti, pričom teplú oblasť charakterizuje viac ako 50 letných dní s teplotou vzduchu viac ako 25 °C.

⁹ Dubcová, A. a kol.: Urbanistická štúdia, Nitra, 2001

Kataster obce patrí do povodia rieky Žitavy. Obec leží na sútoku Podegerského potoka a Širočiny. Širočina sa so svojimi prítokmi Rohožníckym a Podegerským potokom vlieva do Žitavy pred mestom Vráble. Žitava pramení na severozápadných svahoch Pohronského Inovca vo výške 625 m n. m. Tečie južným až juhozápadným smerom a pod Martovcami vo výške 107 m n. m. ústi do rieky Nitry. Žitava a Širočina sú na celom území zregulované.¹⁰

Na území obce sa nachádza i vodná nádrž (118,0 tis.m³). V súčasnom období sa využíva najmä na rybolov, pričom vodná nádrž v Nevidzanoch je chránenou rybárskou oblasťou so špeciálnym chovom rýb.

Pedologické podmienky

Z pôdných typov sa takmer na celom území obce vyskytujú nedojeme. Široký rozvodný chrbát medzi riekami Žitava a Širočina je pokrytý hnedozemami pseudoglejovými a glejovými. Zo subtypov hnedých pôd, ktoré sa viažu na zvlhnutú pahorkatinnú časť územia, prevažuje najmä hnedozem erodovaná. Pozdĺž vodných tokov sa vyskytujú fluvizeme (nivné pôdy) s prevahou subtypu fluvizeme glejovej.

Zalesnené časti sa vyvinuli na subtypoch lesných pôd. Tieto sú tvorené najmä hnedozemami typickými a hnedozemami erodovanými.

Pôda na území obce sa zaraďuje medzi veľmi produkčnú až produkčnú. Poľnohospodársky je intenzívne využívaná, preto sú tu niektoré plochy pod vplyvom vodnej a veternej erózie.

Štruktúra pôdneho fondu

Celková plocha katastrálneho územia obce Nevidzany má rozlohu 1 025,84 ha. Z údajov uvedených v tabuľke 1 jasne vyplýva, že v rámci pôdneho fondu prevažuje zastúpenie poľnohospodárskej pôdy (79,96 %).

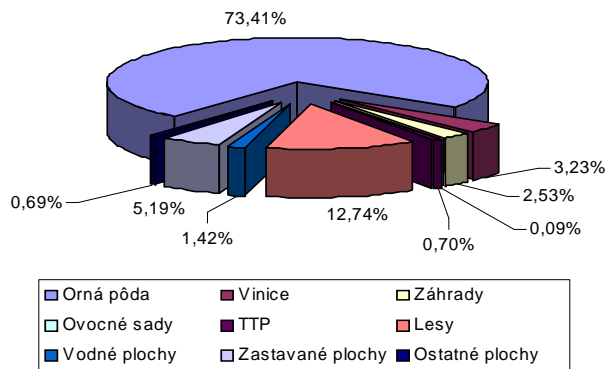
Tabuľka 1 Pôdny fond obce Nevidzany v roku 2004

Pôdny fond	Rozloha (ha)	Rozloha (%)	Rozloha (%)
Poľnohospodárska pôda:			
– Orná pôda	753,10	91,80	73,41
– Vinice	33,16	4,04	3,23
– Záhrady	25,98	3,17	2,53
– Ovocné sady	0,86	0,11	0,09
– TTP	7,14	0,88	0,70
Spolu poľnohospodárska pôda	820,24	100,00	79,96
Nepoľnohospodárska pôda:			
– Lesné pozemky	130,71	63,58	12,74
– Vodné plochy	14,58	7,09	1,42
– Zastavané plochy	53,24	25,89	5,19
– Ostatné plochy	7,07	3,44	0,69
Spolu nepoľnohospodárska pôda	205,60	100,00	20,04
Celkom pôda	1 025,84		100,00

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa v Nitre, 2006.

¹⁰ Dubcová, A. a kol.: Urbanistická štúdia, Nitra, 2001

Stupeň zornenia poľnohospodárskej pôdy je vysoký, dosahuje 91,80 %. Vinice¹¹ zaberajú 3,23 % a záhrady 2,53%. Z celkovej rozlohy pôdneho fondu na trvalé trávne porasty a ovocné sady pripadá len 0,79 %. Okrem ornej pôdy majú v obci významné zastúpenie lesy o výmere 130,71 ha. Vodné plochy zaberajú 14,58 ha.¹² Štruktúru využitia pôdneho fondu dopĺňa zastavaná plocha zaberajúca 5,19 % riešeného územia (graf 1).

Graf 1 Štruktúra pôdneho fondu obce Nevidzany v roku 2004

Z údajov prezentovaných v grafe 1 vyplýva, že charakter pôdneho fondu je tvorený značným zastúpením ornej pôdy, lesných porastov a viníc.

Využitie pôdneho fondu je do značnej miery ovplyvnené prírodnými podmienkami. Kvalita pôdy v obci a klimatické podmienky teplej suchej až mierne suchej oblasti¹³ sú základným predpokladom pre intenzívne využívanie poľnohospodárskej pôdy. Najviac pestovanými plodínami v tejto oblasti sú obilniny, olejniný (repka ozimná, slnečnica), krmoviny a vinná réva.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Celkový charakter obce dotvára rastlinstvo, najmä lesné spoločenstvá. Územie leží na rozhraní karpatskej a panónskej floristickej oblasti, preto sa tu vyskytuje teplomilná i suchomilná vegetácia.

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu pozdĺž vodných tokov tvoria vrbovo-topoľové lesy mäkkého lužného lesa, na suchších vyššie položených miestach striedané jaseňovo-brestovo-dubovými lesmi tvrdého lužného lesa.

Dominantná časť pôvodnej prirodzenej vegetácie však bola vyklčovaná a premenená na kultúrnu step. Jej monotónnosť prerušujú druhotné, najmä agátové lesíky, remízky, tvorené xerotermnými druhmi krovín, ako sú napríklad hloh, šípky, trnky a pod. a zachované zvyšky lužnej vegetácie pozdĺž vodných tokov. Na väčšine poľnohospodárskej pôdy sa pestujú obilniny a krmoviny, územie však spestrujú i plochy vinogradov.

¹¹ Poznámka: najväčšie plochy viníc v mikroregióne sa nachádzajú v obciach Tesárske Mlyňany, Tekovské Nemce, Nevidzany a Čierne Kľačany

¹² z celkovej výmery pôdneho fondu

¹³ Územie obce leží na rozhraní panónskej a západokarpatskej flóry, ktorú charakterizuje teplomilná a suchomilná flóra

V juhovýchodnej časti územia sa nachádzajú lesné porasty duba a agátu.

Fauna obce je druhovo rôznorodá. Podľa zoogeografického členenia tu môžeme nájsť živočíchy dvoch zoogeografických oblastí. Prvou je oblasť Západných Karpát, s jej vnútorným obvodom, južným okrskom – reprezentovaným pohorím Pohronský Inovec a druhou je Panónska oblasť, jej juhoslovenským obvodom, dunajským okrskom, jeho nižinnou časťou.

V týchto oblastiach žijú vo viacerých biotopoch rôzne druhy živočíchov:

- Biotop lesa – srnec lesný hôrny (*Capreolus capreolus*), líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), diviak lesný, sviňa divá (*Sus scrofa*), sova lesná (*Strix aluco*),
- Biotop polí a lúk – hraboš poľný (*Microtus arvalis*), zajac poľný (*Lepus europaeus*), vrana túlavá (*Corvus corone*),
- Biotop vôd – lieň (*Tinca tinca*), mrena obyčajná (*Barbus barbus*), kačica divá (*Anas platyrhynchos*), užovka fľakaná (*Natrix tessellata*).

Seizmická aktivita, geotermálne vody

Seizmická aktivita územia je výsledkom pôsobenia prirodzených síl v zemskej kôre, prejavujúcich sa krátkodobými otrasmi zeme – zemetrasením. Intenzita zemetrasenia je posudzovaná podľa medzinárodnej Mercalli – Cancanilloho stupnice (MC) v rozsahu 1 – 12°. Územie obce podľa normy STN 73 0036 Seizmické zaťaženie stavebných konštrukcií patrí do 3. – 6° MKS-64. V zmysle tejto normy nie je potrebné projektovať stavebné konštrukcie na seizmické zaťaženie.

Nerastné suroviny

Za nerasty sa podľa zákona č. 4/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení zákona SNR č. 498/1991 Zb. považujú tuhé, kvapalné a plynné časti zemskej kôry.¹⁴ Územie obce nedisponuje výraznejšími zásobami nerastných surovín.

2.1.2 Obyvateľstvo a jeho charakteristiky

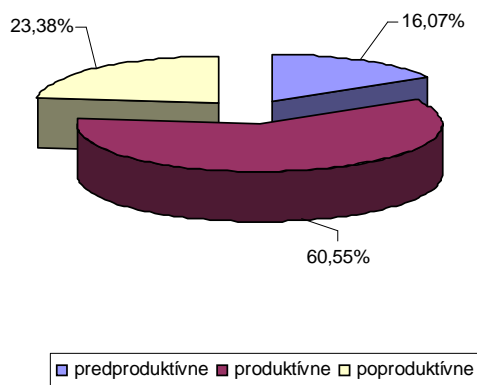
Demografia

Na základe štatistických údajov v roku 2005¹⁵ na území obce žije 616 obyvateľov. Počet žien z celkového počtu obyvateľov je 304, čo predstavuje 49,35 %. Z hľadiska zastúpenia vekových kategórií podľa demografickej štruktúry na základe údajov uvedených v prílohe v tabuľke 2a je v predproduktívnom veku 16,07 % obyvateľov, v produktívnom 60,55 %¹⁶ a v poproduktívnom veku 23,38 %. Z hľadiska vývoja vekovej štruktúry za posledných 10 rokov klesol počet obyvateľov v predproduktívnom veku o 2,67 %, zatiaľ čo pokračoval nárast počtu obyvateľov v produktívnom veku (o 6,22 %). Na základe prezentovaných údajov je zrejmé, že postupne dochádza k zvyšovaniu priemerného veku a zároveň aj k zvyšovaniu indexu starnutia. Percentuálne zastúpenie obyvateľov obce v predproduktívnom, produktívnom a poproduktívnom veku zobrazuje graf 2.

¹⁴ Ložiskom nerastov je prírodné nahromadenie nerastov, ako aj základka v hlbinej bani, opustený val, výsypka alebo odkalisko, ktoré vznikli banskou činnosťou a obsahujú nerasty.

¹⁵ Poznámka: k 31. 12. 2006

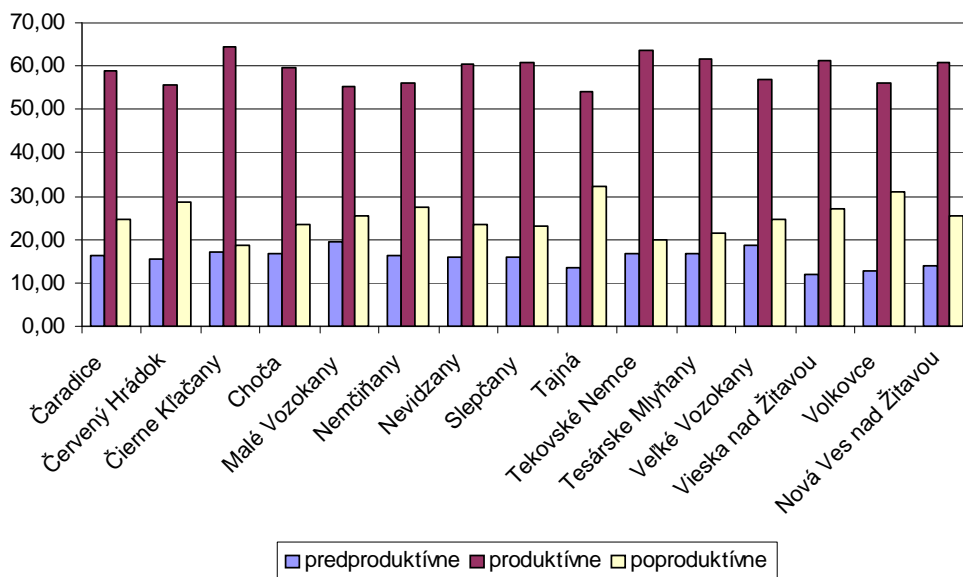
¹⁶ na úrovni okresu Zlaté Moravce je 62, 50 % obyvateľov v produktívnom veku

Graf 2 Demografická štruktúra obyvateľov obce Nevidzany v roku 2005

Z hľadiska demografickej štruktúry má obec Nevidzany mierne vyššie percentuálne zastúpenie obyvateľov v predproduktívnom veku (16,07 %), ako je stav v mikroregióne, ktorý predstavuje 15,77%. Počtom obyvateľov v produktívnom veku patria Nevidzany medzi obce s vyšším percentuálnym zastúpením, t.j. ktorých stav prevyšuje 60%. Podielom obyvateľov v poproduktívnom veku, ktorí predstavujú 23,38% z celkového počtu obyvateľov obce, kopírujú stav v mikroregióne (24,19 %-tné zastúpenie).

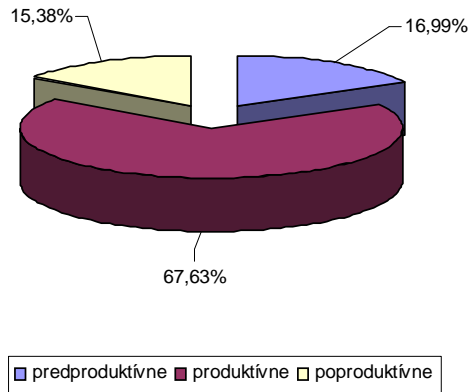
Konkrétne údaje za obec Nevidzany, ako aj za mikroregion sú uvedené v tabuľkách č. 2a a 2 v prílohe.

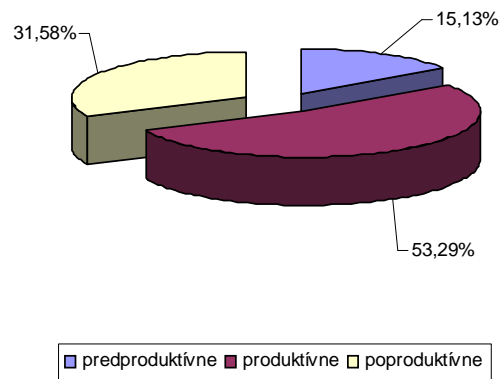
Graf 3 Demografická štruktúra obyvateľstva v obciach mikroregiónu v roku 2005

Ak porovnáme percentuálne zastúpenie mužov a žien na základe demografickej štruktúry, je evidentné, že zastúpenie mužov v predproduktívnom, ale najmä v produktívnom veku výraznejšie prevyšuje percentuálny podiel žien. Naopak, ženy majú dominantné zastúpenie v poproduktívnom veku.

Graf 4 Demografická štruktúra mužov v obci Nevidzany v roku 2005

Graf 5 Demografická štruktúra žien v obci Nevidzany v roku 2005

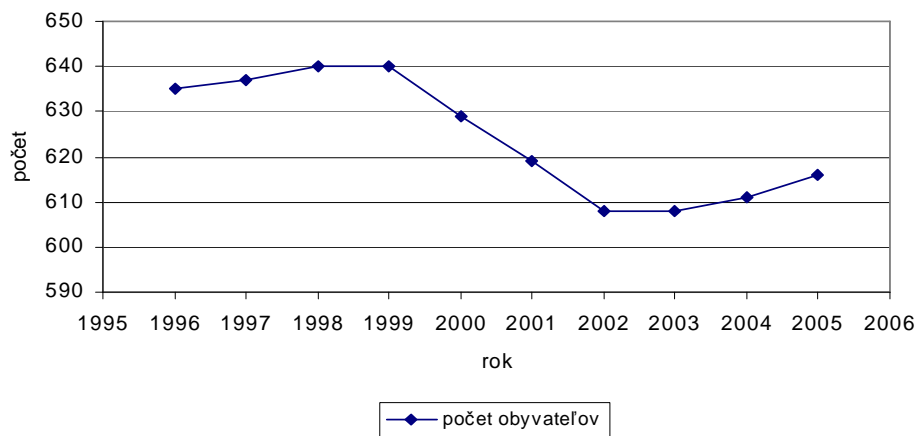
V hodnotení vývojových línií pomeru mužov a žien v jednotlivých obciach mikroregiónu je zaznamenaný v produktívnom veku tento pomer v prospech mužského pohlavia vo všetkých obciach. V poproduktívnom veku je v každej obci počas sledovaného desaťročného obdobia, tak ako je celoslovenský trend, vyššie zastúpenie žien ako mužov (tabuľka 2 v prílohe).

Trendy v demografii

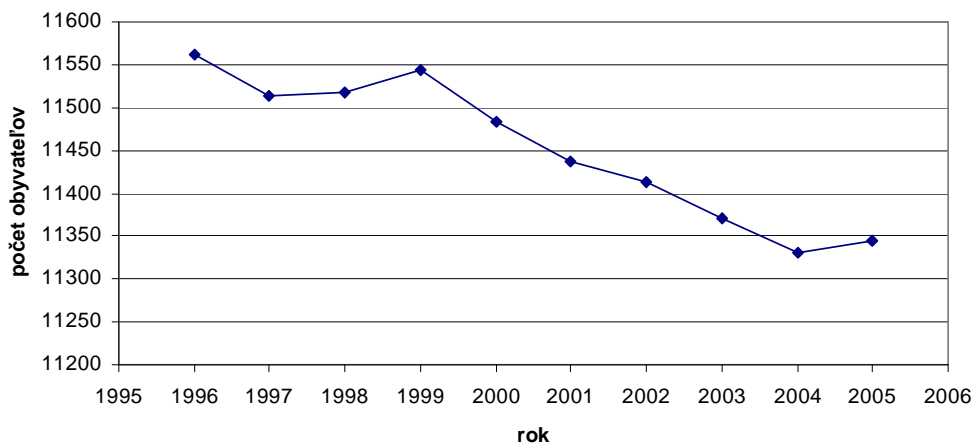
Na základe štatistiky demografického vývoja v rokoch 1996 – 2005 možno konštatovať trend poklesu počtu obyvateľov. V roku 1996 ich stav predstavoval 635 a v roku 2005 už len 616 obyvateľov; pričom v období 1996 – 1999 bol zaznamenaný ich mierny nárast (zo 635 na 640 obyvateľov). V ďalšom období do roku 2003 stav obyvateľov klesol na 608. V období rokov 2004 – 2005 je zaznamenaný mierny nárast (viď. tabuľka 2a v prílohe).

V porovnaní s vývojom počtu obyvateľov mikroregiónu je stav podobný, keď v období rokov 1996 – 2005 výrazne klesá stav obyvateľov. Mierny nárast počtu obyvateľov mikroregiónu je zaznamenaný v rokoch 1999 a 2005 (tabuľka 2, v prílohe). Negatívny trend vývoja počtu obyvateľov sa za posledných 10 rokov prejavil poklesom počtu obyvateľov mikroregiónu z 11 561 na 11 344 obyvateľov.

Zmeny počtu obyvateľov v obci Nevidzany a v mikroregióne “Požítavie – Širočina” v období rokov 1996 – 2005 je možné vidieť v grafickom znázornení (graf 6a a 6).

Graf 6a Vývoj počtu obyvateľov obce Nevidzany v rokoch 1996 – 2005

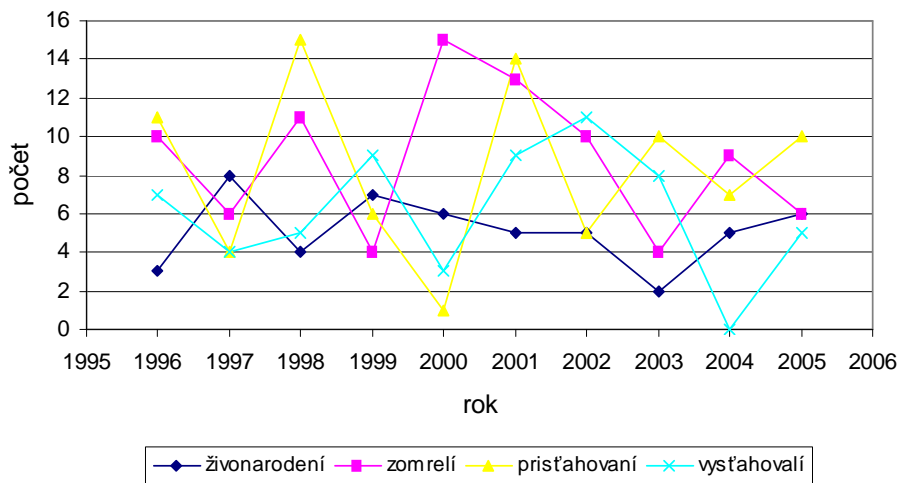

Graf 6 Vývoj počtu obyvateľov v obciach mikroregiónu v rokoch 1996 – 2005

Od roku 1996 z hľadiska vývoja trendov prirodzených prírastkov/úbytkov neustále prevyšuje počet zomrelých obyvateľov počet narodených detí. Stav prirodzeného úbytku je dôsledkom razantného poklesu miery natality, čo súvisí s celkovými spoločenskými a sociálnymi zmenami.

Na základe údajov uvedených v tabuľke 3a v prílohe je zrejmé, že na celkovom poklese počtu obyvateľov v obci sa podieľa nielen negatívny stav prirodzeného prírastku, ale aj negatívna migrácia obyvateľov (v rokoch 1999 a 2002). Vývoj prirodzeného prírastku a migrácie obyvateľstva v obci prezentuje graf 7.

Odstránené: , 2000

Graf 7 Vývoj prirodzeného prírastku a migrácie obyvateľstva obce Nevidzany v rokoch 1996 – 2005

Ak porovnáme hodnoty prirodzeného prírastku a migračného salda v rámci jednotlivých obcí mikroregiónu, v roku 2005 najlepšia situácia bola v obciach Čaradice, Čierne Kľačany a Veľké Vozokany, kde sú zaznamenané v obidvoch prípadoch kladné hodnoty.¹⁷ V obci Volkovce je v tomto roku evidentný najvyšší počet zomrelých, ale zároveň aj najvyšší počet prisťahovaných obyvateľov (tabuľka 4 v prílohe).

Z hľadiska potenciálu ľudských zdrojov je významným ukazovateľom aj podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Podľa údajov uvedených v tabuľke 2 podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov tvorí 50,16 %.

Tabuľka 2 Porovnanie demografie s priemerom mikroregiónu, okresu, kraja a SR v roku 2005

	Trvale bývajúce obyvateľstvo			Podiel žien v %	Ekonomicky aktívne osoby spolu	Podiel ekonomicky aktívnych v %
	Spolu	Muži	Ženy			
Nevidzany	616	312	304	49,35	309	50,16
Mikroregión	11 344	5 536	5 808	51,20	5 305	46,76
Okres Zlaté Moravce	43 045	20 878	22 167	51,50	20 259	47,06
Nitriansky kraj	708 498	342 412	366 086	51,67	340 615	48,08
SR	5 389 180	2 615 872	2 773 308	51,46	2 586 944	48,00

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa v Nitre, 2006.

Národnostné zloženie obyvateľstva

Na základe štatistiky národnostného zloženia obyvateľov v roku 2001¹⁸ možno považovať, vzhľadom na pomerne vysoký – 98,88 % podiel obyvateľov hlásiacich sa ku slovenskej národnosti, obec za etnograficky homogénnu. Z ostatných národností má menšie zastúpenie len maďarská (0,32 %) a česká národnosť (0,16 %).

V porovnaní s mikroregiónom "Požitavie – Širočina" je stav národnostného zloženia veľmi podobný, keď ku slovenskej národnosti sa hlási 98,02% obyvateľov. Výraznejšie zastúpenie má len maďarská (0,36 %) a česká národnosť (0,35 %). Okrem 15 obyvateľov, ktorí sa hlásia k rómskej národnosti, v mikroregióne svoje zastúpenie majú i obyvatelia ukrajinskej, rusínskej, poľskej, nemeckej a ruskej národnosti (tabuľka 3, tabuľka 5 v prílohe).

¹⁷ kladné hodnoty prirodzeného prírastku, kladné hodnoty prírastku

¹⁸ Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Tabuľka 3 Národnostné zloženie obyvateľstva v obci Nevidzany a v mikroregióne Požitavie - Širočina

Národnosť	SODB 2001		SODB 2001	
	Počet-obec	%	Počet - mikroregión	%
Slovenská	620	98,88	11 229	98,02
Maďarská	2	0,32	42	0,36
Rómska	0	0,00	15	0,13
Rusínska	0	0,00	1	0,01
Ukrajinská	0	0,00	14	0,12
Česká	1	0,16	40	0,35
Nemecká	0	0,00	1	0,01
Poľská	0	0,00	2	0,02
Ruská	0	0,00	3	0,03
Ostatné, nezistené	4	0,64	109	0,95
SPOLU	627	100,00	11 456	100,00

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001.

Religiózna štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska religióznej štruktúry v obci dominuje rímsko – katolícke vierovyznanie (96,66%). Iba veľmi malé 0,16 %-tné zastúpenie má Evanjelická cirkev augsburského vyznania. Bez vyznania je 1,59 % obyvateľov obce (tabuľka 4).

V porovnaní s mikroregiónom je stav veľmi podobný, kde sa 94,25% obyvateľov hlási ku Rímskokatolíckej cirkvi. Druhú najpočetnejšiu skupinu tvoria obyvatelia hlásiaci sa k Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania (0,38 %). Svoje zastúpenie, i keď minimálne, tu má Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia, Gréckokatolícka cirkev, Pravoslávna cirkev, Kresťanské zbory, Židovské náboženské obce a ostatné cirkvi. Bez vyznania je 2,74 % obyvateľov mikroregiónu (tabuľka 4 a tabuľka 6 v prílohe).

Tabuľka 4 Religiózna štruktúra obyvateľov obce Nevidzany a mikroregiónu Požítavie - Širočina

Vierovyznanie	SODB 2001		SODB 2001	
	Počet - obec	%	Počet- mikroregión	%
Rímskokatolícka cirkev	606	96,66	10 797	94,25
Gréckokatolícka cirkev	0	0,00	11	0,10
Pravoslávna cirkev	0	0,00	10	0,09
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	1	0,16	43	0,38
Reformovaná kresťanská cirkev	0	0,00	2	0,02
Cirkev československá husitská	0	0,00	1	0,01
Cirkev adventistov siedmeho dňa	0	0,00	4	0,03
Kresťanské zbory	0	0,00	7	0,06
Židovské náboženské obce	0	0,00	5	0,04
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	0	0,00	14	0,12
Ostatné	0	0,00	7	0,06
Bez vyznania	10	1,59	314	2,74
Nezistené	10	1,59	241	2,10
SPOLU	627	100,00	11 456	100,00

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001.

Vzdelanostná úroveň obyvateľstva

Podľa najvyššieho ukončeného stupňa vzdelania má 25,52 % obyvateľov obce dosiahnuté základné vzdelanie, 25,84 % učňovské vzdelanie bez maturity a 17,06 % úplné stredné odborné s maturitou. Percentuálny podiel vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov je hlboko pod celoslovenským priemerom – 2,39 %.

Vyšší počet mužov, ako znázorňuje graf 8 má dosiahnuté učňovské vzdelanie, naopak vyšší počet žien má dosiahnuté základné a úplné stredné odborné vzdelanie (s maturitou).

Tabuľka 5 Stupeň dosiahnutého vzdelania obyvateľstva v obci a v mikroregióne

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Obec Nevidzany				Mikroregión	
	Muži	Ženy	Spolu	%	Spolu	%
Základné	55	105	160	25,52	3 099	27,05
Učňovské (bez maturity)	108	54	162	25,84	2 777	24,24
Stredné odborné (bez maturity)	10	5	15	2,39	349	3,05
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	15	1	16	2,55	409	3,57
Úplné stredné odborné (s maturitou)	36	71	107	17,06	1 637	14,29
Úplné stredné všeobecné	7	17	24	3,83	375	3,27
Vyššie	2	0	2	0,32	33	0,29
Vysokoškolské spolu	10	5	15	2,39	394	3,44
Z toho: bakalárske	0	1	1	0,16	24	0,21
doktorské, inžinierske, magisterské	9	3	12	1,91	354	3,09
Doktorandské	1	1	2	0,32	16	0,14
Ostatní bez udania vzdelania	2	4	6	0,96	208	1,82
Ostatní bez školského vzdelania	1	0	1	0,16	12	0,10
Deti do 16 rokov	66	53	119	18,98	2 163	18,88
Spolu	312	315	627	100,00	11 456	100,00

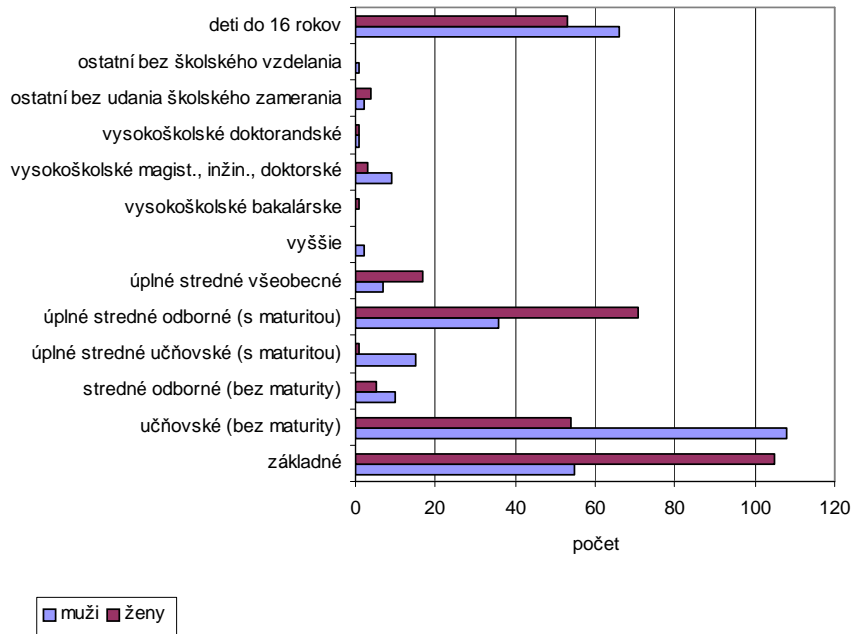
Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001.

Tabuľka 6 Vysokoškolské vzdelanie obyvateľstva v obci Nevidzany v roku 2001

Vysokoškolské podľa zamerania:	Muži	Ženy	Spolu
- univerzitné	3	3	6
- technické	1	0	1
- ekonomické	2	1	3
- poľnohospodárske	3	1	4
- ostatné	1	0	1

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001.

Čo sa týka vzdelanostnej štruktúry obyvateľov v jednotlivých obciach mikroregiónu, iba v Čiernych Kľáčanoch je vyšší podiel obyvateľov s učňovským vzdelaním. Najviac vysokoškolsky vzdelaných majú Čaradice – 7,37 % a Slepčany 5,91% (tabuľka 7 a 8 v prílohe).

Graf 8 Vzdelanostná úroveň obyvateľstva obce Nevidzany v roku 2001

2.1.3 Ekonomika

Odvetvia výroby a služieb

Konkrétny obraz o báze zastúpenia právnych foriem podnikateľských subjektov udáva tabuľka 7. Na základe štatistických údajov v nej uvedených je evidentné, že z celkového počtu 54 právnych subjektov je v obci registrovaných 45 fyzických osôb (83,33 %).¹⁹ Z právnických subjektov v Nevidzanoch v hodnotenom období mali dominantné zastúpenie spoločnosti s ručením obmedzeným. V obci neboli zastúpené žiadne družstvá ani ostatné ziskovo orientované jednotky. V rámci fyzických osôb vysoká úroveň zastúpenia (84,44 %) patrila živnostníkom .

¹⁹ k 31. 12. 2005

Tabuľka 7 Právne subjekty v obci v rokoch 2004 a 2005

Podnikateľské subjekty	Počet-2004	Počet-2005
Právnické subjekty	9	9
Podniky	3	3
- Obchodné spoločnosti	3	3
- Spol. s.r.o.	3	3
Neziskové organizácie - spolu	6	6
- neziskové organizácie rozpočtové	1	1
- neziskové organizácie ostatné	5	5
Fyzické osoby nezapísané v obchodnom registri - spolu	43	45
- FO nezapísané v obchodnom registri - živnostníci	36	38
- FO nezapísané v obchodnom registri – samost. hospod. roľníci	7	7
Subjekty vedené v Registri organizácií	52	54

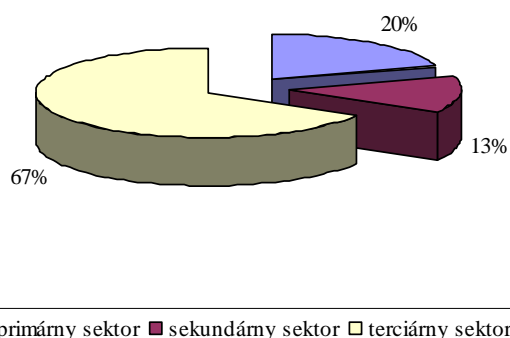
Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa v Nitre, 2006.

Podnikateľská sféra v jednotlivých sektoroch hospodárstva je rozvinutá na rôznej úrovni. Ako znázorňuje graf 9, dominantné zastúpenie s počtom 36 subjektov, t.j. 66,67 %, má terciárny sektor (tabuľka 8). V sekundárnom sektore podniká 12,96 % a v primárnom sektore 20,37 %.

Tabuľka 8 Štruktúra ekonomických činností podľa OKEČ v rokoch 2004 a 2005

Odvetvia ekonomickej činnosti	2004	2005
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo, lesníctvo a rybolov	12	11
Ťažba nerastných surovín, priemysel, výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	4	2
Stavebníctvo	3	5
Veľkoobchod a maloobchod, hotely a reštaurácie, doprava, skladovanie a spoje	23	25
Peňažníctvo a poisťovníctvo, nehnuteľností, prenajímanie a obchodné služby, výskum a vývoj	1	1
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie, školstvo, zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	9	10
Spolu	52	54

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa v Nitre, 2006.

Graf 9 Zastúpenie ekonomických sektorov v obci v roku 2005

V primárnom sektore majú dominantné zastúpenie podnikatelia pôsobiaci v poľnohospodárstve. Významný podiel na produkcii v rámci tohto odvetvia má AGH – N, s.r.o. Nevidzany (sídlo v Červenom Hrádku), ktoré hospodári na výmere 1 150 ha (70% výmery tvoria obilniny, 30% technické plodiny²⁰).²¹ Špeciálnou výrobou - pestovaním hrozna sa zaoberá H2G, s.r.o. v Nevidzanoch (32 ha), ktorá zamestnáva dvoch stálych zamestnancov a spoločnosť Agroliva, s.r.o. (so sídlom v Nevidzanoch, prevádzku má vo Vieske nad Žitavou), zamestnávajúca troch stálych a piatich sezónnych pracovníkov. V obci podnikajú aj dvaja samostatne hospodáriaci roľníci (50 ha), ktorí nemajú žiadnych zamestnancov.

V rámci sekundárneho sektora je podnikanie zamerané na stavebníctvo. Dôležité postavenie (v pozícii vytvárania pracovných miest v obci) má prevádzka spoločnosti Roman Merašický – nábytok, ktorá sa zameriava na výrobu čalúneného nábytku s viac ako 90% podielom exportu do zahraničia. Spoločnosť zamestnáva 16 stálych pracovníkov.

Terciárny sektor tvoria predovšetkým podnikatelia podnikajúci v obchode a rôznych iných službách. V obci sa tiež nachádza pobočka Slovenskej pošty a.s., ktorá okrem poštových služieb ponúka aj služby finančné a má dvoch zamestnancov.

Tabuľka 9 Podnikateľské subjekty lokalizované v obci Nevidzany (podnikajúce v primárnom, sekundárnom a terciárnom sektore) v roku 2006

Podnikateľský subjekt	Predmet činnosti	Právna forma podnikania
Agroliva, spol. s r.o.	Pestovanie hrozna, výroba hroznového vína a muštu.	s.r.o.
H2G, s.r.o.	Poskytovanie poľnohospod. služieb, výroba hroznového vína, výroba hnojív.	s.r.o.
AG-HN, s.r.o.	Poľnohospodárska výroba, služby pre RV a ŽV, veľkoobchod s poľnohospodárskymi produktmi.	s.r.o.

²⁰ slnečnica, repka²¹ spoločnosť zamestnáva 19 zamestnancov

Podnikateľský subjekt	Predmet činnosti	Právna forma podnikania
Roman Merašický, nábytok	Výroba čalúneného nábytku.	SZČO
Slovenská pošta, a.s.	Poskytovanie služieb Poštovej banky, poštových služieb, peňažných operácií.	a.s.
Coop Jednota, spotrebné družstvo	Maloobchod, veľkoobchod.	družstvo
Dušan Tóth	Maloobchod.	SZČO
Stanislav Kičko MONS	Predaj nápojov, usporiadanie kultúrnych podujatí.	SZČO

Zdroj: Obchodný register Slovenskej republiky a Živnostenský register Slovenskej republiky.

Z uvedených informácií vyplýva, že v budúcnosti bude potrebné rozvíjať okrem primárneho sektora najmä podmienky pre rozvoj výroby a služieb.

Zamestnanosť a nezamestnanosť

Na základe štatistiky z roku 2001²² štruktúra obyvateľov podľa ekonomickej aktivity poukazuje na dominantnú – 22,01 % zamestnanosť obyvateľov obce v odvetví priemyselnej výroby, ďalej v maloobchode a veľkoobchode (9,71 %) a v poľnohospodárstve (8,74 %). V rámci ostatných odvetví 6,80 % obyvateľov pracuje v oblasti obchodu s nehnuteľnosťami, 4,85 % pracuje v stavebníctve, 4,53 % vo verejnej správe, rovnako v ostatných sociálnych službách. Minimálne zastúpenie v oblasti zamestnania majú aj iné odvetvia hospodárstva. Nikto nie je zamestnaný v oblasti ťažby nerastných surovín a ani v oblasti lesníctva.

Z celkového počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov až 52,10 % dochádza za prácou mimo územia obce. Dôvody pomerne vysokej dochádzky za prácou spočívajú v nedostatku pracovných príležitostí v rámci obce, ktorá núti obyvateľstvo odchádzať za prácou do okresného mesta Zlaté Moravce, resp. aj do iných okolitých miest.²³ Ako znázorňuje graf 10 podľa jednotlivých odvetví hospodárstva najviac za prácou dochádzajú obyvatelia zamestnaní v priemyselnej výrobe, potom vo veľkoobchode a maloobchode.

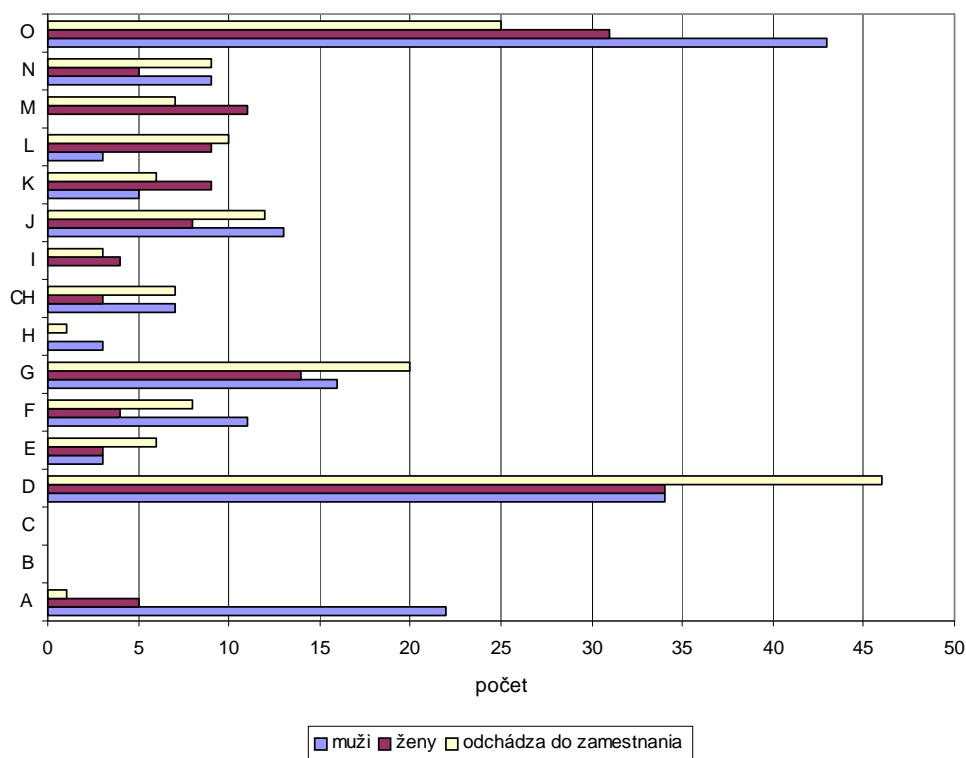
²² Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

²³ Poznámka: Vrábľa, Levice, Nitra

Tabuľka 10 Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a podľa odvetvia hospodárstva v roku 2001

Odvetvie hospodárstva	Ekonomicky aktívne osoby			
	Muži	Ženy	Spolu	Z toho odchádza do zamestnania
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	22	5	27	1
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	0	0	0	0
Ťažba nerastných surovín	0	0	0	0
Priemyselná výroba	34	34	68	46
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	3	3	6	6
Stavebníctvo	11	4	15	8
Veľkoobchod a maloobchod	16	14	30	20
Hotely a reštaurácie	3	0	3	1
Doprava, skladovanie a spoje	7	3	10	7
Peňažníctvo a poisťovníctvo	0	4	4	3
Nehnuteľnosti, prenájom a obchodné služby	13	8	21	12
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	5	9	14	6
Školstvo	3	9	12	10
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	0	11	11	7
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	9	5	14	9
EA bez udania odvetví	43	31	74	25
Spolu	169	140	309	161

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001.

Graf 10 Odchádzka za prácou

Celkovú ekonomickú situáciu v obci dokresľuje miera nezamestnanosti, ktorá k 31. 12. 2005 dosiahla úroveň 11,56 %. V porovnaní s údajmi uvedenými v tabuľke 11 je zrejmé, že miera nezamestnanosti je nižšia ako % miery nezamestnanosti na úrovni mikroregiónu, okresu Zlaté Moravce, Nitrianskeho kraja a SR.

Tabuľka 11 Porovnanie miery nezamestnanosti k 31. 12. 2005

	Trvale bývajúc obyvateľstvo spolu	Ekonomicky aktívne osoby spolu	Miera nezamestnanosti v %	Miera evidovanej nezamestnanosti v %
Nevidzany	616	309	11,56	-
Mikroregión	11 344	5 305	14,01	-
Okres Zlaté Moravce	43 045	20 259	12,12	10,13
Nitriansky kraj	708 498	340 615	13,0	11,39
SR	5 389 180	2 586 944	12,9	11,36

Zdroj: ÚPSVaR, Základné štatistické ukazovatele o trhu práce v SR, 2006.

Z hľadiska vývoja miery nezamestnanosti pokračuje výrazný trend znižovania počtu uchádzačov o zamestnanie. Za posledných šesť rokov tento pokles predstavoval viac ako 82 %.²⁴ Výrazný pozitívny vplyv na znižovanie miery nezamestnanosti za dané obdobie je daný predovšetkým obnovením hospodárskej činnosti v mestách Zlaté Moravce a Vrábľe, v ktorých po roku 1989 prišlo k rušeniu a stagnácii podnikov a firiem, ktoré poskytovali pracovné príležitosti obyvateľom obce.

Tabuľka 12 Počet uchádzačov o zamestnanie v rokoch 2001 – 2006

Rok	okres Zlaté Moravce		mikroregión			
	Uchádzači o zamestnanie	Miera nezamestnanosti v %	Uchádzači o zamestnanie	Ženy	Muži	Miera nezamestnanosti v %
2001	6 039	27,52	1 643	898	745	30,97
2002	6 028	28,08	1 393	609	784	26,26
2003	5 163	24,88	1 303	703	600	24,56
2004	3 836	18,21	953	480	473	17,96
2005	2 683	13,24	745	361	384	14,04
2006 ²⁵	2 067	10,68	592	272	320	11,16

Zdroj: UPSVaR Zlaté Moravce, UPSVaR Nitra, 2006.

Tabuľka 12 Počet uchádzačov o zamestnanie v rokoch 2001 – 2006 – pokračovanie

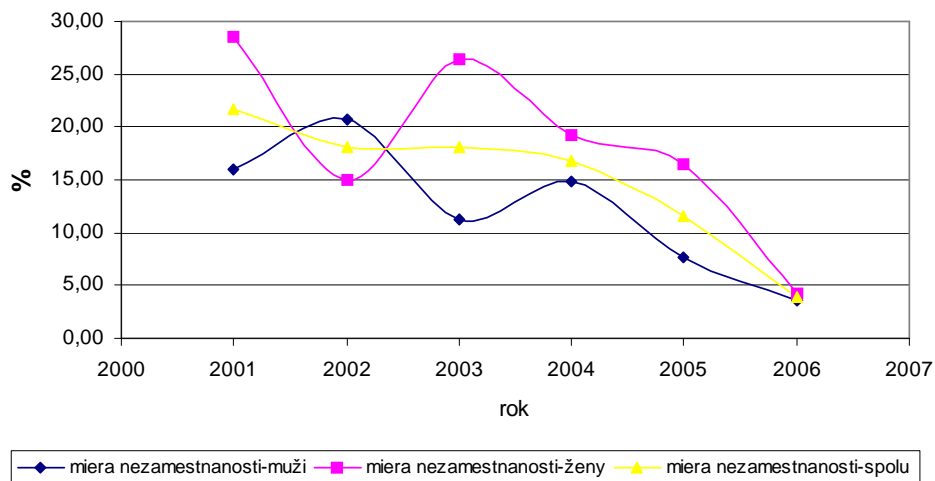
Nevidzany				
Rok	Uchádzači o zamestnanie	Ženy	Muži	Miera nezamestnanosti v %
2001	67	40	27	21,68
2002	56	21	35	18,12
2003	56	37	19	18,12
2004	52	27	25	16,83
2005	36	23	13	11,56
2006 ²⁶	12	6	6	3,88

Zdroj: UPSVaR Zlaté Moravce, UPSVaR Nitra, 2006.

²⁴ stav k 30. 06. 2006, od roku 2001 do roku 2006 klesla miera nezamestnanosti o 17,8 %

²⁵ k 30. 06 2006

²⁶ k 30. 06 2006

Graf 11 Vývoj miery nezamestnanosti v obci v rokoch 2001 – 2006

Vzhľadom na situáciu v počte nezamestnaných osôb a zároveň vysokú mieru ekonomickej aktivity bude potrebné modernizovať aktívne opatrenia na trhu práce a zaviesť také formy, ktoré zabezpečia efektívnu, komplexnú a dlhodobú asistenciu najmä pre už spomínané rizikové skupiny.

2.1.4 Občianska vybavenosť

2.1.4.1 Technická infraštruktúra

Dopravná infraštruktúra

Kvalitná dopravná infraštruktúra a dobrá dopravná dostupnosť sú základnými predpokladmi rozvoja obce, pričom významne ovplyvňujú hospodársky potenciál, spôsob života i životnú úroveň jej obyvateľov.

Cestnú sieť na území obce tvorí cesta III. triedy o dĺžke 400 m a miestne komunikácie v celkovej dĺžke 6,1 km.

Cestnú sieť tvoria:

cesty I. triedy (km)	0,00 km
cesty II. triedy (km)	0,00 km
cesty III. triedy (km)	0,40 km

Verejná doprava je zabezpečovaná SAD Zlaté Moravce, a.s., ktorá prevádzkuje 46 autobusových liniek miestneho významu a SAD Vráble. Riešené územie nie je priamo napojené na európsky železničný systém, cez územie obce neprechádza žiadna železničná trať.

Zásobovanie pitnou vodou

V súčasnosti je obec zásobovaná pitnou vodou najväčším vodovodným systémom na území okresu a to skupinovým vodovodom Vráble - Zlaté Moravce, ktorý zásobuje pitnou vodou obyvateľov v sídlach na území dvoch okresov: Zlaté Moravce a Nitra. Na zásobovanie vodovodov sa v súčasnosti využívajú miestne zdroje podzemnej vody, pripravuje sa výstavba prívodu vody Vráble - Zlaté Moravce, ktorý bude dodávať do okresu vodu z vodného zdroja Gabčíkovo, a na ktorý budú napojené všetky sídla v ochrannom pásme Jadrovej elektrárne Mochovce.

Oba vodovody sú prepojené vodovodným potrubím a ČS s vodojemom v Čiernych Kľačanoch. Akumuláciu vody zabezpečuje trinásť vodovodov s celkovým objemom 6 100 m³. Na vodovod je v obci napojených viac ako 90 % domácností. V roku 2005 dosiahla celková spotreba pitnej vody 11 tis.m³, z toho 10 tis.m³ spotrebovali domácnosti. Vodovod na území obce je vybudovaný v celkovej dĺžke 6 100 m.

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd je zabezpečované kanalizačnou sieťou vybudovanej zatiaľ iba v dĺžke 1 629 m. Kanalizácia, ako aj ČOV je v obci v štádiu výstavby.

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec je zásobovaná elektrickou energiou z transformovne 110/22 kV, ktorá je lokalizovaná v Zlatých Moravciach o inštalovanom výkone 2 x 40 MVA. V súčasnosti má zaťaženie 12 MWA, čo znamená, že v rozvodni je značná rezerva.

Zásobovanie plynom

Cez územie okresu Zlaté Moravce prechádza medzištátny plynovod DN 700; PN 55. Na tento plynovod je napojený plynovod DN 500; PN 64 Šaľa - Zlaté Moravce. Z uvedených plynovodov cez VTZ prípojky je obec zásobovaná plynom. Dĺžka plynovodu dosahuje 6 200 m.

Telekomunikácie

V obci je vybudovaná verejná telekomunikačná sieť, ktorej správcom je Slovak Telecom, a.s. V roku 2005 bolo pripojených na túto sieť 99 hlavných telefónnych staníc, z toho 82 využívali domácnosti. Okrem toho je územie obce pokryté signálom mobilných operátorov Orange Slovensko, a.s., a T – Mobile, a.s..

2.1.4.2 Sociálna infraštruktúra

Obec nemá zavedenú opatrovateľskú službu. Služby sociálnych zariadení sú pre obyvateľov obce poskytované v najbližšom meste Zlaté Moravce. V rámci obcí mikroregiónu sa nachádzajú tri sociálne zariadenia (tabuľka 13). Kapacita týchto zariadení je limitovaná. Ku koncu roku 2005 využívalo služby hore uvedených zariadení 401 klientov. Poskytovanie sociálnej starostlivosti a sociálnych služieb v obciach mikroregiónu môžeme charakterizovať ako výkon opatrení zameraný predovšetkým na tradičné typy služieb.

Súčasná situácia v tomto smere je do určitej miery poznačená významnými nedostatkami v sieti služieb a výkonu opatrení (dostupnosť, rôznorodosť, dostatočné zastúpenie v rámci mikroregiónu), ktoré nezodpovedajú novodobým poznatkom a potrebám, ktoré sú potrebné pri predchádzaní sociálneho vylúčenia. Z hľadiska riešenia tejto situácie sa hlavne v obciach mikroregiónu nachádzajú voľné objekty, ktoré sú vhodné na zriadenie rôznych typov sociálnych služieb.

Tabuľka 13 Zariadenia sociálnych služieb v mikroregióne k 31. 12. 2005

Názov zariadenia, sídlo	Zriaďovateľ	Počet klientov
Dom sociálnych služieb Olichov	VÚC Nitra	201 ²⁷
Detský domov Tajná	VÚC Nitra	40
Odborné učilište internátne Nová Ves nad Žitavou	VÚC Nitra	160

Zdroj: UNSK, 2006.

2.1.4.3 Zdravotná infraštruktúra

V nadväznosti na služby v sociálnej sfére je dostupnosť kvalitných zdravotníckych služieb jedným z dôležitých indikátorov celkovej kvality života obyvateľov. V poslednom období prešiel samotný systém poskytovania zdravotnej starostlivosti prostredníctvom nových nástrojov²⁸ zásadnými zmenami, a to najmä s cieľom zabezpečiť zdravotnú starostlivosť na uspokojivej úrovni. Z tohto hľadiska realizované reformné zákony vytvárajú tlak na zvyšovanie zodpovednosti pacienta za svoj zdravotný stav, ďalej na poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, nielen za správne poskytovanie zdravotných služieb, ale i uplatňovanie „kvality“ v zdravotníckej praxi a napokon aj na zdravotné poisťovne, aby plnili úlohu manažmentu pacienta v systéme zdravotnej starostlivosti.

Dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre obyvateľov obce zabezpečujú samostatné ambulancie a nemocničné zariadenia v Zlatých Moravciach a Vrábľoch. Efektivitu a kvalitu poskytovania zdravotnej starostlivosti determinuje v značnej miere nedostatočná dostupnosť zdravotnej starostlivosti.

2.1.4.4 Kultúrna infraštruktúra

Obec Nevidzany sa vyznačuje vysokým potenciálom a rôznorodosťou kultúrneho dedičstva. Archeologické nálezy dokazujú, že územie obce bolo osídlené už od staršej doby kamennej (paleolitu). Paleolitické osídlenie je v obci doložené v polohe Nad jarkami a reprezentuje ho bielo platinový kamenný úštep, ktorý sa našiel vypadnutý zo sprašového profilu. Nález kamenného úštepu v Nevidzanoch poukazuje na táborisko lovcov mamutov (gravettská kultúra) pred 23 000 rokmi.

Po pomerne sporadickom osídlení v období staršej doby kamennej k intenzívnemu osídlení dochádza v mladšej a neskorej dobe kamennej v neolite a eneolite (5000 – 2000 r. pred n.l.). Veľmi dobré pôdne podmienky a lesy bohaté na lovnú zver sem priviedli prvých poľnohospodárov, ktorí mali svoje osady v polohe Lúčne zeme, Konopníská, Dolné Šelerovce a Farské role. Prví poľnohospodári boli nositeľmi kultúry s lineárnou keramikou. O ich prítomnosti svedčia početné zlomky keramiky zhotovené v ruke, ako i početné hladené kamenné nástroje (kopytnaté klíny, ploché sekerky a pod.).

²⁷ kapacita 203

²⁸ v oblasti poistenia, liekovej politiky atď.

Na nepretržitú kontinuitu osídlenia poukazuje osídlenie nositeľov železovskej skupiny, ktorá nasledovala bezprostredne za kultúrou lineárnou. Jej prítomnosť je doložená charakteristickou tenkostennou keramikou šedej farby, ktorá bola zhotovená z jemne plaveného materiálu a náleziskom zásobnicovej jamy vakovitého tvaru v polohe Dolné Šelerove.

Počiatkové obdobie neskorej doby kamennej je v Nevidzanoch doložené sídliskovým materiálom lengyelskej kultúry (črepy, kamenné nástroje) na lokalite Hradisko a Dolné Šelerovce. V období eneolitu sa objavujú popri kamenných už i prvé výraznejšie medené nástroje a ozdoby. Z Nevidzian pochádza plochá medená sekerka. Rozvojom metalurgickej výroby bolo známe pre osídlenie ľudu s kanelovanou keramikou (bádenská kultúra). V Nevidzanoch je doložená výrazným sídliskovým materiálom v polohe Majer, kde bol nájdený početný črepový materiál zlomkov kamenných nástrojov, ako i celé nádoby. Obdobie záveru neskorej doby kamennej je doložené sídliskom zisteným v polohe Konopníská a Lúčne zeme. Popri črepovom materiáli sa našiel zlomok hlineného kadlubu (formy na odlievanie kovov) na odlievanie medených sekeriek s jedným ostrím, ktorý je prvým dokladom odlievania tohto typu sekeriek na území severnej časti Karpatskej kotliny.

Neskôr, z doby bronzovej a z doby železnej, v lokalite Hradisko sa našlo výšinné sídlisko (z roku 700 pred n. l.). Poľnohospodársko – remeselnícky charakter osady potvrdzujú početné nálezy hlinených tkáčskych závaží kruhovitého charakteru, ako i prasleny dvoj kónického tvaru. Mladšia doba železná (500 r. pred n. l.) je známa tým, že na naše územie prichádzajú keltské kmene, ktoré osídlili najmä úrodné, nížinné oblasti. Kelti priniesli so sebou mimoriadne rozvinutú remeselnícku výrobu (železiarstvo, hrnčiarstvo, kováčstvo, sklárstvo, atď.). V Nevidzanoch sa zistila keltská osada v polohe Konopníská. Dokladujú ju početné úlomky z nádob vyhotovených na rýchlo sa rotujúcim hrnčiarskom kruhu.

Osídlenie v nasledujúcej dobe rímskej (1. – 4. storočie p. n. l.) je v obci doložené v polohe Konopníská, Majer a Záhumnice.²⁹ V priestore sídlisk v polohe Konopníská a Majer sa okrem početnej rímsko-barbarskej keramiky našla importovaná rímsko-provinciálna keramika z oblasti Panónie, kostný hrebeň spájaný železnými nitmi a závesok zhotovený z medvedieho zuba. Mimoriadne sú výrazné nálezy rímskych mincí z mladšej doby rímskej, 3. storočia p. n. l.

Slovanské osídlenie je v Nevidzanoch doložené náleziskom z 9. storočia, charakteristickým keramikou zdobenou rytou vlnkou pod okrajom a na pleciach nádob a neskôr z 10. storočia, po zániku Veľkomoravskej ríše boli nájdené črepy z veľkých zásobnicových nádob so zhrubnutým okrajom, zdobené obežnou rytou líniou.

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1113, kde sa prvýkrát spomína ako Newic v listine Zoborského opátstva, ktorá obsahuje súpis opátstvu patriacich majetkov.

Obec v priebehu svojho vývoja často krát menila svojich majiteľov. Bola majetkom viacerých zemepanských rodín. V roku 1531 patrila Lévyayovcom a Bogyaniovcom a od roku 1554 patrila do majetku hradného panstva Levice.

V 16. – 17. storočí obec trpela tureckou expanziou – drancovaním, plienením i odnášaním obyvateľstva do zajatia. Obyvatelia Nevidzian sa pred nájazdami Turkov ukrývali do podzemných úkrytov, tzv. Lochov, ktoré boli pospájané vzájomne chodbami. Chodby mali polooblúkovitý tvar, vyhladené steny a boli zahĺbené do vrstiev piesku v hĺbke 2 – 3 m pod úrovňou dnešného terénu.

²⁹ nájdené žiarové pohrebisko, kde boli okrem črepov z popolníc boli nájdené prepálené ľudské kosti a zlomky nádoby z bronzového plechu.

Obyvatelia okolitých obcí sa v roku 1652 zúčastnili spoločnej bitky na Veľkovozokanskom poli, v ktorej boli Turci porazení. Na pamiatku tejto udalosti tu dnes stojí pamätník „Lev“.

Históriu obce v 17. a 18. storočí obohacujú i hromadné, alebo ojedinelé nálezy mincí. Obyvateľstvo sa v tomto období výrazne zameralo na poľnohospodárstvo, pričom prvá zmienka o pestovaní vína v obci Nevidzany pochádza zo 17. storočia.³⁰ V roku 1715 sa v Nevidzanoch spomínajú dva mlyny. V priebehu 18. storočia v obci vznikli dva majere: Horný a Dolný majer. Horný majer sa nachádzal severovýchodne od obce a jeho majiteľmi boli postupne: Eszterházyovci, Singerovci, Reidnerovci, Razghovci (na miestnom cintoríne sa nachádza krypta rodiny Razghovcov). Posledným majiteľom bol zeman Schoeller. V roku 1904 bol Horný majer rozobraný a na jeho mieste vznikli pozemky, ktoré až do roku 1922 mali v prenájme miestni obyvatelia. Dolný majer bol pôvodne majetkom rodiny Perényiovcov, ktorí v jeho areáli postavili zemiansku kúriu („Kaštieľ“). Dolný majer vystriedal niekoľkých majiteľov, medzi posledných patrili JUDr. Štefan Ambrózy-Migazzi (rodák z Nice – Francúzsko) z Viesky nad Žitavou. Od neho si pozemky v roku 1927 prevzali do prenájmu obyvatelia z Nevidzian a Červeného Hrádku.

Život obyvateľov Nevidzian v priebehu 19. storočia výrazne ovplyvnila cholera epidémia, živelné pohromy a požiare.

Aj udalosti 20. storočia zanechali svoju pečať v tomto území. Negatívne sa na obyvateľoch obce zapísali následky I. svetovej vojny, na ktorej bojiskách zahynulo 8 obyvateľov Nevidzian. Na základe Viedenskej arbitráže, ktorá bola podpísaná 2.11.1938, bola južná časť územia Slovenska odstúpená horthyovskému Maďarsku. Táto skutočnosť sa priamo dotkla Nevidzian. Hranica medzi Slovenskom a Maďarskom spočiatku prechádzala južnou časťou intravilánu obce nazývanou Leštiny. Neskôr bola hranica upravená tak, že bola posunutá na chotárnu hranicu medzi Nevidzanmi a Tajnou.

Po vypuknutí SNP 29. 8. 1944 sa začal otvorený boj proti fašizmu. K oslobodeniu obce došlo v marci 1945. Po vojne nastal nový rozvoj obce. Na vidieku prebiehala kolektivizácia poľnohospodárstva. Nové veľké podniky ako i nové sídliská vybudované v Zlatých Moravciach a vo Vrábľoch spôsobili odliv mladého obyvateľstva do týchto miest, čo sa prejavilo v starnutí obyvateľstva obce.

Kultúrne pamiatky

Pôvodné historické hodnoty územia sú reprezentované zachovanými prvkami urbanistickej štruktúry a rôznych pamiatok. Dominantou obce je Rímskokatolícky kostol Obrátenia sv. Pavla apoštola, ktorý bol postavený v roku 1943. Ku histórii kostola sa viaže do kameňa vytesaný nápis³¹, ktorý je v súčasnosti zabudovaný v nad základovom murive ohrady pri škole. Predbežný preklad ukázal, že ide o text s náboženským obsahom a možno predpokladať, že pochádza zo starého, už neexistujúceho kostola. Vychádzajú z charakteru písma i obsahu textu sa datuje do 16. – 17. storočia.

Pôvodnú architektúru obce dotvárajú i drobné sakrálne stavby, a to: socha sv. Jána Nepomutského z roku 1855, kaplnka Panny Márie z 19. storočia, nachádzajúca sa pri ceste do Vrábľ, kaplnka Lurdskej Panny Márie, ktorá bola postavená v obci pri kostole a kaplnka sv. Urbana, ktorá sa nachádza vo vinohradoch.

Ďalej sa v obci, na miestnom cintoríne nachádza hrobka miestnej zemianskej rodiny Razghovcov, ktorí žili v obci v druhej polovici 19. storočia a na začiatku 20. storočia. Sú v nej pochovaní piati jej členovia.

³⁰ prehľad úrody vína v rokoch 1602 - 1618

³¹ nápis nie je úplný, chýba jeho ľavá strana

I keď sa priamo archeologické lokality na území obce nenachádzajú, ako je už spomínané, je tu evidovaných niekoľko archeologických nálezísk z obdobia neolitu, paleolitu, z neskorej doby kamennej a bronzovej.

Medzi kultúrne pamätihodnosti patrí pamätník víťaznej bitky uhorských vojsk nad Turkami - pomník bronzového Leva na kamennom podstavci, ktorý sa nachádza v neďalekej obci vo Veľkých Vozokanoch.

Za zmienku tiež stojí blízkosť významného miesta, ktoré sa rozprestiera na katastrálnych územiach obcí Vieska nad Žitavou a Tesárske Mlyňany, chráneného areálu *Arborétum Mlyňany*. Svojím rozsahom unikátnej zbierky cudzokrajných drevín patrí k najväčším v strednej Európe. V súčasnosti sa na ploche 67 ha nachádza viac ako 2 300 druhov vzácnych cudzokrajných drevín. Charakteristickou črtou je rozsiahle zastúpenie stálo zelených drevín. Dominantu parku tvorí pseudoklasistický kaštieľ z r. 1894 s charakteristickou neogotickou vežou (z r. 1905).

2.1.4.5 Bývanie

Charakter typického vidieckeho územia z existujúceho domového a bytového fondu obce odzrkadľuje práve vysoký percentuálny podiel rodinných domov (99,5 %). Z celkového počtu rodinných domov až 26,42 % t.j. 1/4 je neobývaných (tabuľka 14).

V porovnaní s ostatnými obcami mikroregiónu, najviac voľných – neobývaných rodinných domov sa nachádza v Čaradiciach (32,3 %), naopak minimum z domového fondu je na predaj vo Vieske nad Žitavou.

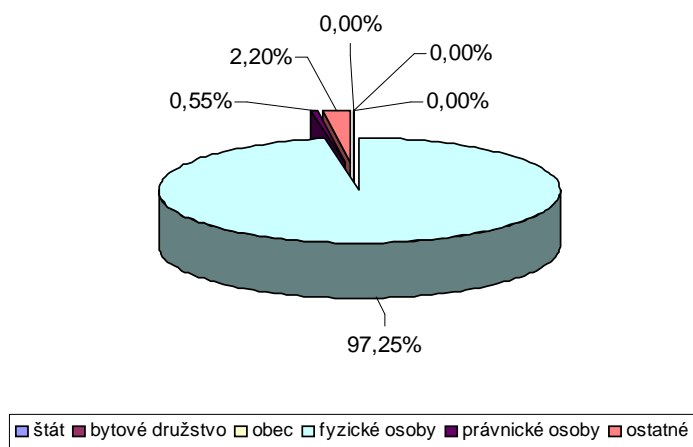
Priemerný vek rodinných domov v rámci obce je relatívne vysoký – 38 rokov. V jednotlivých obciach mikroregiónu najstarší domový fond majú obce Tajná a Choča (49 rokov), najlepšia situácia je v Čiernych Kľačanoch (v prílohe, tabuľka 9).

Tabuľka 14 Domový a bytový fond obce v roku 2001

	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Domový fond
Domov spolu	246	0	2	248
Trvale obývané domy	181	0	1	182
v %	99,5	0	0,5	100
v tom:	vlastníctvo štátu	-	-	-
	vlastníctvo bytového družstva	-	-	-
	vlastníctvo obce	-	-	-
	vlastníctvo FO	177	0	0
	vlastníctvo PO	1	0	0
	vlastníctvo ostatné	3	0	1
Neobývané	65	0	1	66
Priemerný vek domu	38	0	103	39
Bytov spolu	246	0	2	248
v tom trvale obývané	181	0	1	182
v %	99,5	0	0,5	100
byty vo vlastníctve občana v bytovom dome	-	-	-	-
Neobývané	65	0	1	66

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001.

Z trvale obývaných domov je vo vlastníctve fyzických osôb dominantná väčšina – 97,25 %, vo vlastníctve právnických osôb je 0,55 % domov a v inom vlastníctve je 2,20 % domového fondu. Vo vlastníctve štátu, bytového družstva a tiež obce sa nenachádza žiaden dom (graf 12).

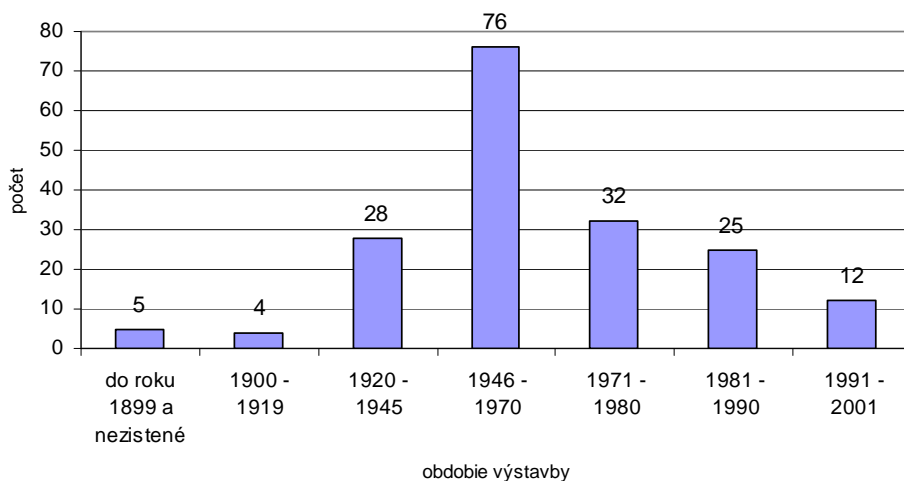
Graf 12 Vlastníctvo domového fondu v obci v roku 2001

Ako je uvedené v tabuľke 15 najväčší rozmach bytovej výstavby v obci bol zaznamenaný v rokoch 1946 – 1970, kedy bolo postavených za 24 rokov 76 bytov (v priemere 3,17 bytov ročne). V porovnaní s týmto obdobím, ako znázorňuje graf 13, v nasledujúcich rokoch prišlo postupne k poklesu výstavby, pričom v rokoch 1991 – 2001 bolo postavených len 12 domov. Za celé obdobie výstavby domového a bytového fondu bolo postavených 182 domov, z čoho 99,5 % tvoria rodinné domy.

Tabuľka 15 Obdobie výstavby trvale obývaných bytov v obci

Obdobie výstavby	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Domový fond
do roku 1899 a nezistené	4	0	1	5
1900 – 1919	4	0	0	4
1920 – 1945	28	0	0	28
1946 – 1970	76	0	0	76
1971 – 1980	32	0	0	32
1981 – 1990	25	0	0	25
1991 – 2001	12	0	0	12
Spolu	181	0	1	182
v %	99,5	0	0,5	100

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001.

Graf 13 Obdobie výstavby trvale obývaných bytov

Na základe údajov uvedených v prílohe v tabuľke 10 vyplýva, že v rokoch 1946 – 1970 z celkového počtu rodinných a bytových domov bolo najviac domov postavených v Čaradiciach (51,97 %) a vo Volkovciach (50,96 %). Za posledné sledované desaťročie najvyšší počet novopostavených domov a bytov je zaznamenaný v obci Nová Ves nad Žitavou (30).

Od roku 2001, ako prezentujú údaje v tabuľke 16 a 17, nárast počtu bytov za nasledujúce štyri roky predstavoval len 2,36 % a to formou individuálnej bytovej výstavby.

Tabuľka 16 Prírastky, úbytky a stav bytového fondu k 31.12.

Rok	Prírastky	Úbytky	Stav k 31. 12.
2001	-	-	248
2002	1	0	249
2003	2	0	251
2004	3	0	254

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa v Nitre, 2006

Tabuľka 17 Prírastky bytov podľa vybraných foriem výstavby k 31.12.

Rok	Prírastky bytov spolu	z toho formou výstavby		
		obecnou (štátnou)	družstevnou	individuálnou
2002	1	-	-	1
2003	2	-	-	2
2004	3	-	-	3

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa v Nitre, 2006

Ak porovnáme priemerný počet obyvateľov na 1 byt s optimálnou hranicou počtu obyvateľov podľa európskych kritérií, ktoré predstavujú 400 bytov na 1000 obyvateľov, je zrejme, že vývojové trendy v tejto oblasti sú priaznivé (tabuľka 18). Zatiaľ čo v roku 2001 pripadalo na 2,50 obyvateľov na 1 byt, v roku 2004 to bolo menej – 2,41.

Tabuľka 18 Priemerný počet obyvateľov na 1 byt v rokoch 2001 – 2004

Rok	Priemerný počet obyvateľov na 1 byt
2001	2,50
2002	2,44
2003	2,42
2004	2,41

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa v Nitre, 2006

Už spomínanú skutočnosť nepriaznivej vekovej štruktúry rodinných a bytových domov dopĺňa podiel jednotlivých kategórií bytov, ktoré poukazujú na určitý štandard bývania. Z celkového počtu domov a bytov 54,40 % tvoria byty I. kategórie, 17,61 % patrí do II. kategórie, 14,80 % sú byty III. kategórie a 13,20 % - tné zastúpenie majú byty v IV. kategórii. V priemere pripadá na 1 byt 74,30 m² obytnej plochy s počtom obytných miestností 3,84. Priemerná veľkosť obytnej plochy na 1 osobu dosahuje 21,70 m².

Vo vzájomnom porovnaní týchto hodnôt úrovne bývania medzi jednotlivými obcami mikroregiónu má najvyššie zastúpenie bytov v I. kategórii obec Čierne Kláčany (71,5 %) a Vieska nad Žitavou (62,6 %).

Vybavenosť obce technickou infraštruktúrou je v plnej miere priamo úmerná schopnosti indikovať a koncentrovať ekonomický kapitál do územia obce. Z pozície kontinuálnych možností vstupu nových výrobných prevádzok a služieb stále zostáva otvorená otázka potreby rozvinutej a komplexne vybavenej infraštruktúry.

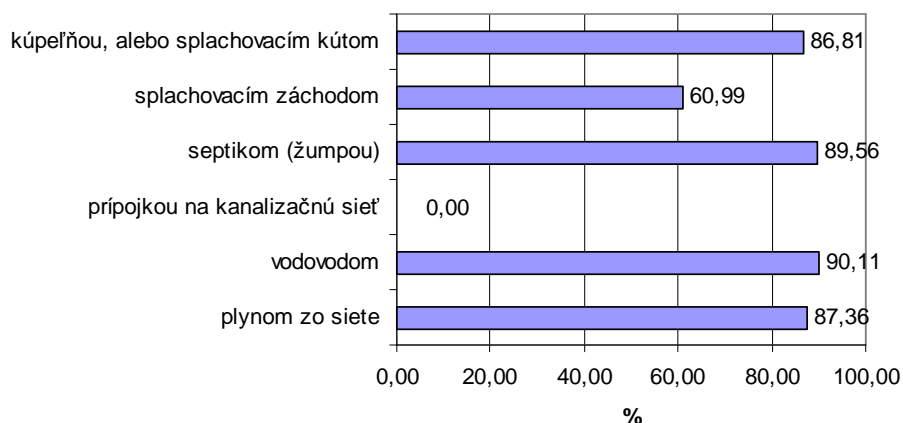
Ako vyplýva z údajov prezentovaných v tabuľke 19, z celkového počtu 182 bytov je 90,11 % napojených na vodovod a 87,36 je zásobovaných plynom zo siete (graf 14).³² Súčasný stav technickej infraštruktúry obce Nevidzany je uvedený v tabuľke 19.

Tabuľka 19 Vybavenie trvale obývaných bytov v obci

Vybavenie bytov	Počet	%
Bytov spolu, z toho:	182	100,00
plynom zo siete	159	87,36
vodovodom	164	90,11
prípojkou na kanalizačnú sieť	0	0
septikom (žumpou)	163	89,56
splachovacím záchodom	111	60,99
kúpeľňou alebo sprchovacím kútom	158	86,81

Zdroj: Štatistický úrad SR, ŠODB, 2001

³² v roku 2001

Graf 14 Vybavenie obývaných bytov technickou infraštruktúrou v roku 2001

2.1.5 Vzdelávanie a kultúra

Školské zariadenie je v obci zastúpené materskou školou. Základnú školu navštevujú žiaci v Červenom Hrádku. Do deväťročnej základnej školy v Červenom Hrádku dochádzajú i deti z obcí: Veľké Vozokany, Malé Vozokany, Nemčičany a Čierne Kľačany. Deti z obce okrem týchto škôl dochádzajú aj do školských zariadení vo Vrábľoch a v Zlatých Moravciach.

Vývoj počtu detí v materskej škole, ako dokumentuje tabuľka 20, má klesajúcu tendenciu. Za posledných 11 rokov³³ sa znížil počet detí navštevujúcich materskú školu o 43 %. Tento stav je odrazom nepriaznivého vývoja vo vekovej štruktúre obyvateľstva ako aj nízkej miery natality.

Tabuľka 20 Vývoj počtu detí v materskej škole

Školský rok	1995/1996	1996/1997	1997/1998	1998/1999	1999/2000	2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006
Počet detí	23	17	15	21	17	22	22	22	21	21	13

Zdroj: OcÚ Nevidzany, 2006

Z celkového počtu 13 detí navštevujúcich materskú školu, ani jedno dieťa nepochádza z rómskych rodín alebo zo sociálne znevýhodnených rodín. Žiadne z detí nie je fyzicky alebo mentálne hendikepované. V materskej škole sa o deti starajú dvaja pedagogickí zamestnanci.

Na základnej škole v Červenom Hrádku, kde žiaci navštevujú II. stupeň vzdelávania, majú žiaci možnosť rozvíjať svoj talent prostredníctvom rôznych záujmových krúžkov, účasti na vedomostných a športových olympiádach a súťažiach. V škole je zriadená počítačová učebňa s celkovým počtom 8 PC získaných z projektu Infovek a za finančné prostriedky školy.

³³ od roku 1994/1995

Budova materskej školy je v nevyhovujúcom technickom stave, čo má priamy vplyv na jej vysoké ekonomické náklady pri prevádzke. Táto skutočnosť spolu s negatívnym trendom vo vývoji počtu detí spôsobuje tlak na racionalizáciu siete školských zariadení. Ďalším problémom okrem nevyhovujúceho stavu objektu je aj nedostatok finančných prostriedkov na nákup vyučovacích pomôcok, didaktickej techniky a iného materiálneho vybavenia.

Odstránené:

V mikroregióne „Požitavie - Širočina“ sieť školských zariadení predstavuje 15 materských škôl a 10 základných škôl.³⁴ Materské školy sa nachádzajú v každej obci mikroregiónu. V prevažnej miere ide o jednotriedne materské školy, výnimku tvoria len obce Tesárske Mlyňany, Volkovce, Tekovské Nemce, Čierne Kľačany a Slepčany. Malotriedne základné školy pre 1 – 4 ročník sa nachádzajú v 5 obciach³⁵ a deväťročné základné školy, ktoré sú plno organizované so spádovými obvody sa nachádzajú v Tesárskych Mlyňanoch³⁶, Volkovciach, Tekovských Nemciach, Červenom Hrádku a v Novej Vsi nad Žitavou..

Športové zariadenia

Pre obyvateľov obce je k dispozícii iba futbalové ihrisko. Prehľad zariadení pre trávenie voľného času je uvedený v tabuľke 21. Z pohľadu možností vytvárania podmienok pre tzv. rekreačné športovanie bude potrebné dobudovať ďalšie priestory pre voľno časové športové aktivity.

Tabuľka 21 Športové zariadenia v obci

Zariadenie	počet
Amfiteáter	0
Kúpalisko	0
Futbalové ihrisko	1
Detské ihrisko	0
Ihriská – iné	0
Telocvičňa	0
Posilňovňa	0
Tenisové kurty	0
Kolkáreň	0
Minigolf	0
Spolu	1

Zdroj: OcÚ Nevidzany, 2006

Kultúrne zariadenia

Pre aktívne využívanie voľného času majú obyvatelia k dispozícii rôzne zariadenia. V obci sa nachádza kultúrny dom, knižnica, internetová miestnosť a klub mladých (tabuľka 22).

³⁴ Poznámka: dve materské školy sú spojené so základnými školami: Základná škola s materskou školou Tekovské Nemce a Základná škola s materskou školou Červený Hrádok

³⁵ Choča, Čaradice, Čierne Kľačany, Nemčiňany, Slepčany

³⁶ so školským obvodom 4 obcí: Choča, Tesárske Mlyňany, Vieska nad Žitavou, Slepčany

Tabuľka 22 Zariadenia trávenia voľného času v obci

Zariadenie	počet
Kultúrny dom	1
Knižnica	1
Internetová miestnosť	1
Klub dôchodcov	0
Klub mladých	1
Divadelný klub	0
Spolu	4

Zdroj: OcÚ Nevidzany, 2006

Neziskové organizácie

Zásahu na aktívnom spoločenskom živote v obci majú predovšetkým spoločenské organizácie, ktoré vyvíjajú rôznorodú činnosť. Ako vyplýva z údajov uvedených v tabuľke 23, v obci pôsobí Občianske združenie Hradisko, ktoré sa podieľa na organizácii rôznych kultúrno - spoločenských podujatí. Starostlivosť o zver je hlavný cieľ činnosti poľovníckeho združenia.

Tabuľka 23 Neziskové organizácie pôsobiace v obci

Názov organizácie	Ciele činnosti	Rok založenia	Počet členov
Občianske združenie Hradisko	Organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí	2001	32
Poľovnícke združenie	Starostlivosť o zver, organizovanie rôznych kultúrno – spoločenských podujatí	1957	24

Zdroj: Vlastný prieskum, 2006

2.1.6 Analýza stavu a ochrany životného prostredia

Ovzdušie

Ochrana ovzdušia je jedným z kľúčových problémov, ktoré je potrebné riešiť v súvislosti s ohrožovaním zdravia a skracovaním dĺžky života obyvateľov. Kvalitu ovzdušia vo všeobecnosti určuje obsah znečisťujúcich látok vo vonkajšom ovzduší. Postup pre jej hodnotenie stanovuje Zákon o ochrane ovzdušia č. 478/2002 Z.z. Na území Slovenska sa nachádza 18 oblastí riadenia kvality ovzdušia, pričom oblasť katastrálneho územia obce nie je zahrnutá do osobitne vymedzenej oblasti riadenia kvality ovzdušia.

Kvalita životného prostredia v obci je výrazne ovplyvňovaná blízkou lokalizáciou jadrovej elektrárne Mochovce (SE-EMO) – obec Nevidzany leží v prvom ochrannom pásme (do 5 km). Priamy dopad činnosti SE-EMO je indikovaný najmä hodnotami príkonov priestorového dávkového ekvivalentu pravidelne meraných po spustení prevádzky.

Tabuľka 24 Príkony priestorového dávkového ekvivalentu³⁷

Lokalita	Príkon priestorového dávkového ekvivalentu [nSv/h]		
	Vráble	91 ± 4	73 ± 6
Tajná	91 ± 5	75 ± 6	84 ± 5
Červený Hrádok	89 ± 4	78 ± 6	80 ± 5
Nemčiňany	96 ± 4	87 ± 7	91 ± 5
Zlaté Moravce	91 ± 5	85 ± 7	86 ± 5
SE-EMO	94 ± 5	87 ± 7	89 ± 5

Zdroj: www.seas.sk, 2006

Množstvá rádioaktívnych látok vypúšťaných do atmosféry a hydrosféry sa dlhodobo pohybujú pod úrovňou stanovených ročných limitov. V prípade plynných výpustí (aerosóly, rádiojódy, vzácne plyny) dosahuje miera plnenia ročných limitov hodnoty pod 0,1%. V rámci skupiny kvapalných výpustí boli naplnené ročné limity na úrovni 64,4 % (trícium) a 2,1 % (korózne a štiepne produkty).

Tabuľka 25 Výpuste rádioaktívnych látok z SE-EMO do okolia v rokoch 1998 – 2004

Rok	Plynné výpuste						Kvapalné výpuste			
	Ročný limit [MBq]	Aerosóly % limitu	Ročný limit [MBq]	Jód ¹³¹ I % limitu	Ročný limit [GBq]	Vzácne plyny % limitu	Ročný limit [GBq]	Trícium % limitu	Ročný limit [MBq]	Korózne a štiepne produkty % limitu
1998	1.7E+05	0,008	6,7E+04	0,115	4,1E+06	0,192	12000	9,1	1100	2,7
1999	1.7E+05	0,01	6,7E+04	0,160	4,1E+06	0,310	12000	48,1	1100	4,6
2000	1.7E+05	0,006	6,7E+04	0,084	4,1E+06	0,352	12000	87,4	1100	5,3
2001	1.7E+05	0,010	6,7E+04	0,022	4,1E+06	0,310	12000	77,1	1100	6,6
2002	1.7E+05	0,005	6,7E+04	0,022	4,1E+06	0,279	12000	76,1	1100	4,5
2003	1.7E+05	0,0074	6,7E+04	0,0029	4,1E+06	0,260	12000	89,3	1100	3,7
2004	1.7E+05	0,005	6,7E+04	0,0032	4,1E+06	0,08	12000	81,9	1100	3,4
2006	1.7E+05	0,0056	6,7E+04	0,0004	4,1E+06	0,052	12000	64,4	1100	2,1

Zdroj: www.seas.sk, 2006

Z dôvodu použitia štandardného paliva - zemného plynu v prevádzke SE-EMO a neprekročenia doby prevádzky stanovenej pre občasný zdroj znečisťovania ovzdušia, nie je monitorované prekročenie emisných limitov. Množstvo vyprodukovaných tuhých znečisťujúcich látok (TZL), oxidov síry, oxidov dusíka a iných znečisťujúcich látok prezentuje nasledujúca tabuľka.

³⁷ Namerané ionizačnou komorou pri dozimetrických staničkách 24. 08. 2006 a priemerné príkony priestorového dávkového ekvivalentu za august namerané TLD 100 a 200

Tabuľka 26 Množstvo emisií znečisťujúcich látok vypustených do ovzdušia (t) – SE-EMO

Rok	TZL	SO ₂	NO _x	CO	CO ₂	C _{org}
2003	0,01	-	0,15	0,06	-	0,01
2004	0,05	0,06	1,16	0,39	1331	0,05
2005	0,05	0,01	0,99	0,40	-	0,07

Zdroj: www.seas.sk, 2006

Voda

Hodnotenie kvality povrchových vôd

Kvalita povrchových vôd je hodnotená na základe sumarizácie výsledkov klasifikácie v zmysle STN 75 7221 „Kvalita vody. Klasifikácia kvality povrchových vôd“, ktorá kvalitu vody hodnotí v 8 skupinách ukazovateľov (A–kyslíkový režim, B–základné fyzikálno-chemické ukazovatele, C–skupina – nutrienty, D–skupina biologické ukazovatele, E–skupina – mikrobiologické ukazovatele, F–skupina mikropolutanty G–skupina – toxicita a H–skupina – rádioaktivita) a s použitím sústavy medzných hodnôt zaraďuje vody podľa ich kvality do piatich tried.

Kvalita povrchových vôd v katastrálnom území obce nie je priamo monitorovaná. Najbližšie je dlhodobo monitorovaná kvalita rieky Žitava v odbernom mieste Žitava, riečny km 210. V rámci skupiny ukazovateľov kyslíkového režimu je rieka Žitava zaradená do III. triedy kvality, koncentrácie nutričov (N_{org}, P-PO₄, P_{celk.}) radia tok do IV. triedy a rovnako biologické ukazovatele spĺňajú kritériá pre IV. triedu kvality.³⁸ Kvalita vody v podzemných zdrojoch väčšinou nezodpovedá STN pre pitnú vodu a na zásobovanie pitnou vodou ich možno využívať len po úprave vody. Voda sa pred dodávkou do vodovodov upravuje v ÚV s kapacitou 20,0 l.s⁻¹.

Hodnotenie kvality podzemných vôd

Z hľadiska ochrany vodných zdrojov boli na území SR Nariadením vlády SR zo dňa 26. 06. 2003 vyčlenené **zraniteľné oblasti**. Poľnohospodárske subjekty hospodáriace v spomínaných územiach sú povinné rešpektovať osobitné zásady hospodárenia podľa **Nitrátovej direktívy**. Nitrátová direktíva zahŕňa súbor opatrení smerujúcich k zníženiu možnosti znečistenia vodných zdrojov (povrchové aj podzemné) dusičnanmi, ktoré môžu pochádzať z minerálnych hnojív a z hospodárskych hnojív (maštalný hnoj, hnojovica, močovka) a to vtedy, keď sú aplikované v nadmerných dávkach a v nesprávnom čase, alebo keď sú zle uskladňované.

Nevidzany, ako aj všetky ostatné obce mikroregiónu, sú zaradené do zoznamu zraniteľných oblastí. Na základe súboru pôdných, hydrologických, geografických a ekologických parametrov ide o zaradenie do kategórie A – produkčné bloky s najnižším stupňom obmedzenia hospodárenia a kategórie B – produkčné bloky so stredným stupňom obmedzenia hospodárenia (tabuľka 27).

³⁸ Poznámka: Povrchové vody sú podľa kvality vody zaraďované do 5 tried kvality: I. trieda - veľmi čistá voda, II. trieda - čistá voda, III. trieda - znečistená voda, IV. trieda - silne znečistená voda, V. trieda - veľmi silne znečistená voda

Tabuľka 27 Zaradenie obce do zraniteľných oblastí

Obec	Kategória obmedzenia hospodárenia		
	Kategória A	Kategória B	Kategória C
Nevidzany	Z	Z	x

Zdroj: www.vupu.sk

Vysvetlivky: Z – zaradená, x – nezaradená

Ochrana prírody

Ochranu prírody a krajiny upravuje zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších právnych predpisov a vyhláška MŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. V zmysle tohto zákona sa na území Slovenskej republiky rozlišuje päť stupňov územnej ochrany, pričom pre každý stupeň sa určujú činnosti, ktoré podliehajú súhlasu orgánov ochrany prírody, alebo sú v určitých územiach obmedzené alebo zakázané. Ďalej tento zákon upravuje druhovú ochranu, ochranu drevín, pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, práva a povinnosti právnických a fyzických osôb a zodpovednosť za porušenie povinností na úseku ochrany prírody a krajiny.

V zmysle tohto zákona sa v katastrálnom území obce Nevidzany (na rozhraní katastrálnych území obcí Čifáre a Telince) nachádza **Chránený strom dub cerový** (*Quercus cerris* L.), ktorého vek sa odhaduje na 300 rokov. Dub cerový bol vyhlásený v roku 1994 a nachádza sa v II. stupni ochrany prírody.

Natura 2000

Z hľadiska sústavy chránených území členských krajín Európskej únie sa priamo v katastrálnom území obce nenachádza ani nezasahuje územie osobitného významu, ktoré by bolo začlenené do Natury 2000.

Územný systém ekologickej stability

Z hľadiska zachovania ekologickej stability územia a možností jeho využívania je dôležité i poznanie jednotlivých prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability (RÚSES)³⁹. V blízkosti územia obce sa vyskytujú nasledovné genofondovo významné lokality uvedené v Regionálnom územnom systéme ekologickej stability okresu Nitra:

- rBC regionálne biocentrum Nemčiňany č. 17 – oblasť (centrálne časť Rohožníckej hôrky) je tvorená rozľahlým lesným komplexom porastov asociácie Querceto – Fagetum. Z hľadiska genofondu tu boli zistené niektoré floristicky a faunisticky chránené druhy, napr. *Oryctes nasicornis*, *Rosalia alpina*, *Carabus* ako faunisticky významné druhy: *Buprestis rustica*, *Ampedus tristis*, *Calopus sarraticornis*, *Leptura rubra*, *Thanasimus formacarius*. Teplé Quercetum s prímiesou drevín planárneho stupňa (*Fraxinus*, *Cornus*, *Corylus*). Tento vegetačný kryt viaže na seba viacero fytofágov: *Apion sedi*, *A. malvae*, *A.*

³⁹ Územný systém ekologickej stability (ÚSES) je celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktoré zabezpečujú rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu.

longirostre, *Polydrusus cervinus*, *P. pterygomalis*, *Ceutorhynchus trimacalutas*, *C. symphyti*, *C. abbreviatulus*. Z chránených druhov je významný: *Cerambyx cerdo*, *Lucanus cervus*, *Oryctes nasicornis*.

- rBC regionálne biocentrum Vozokany č. 15 – juhovýchodná časť lokality Starý háj v katastrálnom území obce Veľké Vozokany predstavuje prepojenie povodia rieky Žitavy a povodia Hrona. O prepojení svedčí aj viacero spoločných druhov chrobákov, napr.: *Adexius scrobipennis*, *Acalles hypocritus*, *A. camelus*, *A. echinatus*, *A. pyreneus*, *A. suturatus*, *Brachysomus echinatus*, *B. hispidus*, *Sciaphilus asperatus*.

- rBC regionálne biocentrum Arborétum Mlyňany č. 16 – predstavuje chránený areál, špecifikovaný v časti chránenej územia - 2200 taxónov drevín z celého sveta, výskyt 80 druhov vtákov, 1330 druhov motýľov.

Biokoridory nadregionálneho významu – tok rieky Žitavy

Samostatnou migračnou trasou je povodie rieky Žitavy, ktoré organicky spája juhovýchodné svahy pohoria Trábeč a JZ svahy pohoria Pohronský Inovec. Význam tohto nadregionálneho biokoridoru spočíva v organickom prepojení Žitavskej pahorkatiny s pohoriami Pohronský Inovec a Vtáčnik. Spája viacero regionálnych biokoridorov.

Regionálne biokoridory povodia rieky Žitavy

Regionálne biokoridory povodia rieky Žitavy (biokoridory pozdĺž prítokov Žitavy – Širočiny, Rohožníckeho a Podegerského potoka) spájajú nadregionálny biokoridor rieky Žitavy s nadregionálnym biokoridorom pohoria Trábeč.

Ku krajinársky zaujímavým i významným segmentom v území (najmä z hľadiska ich významu v oráčinovej krajine) patria nasledovné časti krajiny:

- západná a východná časť Rohožníckej hôrky – k.ú. Volkovce, Nemčiňany, Malé Vozokany, Červený Hrádok,
- Slepčanský háj – k.ú. Slepčany, Nová Ves nad Žitavou,
- Čifársky háj – k.ú. Čifáre, Tajná, Nevidzany.

Rizikové faktory v životnom prostredí

Ionizujúce žiarenie

Problematiku obmedzenia žiarenia obyvateľstva z radónu a ďalších prírodných rádionuklidov rieši vyhláška Ministerstva zdravotníctva č. 406/1992. Radón je inertný plyn, ktorý vzniká ako jeden z dcérskych produktov pri premene uránu a tória, ktoré sa nachádzajú v horninách a mineráloch v zemskej kôre.

Rozmiestnenie anomálneho obsahu hlavných rádioaktívnych prvkov v regióne je znázornené na Mape anomálnych obsahov $K > 2\%$, $U > 4\text{ppm}$, $Th > 12\text{ppm}$.

Hluk

K negatívnym faktorom, ktoré pôsobia nepriaznivo a zhoršujú kvalitu životného prostredia, patria hluk a vibrácie. Ochrana obyvateľstva pred nadmerným hlukom a vibráciami je ošetrená zákonom č. 272/1994 Z.z. o ochrane zdravia ľudí. Prípustná hodnota hluku od roku 1997 je 60 dB pre dennú dobu a 50 dB pre nočnú dobu.

V rámci obce je najväčším zdrojom hluku automobilová doprava, ktorá prechádza po cestách, ktoré idú cez obec. Všeobecne okrem toho, že doprava je výrazným zdrojom hluku v krajine, nepriaznivo pôsobí aj pri záberoch prirodzených ekosystémov a následnej antropickej degradácii pôdneho fondu.

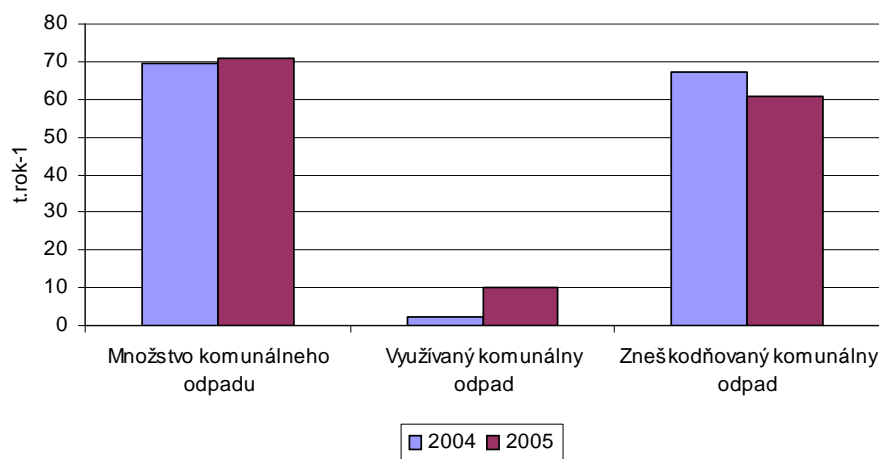
Odpadové hospodárstvo

V obci je zavedený separovaný zber (plasty, sklo, papier, textil) a taktiež zber nebezpečného odpadu a drobného stavebného odpadu. V roku 2005 na území obce bolo vyprodukovaných 70,90 t odpadu, z toho zmesový komunálny odpad tvoril viac ako 86 % (tabuľka 28 a 29).

Tabuľka 28 Množstvo komunálneho odpadu v obci v rokoch 2004 – 2005

Komunálny odpad	Rok 2004	Rok 2005
Množstvo komunálneho odpadu v tonách	69,6	70,9
Využívaný komunálny odpad v tonách	2,2	9,8
Zneškodňovaný komunálny odpad v tonách	67,4	61,1

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa v Nitre, Obecný úrad, 2006.

Graf 15 Množstvo komunálneho odpadu v obci v rokoch 2004 – 2005

Tabuľka 29 Množstvo odpadov vyprodukovaných v roku 2005

Názov odpadu	Množstvo (t/rok)
Textílie	0,55
Papier a lepenka	0,6
Sklo	5,24
Vyradené elektrické a elektronické zariadenia	0,90
Plasty	2,51
Zmesový komunálny odpad	61,1
SPOLU	70,90

Zdroj: Ročný výkaz o komunálnom odpade z obce za rok 2005

2.2 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
▪ Prírodné a klimatické podmienky ▪ Kvalitná orná pôda, vinice ▪ Lesy (zmiešané lesné porasty využívané pre hospodárske účely s potenciálom možnosti rozvoja cestovného ruchu - turistika, hubárčenie) ▪ Vodné toky: Širočina a Podegerský potok ▪ Vodná nádrž využívaná na chov rýb ▪ Dobrá geografická poloha obce (blízko miest Vráble a Zlaté Moravce) ▪ Blízkosť chránených areálov – Arboretum Mlyňany, park exotických drevín v Tajnej ▪ Zdroje podzemných vôd ▪ Chránený strom dub cerový, liečivé byliny ▪ Výskyt poľovnej zveri ▪ Významné archeologické nálezy dokumentujúce osídlenie obce v paleolíte a v mladších obdobiach (nálezy dokumentujúce nepretržitú kontinuitu osídlenia) ▪ Spolupráca s obcou Nevidzany pri Priedvizi ▪ Dobrá spolupráca v rámci mikroregiónu Požitavie - Širočina ▪ Zruční ľudia pôsobiaci v obci - rezbár, maliar, hudobník ▪ Aktívne spoločenské organizácie ▪ Organizovanie rôznych kultúrnych a športových podujatí (bohatý kultúrny a spoločenský život) ▪ Existencia kultúrnych a historických objektov: Rímskokatolícky kostol, drobné sakrálné stavby (kaplnka sv. Urbana vo viniciach, socha sv. Jána Nepomutského, jaskyňa Lurdskej Panny Márie, atď.), hrobka rodiny Razghovcov, archeologické náleziská, blízkosť pamätníku Lev ▪ Celkový nárast počtu obyvateľov – pozitívna migrácia ▪ Z časti vybudovaná technická infraštruktúra: plynofikácia, vodovodné siete, elektrifikácia, ukončená prvá etapa budovania kanalizácie ▪ Materská škola nachádzajúca sa priamo v obci ▪ Kultúrne zariadenia: kultúrny dom, knižnica, internetová miestnosť, klub mladých ▪ Futbalové ihrisko ▪ Využívaná poľovnícka chata a strelnica, kde sa ročne poriadajú strelecké preteky ▪ Vyhovujúce dopravné spojenie (autobusmi) ▪ Dobré značenie – orientačné tabule a turistické značky ▪ Zavedený separovaný zber odpadu ▪ Pokles miery nezamestnanosti ▪ Viac ako 20% podiel poľnohospodárskeho sektora (tradičná i špeciálna prvovýroba) ▪ Vytvorené pracovné príležitosti priamo v obci ▪ Ďalšie pracovné príležitosti v blízkych miestach Vráble, Zlaté Moravce, EMO Mochovce ▪ Služby: pohostinstvo, predajne potravín, pošta	▪ Nedostatočné využívanie prírodného a rekreačného potenciálu územia ▪ Zanedbané vinice, existencia neobrábaných pozemkov ▪ Neupravené a znečistené okolie potokov a vodnej nádrže ▪ Absentujúca protipovodňová ochrana ▪ Blízkosť jadrovej elektrárne Mochovce ▪ Existencia lokálnych zdrojov znečistenia životného prostredia ▪ Nízke environmentálne vedomie obyvateľov ▪ Nedobudovaná infraštruktúra (kanalizácia a ČOV) ▪ Negatívny demografický vývoj zapríčinený stálym poklesom prirodzenej reprodukcie obyvateľov ▪ Vysoké zastúpenie obyvateľov so základným a učňovským vzdelaním⁴⁰ ▪ Nízke percento vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov⁴¹ ▪ Nedostatočná podpora spoločenských organizácií ▪ Slabá propagácia podujatí v širšom okolí ▪ Absentujúca koordinácia kultúrnych a športových podujatí s obcami mikroregiónu ▪ Nízky záujem obyvateľov o veci verejné ▪ Zlý stav existujúcej verejnej infraštruktúry (cesty, chodníky, parkoviská, osvetlenie, rozhlas, atď.) ▪ Zlý technický stav verejných budov (kultúrneho domu, knižnice, pošty, požiarnej zbrojnice a hospodárskej budovy) ▪ Nedostatočné využitie budovy MŠ ▪ Nedostatok športovísk a priestorov pre využitie voľného času ▪ Nedostatok zdravotných a sociálnych služieb ▪ Nedostatok bytov ▪ Chátrajúce kultúrne a historické pamiatky ▪ Zrúcanina mlyna ▪ Slabá architektonická a parková výsadba obce, staré autobusové zastávky, chýbajú lavičky, atď. ▪ Nevysporiadané vlastnícke vzťahy ▪ Absentujúca územno-plánovacia dokumentácia ▪ Systém zhodnocovania biologického odpadu (absentujúce kompostovisko) ▪ Vysoká odchádzka za prácou do okolitých miest ▪ Absentujúci finančný kapitál ▪ Nízke zastúpenie sekundárneho sektora (výroba) ▪ Nízky sortiment poskytovaných služieb pre obyvateľov ▪ Absencia ubytovacích a reštauračných služieb ▪ Slabo využitý potenciál pre rozvoj cestovného ruchu ▪ Nedostatočný marketing a propagácia územia

⁴⁰ 25,52 % obyvateľov obce má dosiahnuté základné vzdelanie, 25,84 % učňovské vzdelanie bez maturity a 17,06 % úplné stredné odborné s maturitou.

Príležitosti	Ohrozenia
▪ Využitie prírodných zdrojov pre rozvoj rekreačných a podnikateľských aktivít ▪ Využitie obnoviteľných zdrojov energie ▪ Rozvoj špecializovanej poľ. výroby, vinohradníctva, ovocinárstva, pestovanie drobného ovocia ▪ Vybudovanie muštárne ▪ Zlepšenie kvality životného prostredia ▪ Zavedenie protipovodňových opatrení, zabezpečenie údržby odvodových jarkov pre dažďovú vodu ▪ Zlepšenie systému separácie odpadov vo vzťahu k eliminácii lokálnych zdrojov znečistenia ▪ Vybudovanie kompostoviska ▪ Zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľov ▪ Podpora aktívnej činnosti spoločenských organizácií a využitie ich vnútorného potenciálu ▪ Profesionalizácia organizácie kultúrnych a športových podujatí (marketing) a zvýšenie ich propagácie ▪ Zvýšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľov ▪ Dobudovanie technickej infraštruktúry ▪ Rekonštrukcia existujúcej verejnej infraštruktúry (chodníkov, miestnych komunikácií a pod.) ▪ Rekonštrukcia verejných budov (kultúrneho domu vrátane vybudovania kuchyne, materskej školy, atď.) ▪ Výstavba nových multifunkčných športovísk a priestorov pre trávenie voľného času ▪ Zabezpečenie zdravotných a sociálnych služieb ▪ Bytová výstavba ▪ Rekonštrukcia kultúrnych a historických objektov ▪ Architektonická a parková výsadba obce (úprava verejných priestorov, riešenie výsadby zelene) ▪ Vybudovanie oddychových zón ▪ Vysporiadanie vlastníckych vzťahov ▪ Vypracovanie územno-plánovacej dokumentácie ▪ Podpora podnikateľskej sféry ▪ Zabezpečenie rozvoja vidieckej turistiky, budovanie cyklotrás, náučných chodníkov ▪ Tvorba produktov cestovného ruchu – prepojenie kultúrnych pamiatok a turisticky zaujímavých miest v rámci mikroregiónu ▪ Vytvorenie možností pre ubytovanie turistov v rodinných domoch ▪ Zlepšenie informovanosti, propagácia obce ▪ Aktívne vyhľadávanie potencionálnych investorov ▪ Tvorba pracovných príležitostí priamo v obci ▪ Zabezpečenie adekvátnych služieb pre podnikateľov a pre obyvateľov	▪ Zvyšovanie % obyvateľov v poproduktívnom veku ▪ Nízky záujem obyvateľov o veci verejné ▪ Zníženie atraktivity územia obce ▪ Zhoršovanie kvality životného prostredia ▪ Znižovanie kvality poskytovaných služieb ▪ Odchod mladých ľudí do miest ▪ Sociálna izolovanosť ▪ Znižovanie kúpyschopnosti obyvateľov ▪ Nízky investičný kapitál ▪ Legislatíva

⁴¹ Percentuálny podiel vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov je 2,39 %.

2.3 Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja

2.3.1 Sektorové a lokálne východiská

➤ Prírodný potenciál a ľudské zdroje

Kľúčové disparity	Hlavné faktory rozvoja
1. Nedostatočné využívanie prírodného a rekreačného potenciálu územia 2. Negatívny populačný vývoj daný poklesom prirodzenej reprodukcie obyvateľov 3. Nepriaznivá demografická štruktúra 4. Nízka vzdelanostná úroveň obyvateľstva 5. Systém rozvoja kapacít ľudských zdrojov, obmedzené možnosti informačných a prezentačných aktivít	⊙ Podpora využitia prírodných zdrojov pre rozvoj aktivít cestovného ruchu ⊙ Využitie obnoviteľných zdrojov energie ⊙ Vytvorenie podmienok pre nárast počtu obyvateľov ⊙ Rozšírenie prístupu k informáciám a vzdelávaniu ⊙ Rozvoj partnerskej spolupráce na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni

➤ Ekonomika

Kľúčové disparity	Hlavné faktory rozvoja
<u>1.</u> Nedostatok pracovných príležitostí priamo v obci 2. Vysoká odchádzka za prácou do okolitých miest 3. Podiel a štruktúra sekundárneho sektora (výroby) <u>4.</u> Nedostatočná infraštruktúra cestovného ruchu <u>5.</u> Dostupnosť služieb pre turistov 6. Nedostatočný marketing a propagácia územia <u>7.</u> Nízky sortiment poskytovaných služieb pre podnikateľov i obyvateľov	⊙ Podpora rozšírenia podnikateľských výrobných prevádzok ⊙ Rozvoj existujúcej špecializovanej poľnohospodárskej výroby ⊙ Tvorba nových pracovných príležitostí ⊙ Podpora rozvoja cestovného ruchu na báze využitia prírodného a kultúrneho potenciálu ⊙ Vybudovanie infraštruktúry cestovného ruchu, marketingu, rozšírenie a zvýšenie kvality služieb ⊙ Vzájomná integrácia ponuky služieb cestovného ruchu ⊙ Zvýšenie informovanosti, marketingu a propagácie

← --- Formátované: Odrážky a číslovanie

← --- Formátované: Odrážky a číslovanie

← --- Formátované: Odrážky a číslovanie

➤ **Občianska vybavenosť**

Kľúčové disparity	Hlavné faktory rozvoja
1. <u>Nevyhovujúci stav existujúcej verejnej infraštruktúry – miestnych komunikácií, chodníkov, verejného osvetlenia, rozhlasu a pod.</u> 2. <u>Nevyhovujúci technický stav verejných budov</u> 3. <u>Architektonická a parková úprava obce</u> 4. <u>Starnutie obyvateľstva a s tým súvisiaca potreba dostupnosti sociálnych a zdravotných služieb</u> 5. <u>Nedostatok športovísk a priestorov na využívanie v rámci voľného času</u> 6. <u>Súčasný stav cyklotrás, turistických a náučných chodníkov</u> 7. <u>Absencia územnoplánovacej dokumentácie</u> 8. <u>Nedostatok bytov</u> 9. <u>Nevysporiadané vlastnícke vzťahy</u>	○ <u>Modernizácia a dobudovanie verejnej technickej infraštruktúry</u> ○ <u>Rekonštrukcia verejných budov</u> ○ <u>Regenerácia a skrášlenie obce, architektonická úprava verejných priestranstiev</u> ○ <u>Dostupnosť zdravotnej a sociálnej starostlivosti</u> ○ <u>Rozšírenie a modernizácia infraštruktúry voľného času – vybudovanie viacúčelových športových ihrísk a oddychových zón</u> ○ <u>Dobudovanie kvalitných trás pešej a cyklistickej dopravy a pod.</u> ○ <u>Spracovanie územno-plánovacej dokumentácie</u> ○ <u>Vytvorenie podmienok pre rozvoj bytovej výstavby – výstavba nových rodinných domov a bytov</u> ○ <u>Vysporiadanie vlastníckych vzťahov</u>

➤ **Vzdelávanie a kultúra**

Kľúčové disparity	Hlavné faktory rozvoja
1. <u>Technický stav budovy MŠ, jej vnútorné vybavenie</u> 2. <u>Využitelnosť kapacity budovy MŠ</u> 3. <u>Nevyhovujúci technický stav kultúrnych a historických objektov⁴²</u> 4. <u>Technický stav kultúrneho domu</u> 5. <u>Nedostatočné využitie kultúrneho a historického potenciálu obce</u> 6. <u>Nedostatočná propagácia pôvodných historických hodnôt obce a mikroregiónu</u> 7. <u>Podpora činnosti spoločenských organizácií</u> 8. <u>Nedostatočná miera informovanosti</u> 9. <u>Prezentácia, propagácia a vzájomná koordinácia kultúrno-spoločenských podujatí v rámci mikroregiónu</u>	○ <u>Zvýšenie kvality výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom rekonštrukcie a modernizácie budovy MŠ</u> ○ <u>Rozvoj vzdelávacích a kultúrnych aktivít</u> ○ <u>Obnova kultúrnych pamiatok</u> ○ <u>Rekonštrukcia budovy kultúrneho domu</u> ○ <u>Zhodnotenie vnútorného historického potenciálu obce</u> ○ <u>Rozvoj činnosti neziskových organizácií</u> ○ <u>Zvýšenie spektra a kvality tradičných spoločenských podujatí</u> ○ <u>Existencia efektívneho systému zameraného na zvýšenie informovanosti, propagácie a prezentácie</u>

⁴² vrátane zručaniny mlyna

➤ Životné prostredie

Kľúčové disparity	Hlavné faktory rozvoja
1. Znečistené povrchové a podzemné vody 2. Absencia systému účinnej protipovodňovej ochrany 3. Nízky podiel využívaného komunálneho odpadu 4. Absencia systémov zhodnocovania bioodpadov 5. Nízke environmentálne povedomie obyvateľov 6. Stupeň ekologickej stability územia obce a ochrana prvkov biodiverzity	⊙ Dobudovanie komplexného systému odvádzania a čistenia odpadových vôd (kanalizácia, ČOV) ⊙ Zavedenie preventívnych opatrení pred negatívnymi účinkami povodní ⊙ Rozšírenie separovaného zberu a zvýšenie úrovne zhodnocovania komunálneho odpadu vrátane zhodnocovania biologického odpadu ⊙ Zvýšenie informovanosti obyvateľov ⊙ Regeneračné a revitalizačné zásahy v okolí vodných tokov a vodnej nádrže ⊙ Zvýšená starostlivosť o chránené prvky územia
2.3.2 Všeobecné východiská	

Formátované: Farba písma: Automatická, Kontrolovať pravopis a gramatiku

Formátované: Farba písma: Automatická, Kontrolovať pravopis a gramatiku

Formátované: Farba písma: Automatická

Formátované: Farba písma: Automatická, Kontrolovať pravopis a gramatiku

Odstránené: ¶
spracované

Kľúčové disparity	Hlavné faktory rozvoja
6. Málo pracovných príležitostí a nízke príjmy obyvateľov 7. Nevyhovujúca kvalita životného prostredia 8. Nedostatočne využitý kultúrno-historický potenciál obce 9. Nedostatok sociálnych a zdravotných služieb 10. Nízka úroveň kvality verejnej infraštruktúry a služieb 11. Nedostatočná kvalita ľudských zdrojov a spoločenského života	⊙ Zvýšenie atraktivity územia obce ⊙ Nárast počtu nových pracovných príležitostí a zvýšenie príjmov obyvateľstva ⊙ Skvalitnenie životného prostredia ⊙ Zachovanie kultúrno-historického dedičstva ⊙ Zvýšenie dostupnosti sociálnych a zdravotných služieb ⊙ Vytvorenie podmienok pre poskytovanie kvalitnejších verejných služieb ⊙ Rozvoj ľudských zdrojov a spoločenského života

Odstránené: ¶

2.3.3 Závbery

Z hľadiska vyváženého a optimálneho rozvoja územia obce a zvyšovania kvality života obyvateľov je nevyhnutné zamerať sa v programovom období 2007 – 2013 na rovnomernejšiu koncentráciu zdrojov do všetkých strategických priorít. Skoordinovaná koncentrácia zdrojov by sa mala prejavovať nielen vo vyššej efektívnosti a účinnosti implementácie verejných politík, ale i možnosti využívania zdrojov z fondov EÚ. Na základe získaných skúseností prvoradá intervencia by mala smerovať do aktivít, ktoré budú mať výraznejší dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce.

3 VÍZIA A ROZVOJOVÁ STRATÉGIA

3.1 Vízia na roky 2007 – 2013

Z hľadiska celoslovenského vývoja súčasné postavenie obce v rámci Nitrianskeho kraja a taktiež v rámci iných regiónov Slovenska vytvára do určitej miery tlak na zvyšovanie atraktivity územia a úrovne ekonomického rastu. Predpokladom pre úspešný rozvoj obce je budovanie trvaloudržateľnej ekonomiky, zabezpečenie kvalitnej verejnej infraštruktúry, atraktivity územia a kvalita ľudských zdrojov.

Na základe uvedených predpokladov je **vízia hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Nevidzany** formulovaná ako:

Obec Nevidzany je územie:

- s vybudovanými komplexnými službami pre obyvateľov,
- so stabilným podnikateľským zázemím s dostatkom pracovných príležitostí,
- s optimálne využitými prírodnými zdrojmi,
- s maximálnym využitím kultúrneho a spoločenského potenciálu,
- s kvalitným životným prostredím, s upraveným vzhľadom obce,
- s dostupnými službami v oblasti cestovného ruchu.

3.2 Rozvojová stratégia obce Nevidzany na roky 2007 – 2013

Dominantnú úlohu v procese naplňania vízie vo vymedzenom časovom období zohráva stratégia rozvoja, ktorá sa prostredníctvom koncentrácie kľúčových disparít zameriava na riešenie lepšieho využívania existujúcich (tradičných) zdrojov a zároveň, na základe príležitostí a nových faktorov vytvára nové možnosti rozvoja v nasledujúcom programovom období.

Strategický cieľ obce Nevidzany:

Zvýšiť štandard života obyvateľov prostredníctvom zvýšenia príjmov a zatraktívnením územia obce Nevidzany

V nadväznosti na strategický cieľ sa stratégia rozvoja obce zameriava na rozvoj v rámci nasledujúcich priorít:

- ⊕ **Tvorba nových pracovných príležitostí a zvýšenie príjmov obyvateľstva**
- ⊕ **Ochrana životného prostredia**
- ⊕ **Zachovanie kultúrno-historického dedičstva**
- ⊕ **Skvalitnenie verejnej infraštruktúry**
- ⊕ **Rozvoj sociálnych a zdravotných služieb**
- ⊕ **Rozvoj ľudských zdrojov a spoločenského života**

Strategické priority sú na nižšej úrovni rozpracované do priorít, opatrení a aktivít, ktoré sú uvedené v tabuľke 30 v kapitole 3.2.1.

Tabuľka 30 Strategické priority a opatrenia na roky 2007 – 2013

Priorita	Špecifický cieľ	Opatrenie
Priorita 1 Tvorba nových pracovných príležitostí a zvýšenie príjmov obyvateľstva	Špecifický cieľ 1: Vytvoriť pracovné miesta a zvýšiť zdroje príjmov obyvateľov obce vytvorením podmienok pre rozvoj podnikania, diverzifikácie činností podnikateľských subjektov pôsobiacich v poľnohospodárstve a vidieckej turistiky	Opatrenie 1.1 Podpora rozvoja výroby a služieb
		Opatrenie 1.2 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu
		Opatrenie 1.3 Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu
Priorita 2 Ochrana životného prostredia	Špecifický cieľ 2: Regenerácia prírodného prostredia a zabezpečenie ekologickej stability územia obce	Opatrenie 2.1 Environmentálna infraštruktúra a protipovodňová ochrana
		Opatrenie 2.2 Podpora budovania systému odpadového hospodárstva
		Opatrenie 2.3 Podpora obnoviteľných zdrojov energie
		Opatrenie 2.4 Ochrana a regenerácia prírodného prostredia
Priorita 3 Zachovanie kultúrno-historického dedičstva	Špecifický cieľ 3: Zachovanie, zveľaďovanie a rozvoj kultúrneho dedičstva a ľudových tradícií obce	Opatrenie 3.1 Obnova kultúrnych a historických objektov
		Opatrenie 3.2 Podpora rozvoja kultúrno-historických tradícií
Priorita 4 Rozvoj sociálnych a zdravotných služieb	Špecifický cieľ 4: Zvýšenie dostupnosti sociálnych a zdravotníckych služieb	Opatrenie 4.1 Podpora budovania siete sociálnych a zdravotných zariadení
Priorita 5 Skvalitnenie verejnej infraštruktúry	Špecifický cieľ 5: Zvýšenie atraktivity obce a vytvorenie podmienok pre poskytovanie kvalitnejších verejných služieb	Opatrenie 5.1 Obnova a rozvoj obce
Priorita 6 Rozvoj ľudských zdrojov a spoločenského života	Špecifický cieľ 6: Zvýšenie kapacity a kvality ľudských zdrojov a spoločenských aktivít	Opatrenie 6.1 Podpora moderného a celoživotného vzdelávania
		Opatrenie 6.2 Podpora rozvoja spoločenských aktivít
		Opatrenie 6.3 Rozvoj partnerskej spolupráce

3.2.1 Opis rozvojovej stratégie

⊕ **Priorita 1 Tvorba nových pracovných príležitostí a zvýšenie príjmov obyvateľstva**

Špecifický cieľ 1: Vytvoriť pracovné miesta a zvýšiť zdroje príjmov obyvateľov obce vytvorením podmienok pre rozvoj podnikania, diverzifikácie činností podnikateľských subjektov pôsobiacich v poľnohospodárstve a vidieckej turistiky

Opatrenie 1.1 Podpora rozvoja výroby a služieb

Zdôvodnenie:

Analýza SWOT hospodárskeho a sociálneho rozvoja v slabých stránkach poukazuje na podnikateľské zázemie, ktoré charakterizuje predovšetkým zastúpenie malých firiem, ktoré vytvárajú málo pracovných príležitostí priamo v obci. Dôkazom tohto stavu je skutočnosť, že viac ako 52 % obyvateľov obce je nútených odchádzať za prácou do okresného mesta Zlaté Moravce, Vrábl'ov a iných okolitých miest.

Cieľom opatrenia je zlepšiť podnikateľské prostredie v oblasti rozvoja výroby a služieb prostredníctvom vymedzenia lokalít pre podnikanie a vytvorenia podmienok pre nových a existujúcich podnikateľov.

Aktivity:

- určenie lokalít pre umiestnenie podnikateľských prevádzok a zón,
- budovanie a rozvoj podnikateľskej zóny vrátane budovania inžinierskych sietí,
- budovanie výrobných prevádzok,
- podpora budovania clustrov a sietí.

Konečný prijímateľ:

- obec Nevidzany,
- fyzické a právnické osoby oprávnené na podnikanie v zmysle príslušných predpisov.

Monitorovacie indikátory:

- počet vybudovaných podnikateľských zón a výrobných prevádzok,
- počet vytvorených clustrov a sietí.

Opatrenie 1.2 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu

Zdôvodnenie:

SWOT analýza v silných stránkach poukazuje na rekreačný a turistický potenciál územia obce daný prírodnými podmienkami a existenciou kultúrnych a historických pamiatok. V slabých stránkach upozorňuje na nízku mieru využitia uvedených podmienok, nedostatok ubytovacích a stravovacích služieb a voľný bytový fond.⁴³ Príležitosti avizujú využitie prírodného potenciálu pre rozvoj podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu s cieľom zabezpečiť rekreačné kapacity v obci a tým alternatívne zdroje príjmov pre miestnych podnikateľov a obyvateľov. Realizácia tohto opatrenia pomôže vytvoriť nové pracovné príležitosti, rozšíriť možnosti zdrojov príjmov a naštartovať poskytovanie služieb v obci.

⁴³ 26,42 % rodinných domov je neobývaných

Cieľom opatrenia je naštartovanie a rozvoj podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu prostredníctvom rozšírenia a zvýšenia ponuky ubytovacích kapacít, podporou rozvoja doplnkových služieb a rekreačných a relaxačných činností.

Aktivity:

- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia rekreačných a ubytovacích zariadení⁴⁴,
- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia výrobných a predajných objektov a nákup strojov, technológií a zariadení pre doplnkovú výrobu nepoľnohospodárskeho charakteru a výrobu a spracovanie tradičných materiálov a výrobkov⁴⁵,
- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia agroturistických zariadení vrátane hygienických, ekologických a rekondičných objektov slúžiacich na rozvoj turistických činností,
- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia areálov vytvárajúcich podmienky na rozvoj rekreačných a relaxačných činností (turistické chodníky, jazdectvo, rybárstvo, poľovníctvo, pltníctvo, cykloturistika, vodné športy, zimné športy a pod.),
- prestavba časti rodinných domov a ďalších nevyužitých priestorov na nízkokapacitné ubytovacie zariadenia, investície do vnútorného vybavenia a zariadenia vrátane pripojenia na internet,
- prístavba časti rodinných domov a ďalších nevyužitých objektov na nízkokapacitné ubytovacie zariadenia, investície do vnútorného vybavenia a zariadenia vrátane pripojenia na internet,
- výstavba kempingového ubytovania vrátane oplatenia, osvetlenia a sociálnych zariadení.

Konečný prijímateľ:

- fyzické a právnické osoby oprávnené na podnikanie v zmysle príslušných predpisov.

Monitorovacie indikátory:

- počet vybudovaných a zrekonštruovaných rekreačných ubytovacích zariadení,
- počet vybudovaných, zrekonštruovaných a zmodernizovaných výrobných a predajných objektov pre doplnkovú výrobu nepoľnohospodárskeho charakteru a výrobu a spracovanie tradičných materiálov a výrobkov,
- počet nakúpených strojov, technológií a zariadení pre doplnkovú výrobu nepoľnohospodárskeho charakteru a výrobu a spracovanie tradičných materiálov a výrobkov,
- počet vybudovaných a zrekonštruovaných agroturistických zariadení vrátane hygienických, ekologických a rekondičných objektov slúžiacich na rozvoj turistických činností,
- počet vybudovaných a zrekonštruovaných areálov vytvárajúcich podmienky na rozvoj rekreačných a relaxačných činností,

⁴⁴ vrátane nízko kapacitných ubytovacích zariadení

⁴⁵ Poznámka: Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia predajných miest znamená založenie a prevádzkovanie malých predajných miest umiestených priamo na farmách alebo miestach dostupných pre návštevníkov regiónu, konečný prijímateľ bude môcť predávať svoje výrobky vyrobené, ktoré musia byť nepoľnohospodárskej povahy (napr. ľudovo-umelecké výrobky: vyrezávané drevené črpáky, národné ľudové kroje, kožuchy, keramika).

- počet prestavaných častí rodinných domov a ďalších nevyužitých priestorov na nízkokapacitné ubytovacie zariadenia,
- počet poskytovaných lôžok v nízkokapacitných ubytovacích zariadení,
- počet vystavaných kempingových ubytovaní.

Opatrenie 1.3 Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu

Zdôvodnenie:

Realizácia daného opatrenia vychádza z potreby v plnej miere využívať potenciál územia obce pre rozvoj cestovného ruchu. Slabé stránky SWOT analýzy deklarujú absenciu koncepcnej dlhodobej propagácie, marketingu územia, nedostatok turistických chodníkov, cyklotrás a doplnkovej infraštruktúry cestovného ruchu (napr. vyhliadky). Silné stránky poukazujú na blízkosť atraktívneho chráneného areálu Arborétum Mlyňany, ktorý svojím rozsahom unikátnej zbierky cudzokrajných drevín patrí k najväčším v strednej Európe. Z týchto dôvodov je potrebné zamerať intervenciu na využitie a rozšírenie ponúkaných možností pre domácich i zahraničných návštevníkov.

Dôležitá je tiež skutočnosť, že Nevidzany sú jednou z členských obcí mikroregiónu „Požítavie – Širočina“, ktorý je zameraný na budovanie cestovného ruchu. Obce mikroregiónu spolupracujú na aktivitách naplňujúcich tento cieľ od roku 2000 a aj plánované aktivity naďalej počítajú s uplatnením tejto spolupráce.

Cieľom opatrenia je koordinovanou a koncepcnou propagáciou zvýšiť návštevnosť obce a tak pozitívne ovplyvniť rozvoj ďalších sektorov vidieckej ekonomiky.

Aktivity:

- budovanie a obnova cyklotrás, turistických a náučných chodníkov a pod.,
- vypracovanie koncepcie rozvoja cestovného ruchu,
- budovanie informačných databáz,
- marketing služieb vidieckeho cestovného ruchu (propagačné a informačné materiály v jazykových mutáciách, mapy, informačné tabule, účasť na zahraničných i domácich veľtrhoch cestovného ruchu, budovanie informačných a komunikačných technológií),
- podpora rozvoja atrakcií,
- podpora rozvoja partnerskej spolupráce v oblasti cestovného ruchu.

Konečný prijímateľ:

- obec Nevidzany,
- Mikroregión „Požítavie – Širočina – záujmové združenie obcí pre cestovný ruch“,
- fyzické a právnické osoby oprávnené na podnikanie v zmysle príslušných predpisov.

Monitorovacie indikátory:

- dĺžka vybudovaných a obnovených cyklotrás, turistických a náučných chodníkov (m),
- počet vypracovaných koncepcií rozvoja cestovného ruchu,
- počet poskytnutých informácií,
- počet spracovaných informačných databáz,
- počet vydaných informačných a propagačných materiálov, máp,
- počet informačných tabúl,

- počet účastí na zahraničných i domácich veľtrhoch cestovného ruchu,
- počet vytvorených nových atrakcií,
- počet vytvorených partnerstiev, počet spoločných projektov v oblasti cestovného ruchu.

⊕ **Priorita 2 Ochrana životného prostredia**

Špecifický cieľ 2: Regenerácia prírodného prostredia a zabezpečenie ekologickej stability územia obce

Opatrenie 2.1 Environmentálna infraštruktúra a protipovodňová ochrana

Zdôvodnenie:

Analýza sociálneho a ekonomického rozvoja obce poukazuje na nedostatočnú úroveň vybavenosti územia technickou environmentálnou infraštruktúrou. Obec má vybudovanú iba prvú etapu kanalizácie. Zostáva dobudovať zvyšnú časť kanalizačnej siete a čistiareň odpadových vôd.

Zároveň SWOT analýza v slabých stránkach identifikuje absenciu protipovodňových opatrení, ktoré sú príčinou povodní. V súvislosti s danými skutočnosťami je nutné v tomto smere zamerať intervenciu smerom k opatreniam znižujúcim negatívne vplyvy na kvalitu životného prostredia a zabezpečenie komplexných preventívnych opatrení zameraných na ochranu pred povodňami.

Cieľom opatrenia je ochrana životného prostredia pred znečistením povrchových a podzemných vôd, zabezpečením dostatočnej úrovne odkanalizovania obce (zabezpečenie efektívneho odvádzania a čistenia odpadových vôd bez negatívnych vplyvov na životné prostredie v súlade s požiadavkami EÚ⁴⁶) a ochrana katastrálneho územia obce pred negatívnymi účinkami povodní.

Aktivity:

- budovanie verejnej kanalizačnej siete,
- budovanie a intenzifikácia ČOV,
- realizácia technických opatrení na zabezpečenie primeraného stupňa protipovodňovej ochrany (protipovodňové opatrenia).

Konečný prijímateľ:

- obec Nevidzany

Monitorovacie indikátory:

- dĺžka vybudovanej kanalizačnej siete (km),
- počet ekvivalentných obyvateľov (EO) napojených na kanalizačnú sieť,
- počet zrealizovaných technických opatrení protipovodňovej ochrany.

⁴⁶ v súlade so záväzkami SR k EÚ

Opatrenie 2.2 Podpora budovania systému odpadového hospodárstva

Zdôvodnenie:

Potreba realizácie uvedeného opatrenia vyplýva zo súčasnej situácie v oblasti zneškodňovania a zhodnocovania odpadov. Zatiaľ čo SWOT analýza Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce v rámci silných stránok poukazuje na fungovanie niekoľkoročného systému separácie odpadov, na druhej strane zdôrazňuje problém nízkeho podielu využívaného komunálneho odpadu, ktorý v roku 2005 tvoril len necelých 14 % z celkového množstva komunálneho odpadu. V rámci daného stavu je tiež aktuálna otázka likvidácie biologického odpadu, keďže obec nemá vybudované kompostovisko, resp. ani mikroregión nedisponuje so spoločným kompostoviskom. Výrazný negatívny vplyv na daný stav má tiež nízka uvedomelosť a informovanosť obyvateľov ohľadom ochrany životného prostredia.

Z uvedeného daného stavu je zrejmé, že je potrebné zvýšiť množstvo využiteľného komunálneho odpadu podporou investícií do infraštruktúry odpadového hospodárstva a zabezpečiť šírenie osvedčenej praxe, propagácie a spolupráce s občanmi.

Cieľom opatrenia je obmedzenie⁴⁷ negatívneho vplyvu odpadov na životné prostredie prostredníctvom dosiahnutia vyššej úrovne zhodnocovania odpadov a zvýšenia environmentálneho povedomia obyvateľov.

Aktivity:

- dobudovanie systému separovaného zberu, rozšírenie sortimentu komodít,
- zriadenie zberných miest, zberných dvorov,
- výstavba kompostoviska/vísk,
- nákup technológií na spracovanie vyseparovaného odpadu,
- propagácia systému separovaného zberu, informačná kampaň na podporu separovania odpadov,
- rekultivácia skládok odpadov.

Konečný prijímateľ:

- obec Nevidzany

Monitorovacie indikátory:

- množstvo vytriedeného odpadu (t/rok),
- zvýšenie podielu využívaného komunálneho odpadu (%),
- množstvo zhodnoteného biologického odpadu (t),
- počet vydaných informačných letákov,
- počet zrekultivovaných skládok odpadov.

Opatrenie 2.3 Podpora obnoviteľných zdrojov energie

Zdôvodnenie:

Z auditu zdrojov vyplýva, že na území obce sa nachádza nevyužívaný prírodný potenciál vhodný pre výrobu obnoviteľných zdrojov energie.

Cieľom opatrenia je efektívne zhodnocovanie a využívanie prírodných zdrojov ako nástroja na dosiahnutie úspor energie (ako aj zvýšenia podielu spotreby obnoviteľných

⁴⁷ eliminácia

zdrojov energie na celkovej spotrebe energie), znižovanie emisií skleníkových plynov a tým zlepšenia kvality životného prostredia.

Aktivity:

- využívanie obnoviteľných energetických zdrojov, tzn. výstavba malých vodných elektrární, zariadení na energetické využitie biomasy, bioplynu, zariadení na výrobu biopalív, tepelných čerpadiel a zariadení na využitie geotermálnej a veternej energie.

Konečný prijímateľ:

- obec Nevidzany,
- fyzické a právnické osoby oprávnené na podnikanie v zmysle príslušných predpisov.

Monitorovacie indikátory:

- počet obnoviteľných energetických zdrojov,
- množstvo energie vyprodukovanej z obnoviteľných zdrojov (kWh).

Opatrenie 2.4 Ochrana a regenerácia prírodného prostredia

Zdôvodnenie:

Silné stránky SWOT analýzy deklarujú skutočnosť, že územie obce disponuje bohatým prírodným potenciálom. Zároveň SWOT analýza upozorňuje na nasledovné slabé stránky a ohrozenia - neupravené a znečistené okolie vodných tokov a vodnej nádrže, zanedbané vinice, existencia neobrábaných pozemkov a pod.. Nakoľko v katastri obce sa nachádza chránený strom Dub cerový a v blízkosti územia obce genofondovo významné lokality, je potrebné v tomto smere zamerať pozornosť i na zabezpečenie realizácie opatrení podľa ÚSES a tým zachovanie existujúcich biokoridorov a biocentier.

Cieľom opatrenia je regenerácia prírodného prostredia, vytváranie a udržiavanie ekologickej stability územia obce vytvorením siete stabilizačných prvkov v krajine.

Aktivity:

- úprava vodných tokov, vodnej plochy a jej okolia,
- revitalizácia pôvodných brehových porastov /výsadba sprievodnej vegetácie domácich druhov drevín a krovín/ pozdĺž vodných tokov,
- realizácia ekostabilizačných opatrení vedením prvkov Územnom systéme ekologickej stability a to najmä v existujúcich biokoridoroch a biocentrách.

Konečný prijímateľ:

- obec Nevidzany,
- fyzické a právnické osoby oprávnené na podnikanie v zmysle príslušných predpisov.

Monitorovacie indikátory:

- revitalizované plochy vodných tokov, vodnej plochy a ich okolia (m²),
- množstvo vysadenej sprievodnej vegetácie (ks),
- počet zrealizovaných ekostabilizačných opatrení.

⊕ Priorita 3 Zachovanie kultúrno-historického dedičstva

Špecifický cieľ 3: Zachovanie, zveľaďovanie a rozvoj kultúrneho dedičstva a ľudových tradícií obce

Opatrenie 3.1 Obnova kultúrnych a historických objektov

Zdôvodnenie:

Silné stránky SWOT analýzy deklarujú existenciu kultúrno-historických pamiatok (kostol, drobné sakrálné stavby, rodinná hrobka a pod.). Zároveň v slabých stránkach zdôrazňuje problém chátrania uvedených pamiatok a objektov. Vzhľadom na výrazný kultúrno-historický potenciál, ktorým sa územie obce môže prezentovať, je nutné zamerať intervenciu smerom k výraznému zlepšeniu technickému stavu existujúcich pamiatok a iných objektov z dôvodu možnosti ich účelného využitia pre rozvoj turistického ruchu.

Cieľom opatrenia je obnova pamiatkového fondu obce a zaujímavých objektov kultúrneho a historického významu.

Aktivity:

- rekonštrukcia a obnova kultúrnych a historických pamiatok,
- rekonštrukcia a modernizácia objektov pôvodnej vidieckej architektúry,
- rekonštrukcia priestorov a objektov slúžiacich ako miestne múzeá a pamätne izby,
- zriaďovanie, rekonštrukcia a modernizácia remeselných dvorov podporujúcich oživenie tradičných remesiel, produkcie tradičných vidieckych produktov a zamestnanosti.

Konečný prijímateľ:

- obec Nevidzany,
- Mikroregión „Požitavie – Širočina – záujmové združenie obcí pre cestovný ruch“,
- fyzické a právnické osoby oprávnené na podnikanie v zmysle príslušných predpisov,
- neziskové organizácie.

Monitorovacie indikátory:

- počet obnovených kultúrnych a historických stavieb a objektov,
- počet obnovených objektov pôvodnej vidieckej architektúry,
- počet zrekonštruovaných priestorov a objektov slúžiacich ako miestne múzeá a pamätne izby,
- počet zriadených a zrekonštruovaných remeselných dvorov.

Opatrenie 3.2 Podpora rozvoja kultúrno-historických tradícií

Zdôvodnenie:

Ako vyplýva z auditu zdrojov a SWOT analýzy obec disponuje bohatým vnútorným ľudským a kultúrno-historickým potenciálom – pôsobenie rezbára, maliara, hudobníka a zachovávanie ľudových tradícií a pod. Nevidzany, ako aj všetky obce mikroregiónu spája tradícia pestovania viniča a vinárstva. Na druhej strane súčasný stav charakterizuje nedostatok prezentácie tradičných remesiel, regionálnych špecialít, výrobkov, ľudových tradícií a zvykov.

Cieľom opatrenia je využiť a zhodnotiť kultúrno-historický potenciál obce.

Aktivity:

- podpora tradičných remesiel a výroby tradičných výrobkov,
- propagácia a prezentácia ľudových tradícií na miestnej a regionálnej úrovni.

Konečný prijímateľ:

- obec Nevidzany,
- Mikroregión „Požitavie – Širočina – záujmové združenie obcí pre cestovný ruch“,
- fyzické a právnické osoby oprávnené na podnikanie v zmysle príslušných predpisov,
- neziskové organizácie.

Monitorovacie indikátory:

- počet prezentovaných tradičných remesiel,
- počet vyrobených tradičných výrobkov,
- počet verejných prezentácií na miestnej a regionálnej úrovni.

⊕ Priorita 4 Rozvoj sociálnych a zdravotných služieb

Špecifický cieľ 4: Zvýšenie dostupnosti sociálnych a zdravotníckych služieb

Opatrenie 4.1 Podpora budovania siete sociálnych a zdravotných zariadení

Zdôvodnenie:

Slabé stránky SWOT analýzy upozorňujú na skutočnosť nedostatku zdravotných a sociálnych služieb. Zároveň deklarujú nárast počtu obyvateľov v produktívnom veku, zvyšovanie priemerného veku, čiže starnutie obyvateľstva. Z tohto dôvodu je potrebné riešiť danú situáciu vytvorením optimálnej siete sociálnych zariadení a zabezpečiť dostupnosť zdravotných služieb pre obyvateľov obce.

Cieľom opatrenia je zlepšiť prístup obyvateľov obce k primeranej sociálnej a zdravotnej starostlivosti.

Aktivity:

- budovanie a rekonštrukcia zariadení sociálnych služieb (budovanie denných stacionárov, budovanie domovov dôchodcov, resp. domovov sociálnych služieb, hospicov a pod.),
- budovanie bytov s nižším štandardom pre nízkopríjmové skupiny obyvateľov,
- zabezpečenie zdravotných služieb.

Konečný prijímateľ:

- obec Nevidzany,
- fyzické a právnické osoby oprávnené na podnikanie v zmysle príslušných predpisov.

Monitorovacie indikátory:

- počet vybudovaných sociálnych zariadení,
- počet lôžok vo vybudovaných zariadeniach,

- počet vybudovaných bytov s nižším štandardom,
- počet vytvorených zdravotných služieb.

⊕ **Priorita 5 Skvalitnenie verejnej infraštruktúry**

Špecifický cieľ 5: Zvýšenie atraktivity obce a vytvorenie podmienok pre poskytovanie kvalitnejších verejných služieb

Opatrenie 5.1 Obnova a rozvoj obce

Zdôvodnenie:

Potreba realizácie uvedeného opatrenia vyplýva z potreby dosiahnutia vyššej atraktívnosti územia obce pre návštevníkov a vytvorenie podmienok pre poskytovanie kvalitnejších verejných služieb pre domácich obyvateľov. Príležitosti SWOT analýzy avizujú zvyšovanie počtu návštevníkov obce, čo súvisí s podmienkami pre rozvoj turistického ruchu v území, rozvoj ďalších oblastí vidieckej ekonomiky a diverzifikácie poľnohospodárskych činností. SWOT analýza v slabých stránkach potvrdzuje zlý technický stav existujúcej verejnej infraštruktúry – miestnych komunikácií, chodníkov, parkovísk, verejných budov⁴⁸, ďalej nedostatok športovísk, viacúčelového ihriska a priestorov pre trávenie voľného času. Upozorňuje aj na nízku úroveň architektonickej a parkovej výsadby obce, nedostatok oddychových zón, lavičiek a pod., čo následne spôsobuje nízky záujem návštevníkov a obmedzenie podmienok pre rozvoj ďalších sektorov vidieckej ekonomiky. V súvislosti s vytváraním podmienok pre obyvateľov žijúcich v obci je aktuálne riešenie problému nedostatku bytov a tým čiastočné eliminovanie nežiaducej migrácie najmä mladých ľudí do miest.

Cieľom opatrenia je zatraktívnenie územia obce a zlepšenie životných podmienok obyvateľov v záujme zamedzenia ich migrácie do mestských centier.

Aktivity:

- príprava programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce,
- príprava územno-plánovacej dokumentácie,
- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia miestnych komunikácií, lávok, mostov,
- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia chodníkov,
- rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia⁴⁹,
- rekonštrukcia a modernizácia verejného rozhlasu,
- obnova verejných priestranstiev a parkov, rekreačných zón,
- rekonštrukcia a modernizácia verejných budov,
- rekonštrukcia a modernizácia autobusových zastávok,
- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia detských a športových ihrísk,
- výstavba a modernizácia priestorových areálov s multifunkčným využitím – tržníc, amfiteátrov a pod.,
- príprava projektov regenerácie a revitalizácie obce, jej častí a zón,
- rekonštrukcia a modernizácia stavieb spoločenského významu vrátane ich okolia,
- dobudovanie parkovacích plôch,
- výstavba nových bytových domov a obnova nevyužitého bytového fondu,
- vybudovanie inžinierskych sietí a technickej vybavenosti pre bytovú výstavbu.

⁴⁸ Obecný úrad s kultúrnym domom, knižnica, pošta, požiarna zbrojnica, hospodárska budova

⁴⁹ zvýšenie energetickej efektívnosti verejného osvetlenia s cieľom zníženia spotreby elektrickej energie

Konečný prijímateľ:

- obec Nevidzany

Monitorovacie indikátory:

- spracovaný program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, príp. počet jeho aktualizácií,
- spracovaná územno-plánovacia dokumentácia,
- dĺžka vybudovaných a zrekonštruovaných miestnych komunikácií (km),
- dĺžka vybudovaných a zrekonštruovaných chodníkov (km),
- počet nových, zrekonštruovaných a zmodernizovaných lávok, mostov,
- počet zrekonštruovaných svetelných bodov verejného osvetlenia,
- počet zrekonštruovaných častí verejného rozhlasu,
- plocha obnovených verejných priestranstiev, parkov, rekreačných zón (m²),
- počet obnovených verejných budov,
- počet zrekonštruovaných a zmodernizovaných autobusových zastávok,
- plocha nových a zmodernizovaných detských a športových ihrísk (m²),
- počet nových a zmodernizovaných priestorových areálov s multifunkčným využitím – tržníc, amfiteátrov a pod.,
- počet zrealizovaných projektov zameraných na regeneráciu a revitalizáciu územia obce,
- počet zrekonštruovaných a zmodernizovaných stavieb spoločenského významu,
- plocha dobudovaných parkovísk (m²),
- počet nových bytových domov,
- dĺžka vybudovaných inžinierskych sietí pre bytovú výstavbu (km).

⊕ Priorita 6 Rozvoj ľudských zdrojov a spoločenského života

Špecifický cieľ 6: Zvýšenie kapacity a kvality ľudských zdrojov a spoločenských aktivít

Opatrenie 6.1 Podpora moderného a celoživotného vzdelávania**Zdôvodnenie:**

SWOT analýza v slabých stránkach poukazuje na vysoké zastúpenie obyvateľov s ukončeným základným a učňovským vzdelaním. Zároveň deklaruje nízke percento vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov a nevyhovujúci technický stav budovy materskej školy v dôsledku dlhodobého poddimenzovania investícií zo strany zriaďovateľov, resp. ich predchodcov. Preto je potrebné smerovať intervenciu do rozvoja vzdelávania a tým vytvárania nových možností pre obyvateľov k získaniu nových vedomostí a zručností s cieľom uplatniť sa na trhu práce. Z investičných aktivít je potrebné zamerať sa na rekonštrukciu a modernizáciu budovy materskej školy na území obce.

Cieľom opatrenia je zabezpečiť kvalitatívne a kvantitatívne štandardy vzdelávacích zariadení v nadväznosti na súčasné potreby moderného vzdelávacieho procesu.

Aktivity:

- aplikácia rôznych foriem vzdelávania,
- realizácia projektov zameraných na získavanie praktických zručností, odborné vzdelávanie,

- tvorba špecifických programov, nástrojov a alternatívnych foriem vzdelávania a poradenstva,
- rekonštrukcia a modernizácia budovy materskej školy,
- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia objektov slúžiacich pre realizáciu vzdelávacích aktivít mládeže a dospelých,
- materiálno-technické zabezpečenie, nákup školských pomôcok a pod..

Konečný prijímateľ:

- obec Nevidzany,
- Mikroregión „Požitavie – Širočina – záujmové združenie obcí pre cestovný ruch“,
- fyzické a právnické osoby oprávnené na podnikanie v zmysle príslušných predpisov,
- neziskové organizácie.

Monitorovacie indikátory:

- počet aplikovaných rôznych foriem vzdelávania,
- počet nových projektov zameraných na vzdelávanie,
- počet alternatívnych foriem vzdelávania a poradenstva,
- počet zrekonštruovaných a modernizovaných objektov materskej školy.
- vybudovaný, príp. zrekonštruovaný a zmodernizovaný objekt slúžiaci pre realizáciu vzdelávacích aktivít mládeže a dospelých.

Opatrenie 6.2 Podpora rozvoja spoločenských aktivít

Zdôvodnenie:

Ako vyplýva z analýzy socio-ekonomického rozvoja a SWOT analýzy v obci vyvíjajú svoju činnosť aktívne spoločenské organizácie. Slabé stránky SWOT analýzy poukazujú na nedostatočnú podporu činnosti týchto organizácií, absentujúcu koordináciu rôznych kultúrnych a športových podujatí a nízky záujem obyvateľov o veci verejné.

Cieľom opatrenia je podporiť, rozšíriť a skvalitniť aktivity spoločenských organizácií a zabezpečiť podporu spoločenských podujatí.

Aktivity:

- organizovanie tradičných spoločenských podujatí,
- príprava a realizácia nových spoločenských aktivít,
- príprava propagačných a informačných materiálov (kalendár podujatí a pod.),
- aktivity zamerané na zvýšenie informovanosti a propagácie spoločenských podujatí.

Konečný prijímateľ:

- obec Nevidzany,
- Mikroregión „Požitavie – Širočina – záujmové združenie obcí pre cestovný ruch“,
- fyzické a právnické osoby oprávnené na podnikanie v zmysle príslušných predpisov,
- neziskové organizácie.

Monitorovacie indikátory:

- počet zorganizovaných tradičných spoločenských podujatí,
- počet nových spoločenských aktivít,

- počet vydaných propagačných a informačných materiálov,
- počet informačných a propagačných aktivít.

Opatrenie 6.3 Rozvoj partnerskej spolupráce

Zdôvodnenie:

Potreba realizácie daného opatrenia vyplýva z dôvodu nedostatku možností rozvíjania partnerskej spolupráce a realizácie spoločných projektov.

Cieľom opatrenia je rozvoj partnerskej spolupráce na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni na základe získavania, výmeny skúseností a rozvíjania zručností lokálneho manažmentu.

Aktivity:

- vypracovanie konkrétnych projektov,
- realizácia projektov na rôznej úrovni spolupráce,
- medzinárodné výmeny, exkurzie a pod.,
- tvorba a formovanie lokálneho projektového manažmentu.
- prevádzka lokálneho projektového manažmentu.

Konečný prijímateľ:

- obec Nevidzany,
- Mikroregión „Požitavie – Širočina – záujmové združenie obcí pre cestovný ruch“,
- fyzické a právnické osoby oprávnené na podnikanie v zmysle príslušných predpisov,
- neziskové organizácie.

Monitorovacie indikátory:

- počet vypracovaných projektov,
- počet projektov vypracovaných lokálnym projektovým manažmentom,
- počet podporených konečných prijímateľov,
- počet zrealizovaných projektov spolupráce,
- počet podporených aktivít.

4 FINANČNÝ PLÁN

4.1 Plán realizácie projektov na obdobie rokov 2008 - 2013

Názov projektu	Časový horizont	Predpokladané náklady v tis. Sk
NEVIDZANY		
Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov	2008 – 2009	15 300
Dobudovanie kanalizácie	2008 – 2009	17 000
Rekonštrukcia verejného osvetlenia	2008 – 2008	300
Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	2008	530
Vybudovanie detského ihriska	2008 – 2010	250
Vybudovanie športového areálu	2008 – 2013	6 500
Rekonštrukcia budovy materskej školy	2008 – 2014	2 100
Skvalitnenie vyučovacieho procesu	2008 – 2010	250
Vybudovanie gazdovského dvoru	2008 – 2014	7 200

Projekty bez udania času realizácie

Názov projektu
Zhodnocovanie odpadov, znižovanie ich množstva (aktivity v oblasti separovaného zberu) – vybudovanie zberného dvoru
Vybudovanie kompostoviska
Parková výsadba obce a modernizácia verejných priestranstiev
Rekonštrukcia existujúcich a vybudovanie nových odvodňovacích žľabov na uliciach obce – protipovodňové opatrenia
Nájomné byty
Rekonštrukcia OcÚ a KD a vybudovanie kuchyne
Vybudovanie cyklotrás
Vypracovanie ÚPD
Podpora aktivít v tvorbe ľudových remesiel
Rekonštrukcia a modernizácia domu smútku

Odstránené: v

5 NÁVRH ZABEZPEČENIA REALIZÁCIE

5.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

V zmysle § 11 ods. 4c Zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov „obecné zastupiteľstvo schvaľuje koncepcie rozvoja jednotlivých oblastí života obce“.

Úlohy obecného zastupiteľstva v procese implementácie PHSR:

- schvaľuje rozpočet obce a jeho zmeny,
- schvaľuje monitorovacie a hodnotiace správy,
- schvaľuje akčný plán na jednotlivé roky,
- schvaľuje spolufinancovanie projektov v prípade žiadania finančných prostriedkov z iných zdrojov.

Z pohľadu inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia úlohu riadiaceho orgánu v prípade implementácie PHSR bude vykonávať obecný úrad.

Úlohy riadiaceho orgánu v procese implementácie PHSR:

- o zabezpečuje spracovanie akčných plánov,
- o pripravuje a podáva žiadosti o poskytnutie finančných prostriedkov z iných zdrojov (uchádza sa o finančnú podporu),
- o implementuje schválené projekty,
- o predkladá žiadosti o platbu,
- o implementuje projekty financované z rozpočtu obce,
- o monitoruje a vyhodnocuje akčný plán,
- o vypracúva pravidelné monitorovacie a hodnotiace správy,
- o predkladá monitorovacie a hodnotiace správy obecnému zastupiteľstvu.

5.2 Monitorovanie a hodnotenie

Návrh monitorovacích ukazovateľov PHSR obce Nevidzany na roky 2007 – 2013 vychádza z potreby monitorovania a hodnotenia účinnosti definovaných aktivít v rámci jednotlivých priorít a opatrení. Monitoring sa vykoná vo vzťahu k monitorovacím indikátorom uvedeným v PHSR. Zber údajov o implementácii plánu bude vykonávaný prostredníctvom fyzického zberu údajov.

Monitorovacie indikátory budú zahŕňať:

- finančné ukazovatele používané pre sledovanie vstupov,
- špecifické indikátory pre jednotlivé aktivity určené na sledovanie výstupov.

Rovnako ako monitoring, aj hodnotenie je nevyhnutnou súčasťou realizácie PHSR. Cieľom hodnotenia je posúdenie, či aktivity (projektové zámery) boli v danom časovom horizonte zrealizované a v akom rozsahu. Aby bolo možné zhodnotiť efektívnosť PHSR, bude vykonané priebežné a ex-post hodnotenie.

Monitorovanie a priebežné hodnotenie bude vykonávané pravidelne v ročných intervaloch.

Ex-post hodnotenie vykonajú nezávislí hodnotitelia po ukončení programového obdobia, pre ktoré bol PHSR spracovaný.

5.3 Harmonogram realizácie

Realizácia PHSR na roky 2007 – 2013 bude uskutočňovaná prostredníctvom plánu realizácie projektov - „*Akčného plánu*“, ktorý budú na základe priebežného hodnotenia obecné zastupiteľstvá každoročne aktualizovať a schvaľovať.

6 ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

1. Dubcová, A. a kol.: Urbanistická štúdia, Nitra, 2001
2. Hollý, J. a kol.: R – ÚSES Nitra, Bratislava, november 1993
3. NATURA 2000. [online]. [s.a.]. [citované 14. 08. 2006]. Dostupné na internete <http://www.sopsr.sk>
4. Nitrátová direktíva. [online]. [s.a.]. [citované 14. 08. 2006]. Dostupné na internete <http://www.vupu.sk>
5. Správa o stave životného prostredia Nitrianskeho kraja k roku 2002. [online]. [s.a.]. [citované 15. 07. 2006]. Dostupné na internete <http://www.enviroportal.sk>
6. údaje poskytnuté na základe požiadavky, Štatistický úrad SR, Krajská správa Nitra, 2006
7. údaje poskytnuté na základe požiadavky, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Zlaté Moravce, 2006
8. Urbanistická štúdia Požitavie – Širočina, Nitra, 2001
9. Územný plán Veľkého územného celku Nitrianskeho kraja. [online]. [s.a.]. [citované 15. 08. 2006].
10. Strieška, J. a Bátora J.: Nevidzany 1113 – 1993, 1993
11. Základné štatistické ukazovatele o trhu práce v SR december 2005, [online]. [s.a.]. [citované 22. 09. 2006]. Dostupné na internete <http://www.upsvar.sk>

7 PRÍLOHY

Zoznam tabuliek v prílohe

Tabuľka 1 Využitie pôdneho fondu v rámci katastrov jednotlivých obcí mikroregiónu v roku 2004	72
Tabuľka 2 Vývoj počtu obyvateľov v mikroregióne v rokoch 1996 – 2005	73
Tabuľka 2a Vývoj počtu obyvateľov v obci Nevidzany v rokoch 1996 – 2005.....	74
Tabuľka 3 Bilancia obyvateľstva mikroregiónu v rokoch 1996 – 2005	75
Tabuľka 3a Bilancia obyvateľstva obce Nevidzany v rokoch 1996 – 2005.....	76
Tabuľka 4 Bilancia obyvateľstva v jednotlivých obciach MR v roku 2005	77
Tabuľka 5 Národnostné zloženie obyvateľov v obciach MR Požítavie – Širočina	78
Tabuľka 6 Štruktúra obyvateľov v obciach MR Požítavie – Širočina podľa vierovyznania	80
Tabuľka 7 Bývajúce obyvateľstvo podľa najvyššieho ukončeného stupňa školského vzdelania za rok 2001	82
Tabuľka 8 Vysokoškolské vzdelanie obyvateľov v obciach MR Požítavie – Širočina podľa zamerania	84
Tabuľka 9 Domový a bytový fond obcí MR Požítavie – Širočina v roku 2001	85
Tabuľka 10 Obdobie výstavby trvale obývaných bytov v jednotlivých obciach v roku 2001	87

Zoznam obrázkových príloh

Príloha č.1 Administratívne členenie MR „Požítavie – Širočina”	88
Súčasná krajinná štruktúra, katastrálne územie mikroregiónu.....	89
Príloha č.2 Súčasná krajinná štruktúra, katastrálne územie Nevidzany.....	90
Príloha č.3 Fotografie	91

Tabuľka 1 Využitie pôdneho fondu v rámci katastrov jednotlivých obcí mikroregiónu v roku 2004

Obec	Poľnohospodárska pôda						Nepoľnohospodárska pôda				
	Spolu	Orná pôda	Vinice	Záhrady	Ovocné sady	TTP	Spolu	Lesný pozemok	Vodná plocha	Zastavané plochy a nádvoría	Ostatná
Čaradice	792,03	585,80	0,79	24,89	28,48	152,07	992,94	911,45	16,12	62,47	2,90
Červený Hrádok	497,72	418,87	28,19	16,81	4,00	29,85	52,26	3,44	3,50	40,00	5,32
Čierne Kľačany	780,20	668,41	30,20	29,26	0,90	51,43	317,46	237,54	6,80	54,57	18,55
Choča	397,29	373,76	0,00	22,94	0,00	0,59	41,68	0,00	5,32	32,69	3,67
Malé Vozokany	479,81	429,74	4,50	11,26	3,00	31,31	106,46	65,58	3,72	33,91	3,25
Nemčiňany	1 049,62	788,60	2,73	25,24	17,88	215,17	518,66	434,36	9,88	61,43	12,99
Nevidzany	820,24	753,10	33,16	25,98	0,86	7,14	205,60	130,71	14,58	53,24	7,07
Slepčany	802,69	662,14	13,36	28,17	0,00	99,02	132,51	13,44	37,37	69,38	12,32
Tajná	610,95	559,10	15,43	15,09	18,68	2,65	237,20	176,76	7,02	34,68	18,74
Tekovské Nemce	1 014,87	522,15	33,89	46,98	0,00	411,85	1 835,43	1 699,42	9,88	85,85	40,28
Tesárske Mlyňany	1 547,00	1 418,18	42,56	58,54	8,04	19,68	253,73	57,27	26,89	151,48	18,09
Veľké Vozokany	829,55	670,60	22,49	18,85	0,61	117,00	158,35	76,54	28,92	45,64	7,25
Vieska nad Žitavou	440,01	398,18	8,61	19,92	0,00	13,30	106,48	16,68	22,26	35,10	32,44
Volkovce	723,33	573,55	10,42	20,71	0,00	118,65	437,03	349,26	7,96	72,59	7,22
Nová Ves nad Žitavou	887,20	652,22	71,15	31,22	13,19	119,42	130,06	15,29	24,39	75,12	15,26
Spolu (ha)	11 672,51	9474,40	317,48	395,86	95,64	1 389,13	5 525,85	4 187,74	224,61	908,15	205,35
Spolu v %	67,87	55,08	1,85	2,30	0,56	8,08	32,13	24,35	1,31	5,28	1,19

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa v Nitre, 2006

Tabuľka 2 Vývoj počtu obyvateľov v mikroregióne v rokoch 1996 – 2005

Rok	OBYVATEĽSTVO														
	Predproduktívne				Produktívne				Poproduktívne				Spolu	Index starnutia	Index vitality
	Muži	Ženy	Spolu	%	Muži	Ženy	Spolu	%	Muži	Ženy	Spolu	%			
1996	1 192	1 116	2 308	19,96	3 510	2 906	6 416	55,50	973	1 864	2 837	24,54	11 561	1,23	0,81
1997	1 152	1 096	2 248	19,52	3 551	2 925	6 476	56,25	946	1 844	2 790	24,23	11 514	1,24	0,81
1998	1 120	1 069	2 189	19,01	3 592	2 976	6 568	57,02	928	1 833	2 761	23,97	11 518	1,26	0,79
1999	1 092	1 057	2 149	18,62	3 601	3 021	6 622	57,37	936	1 836	2 772	24,01	11 543	1,29	0,78
2000	1 039	1 026	2 065	17,98	3 604	3 055	6 659	57,99	953	1 806	2 759	24,03	11 483	1,34	0,75
2001	1 025	1 003	2 028	17,73	3 613	3 077	6 690	58,49	922	1 798	2 720	23,78	11 438	1,34	0,75
2002	993	977	1 970	17,26	3 635	3 062	6 697	58,67	921	1 826	2 747	24,07	11 414	1,39	0,72
2003	962	928	1 890	16,62	3 649	3 064	6 713	59,04	927	1 840	2 767	24,34	11 370	1,46	0,68
2004	945	886	1 831	16,16	3 661	3 080	6 741	59,50	915	1 843	2 758	24,34	11 330	1,51	0,66
2005	920	869	1 789	15,77	3 710	3 101	6 811	60,04	906	1 838	2 744	24,19	11 344	1,53	0,65

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa v Nitre, 2006

Tabuľka 2a Vývoj počtu obyvateľov v obci Nevidzany v rokoch 1996 – 2005

Rok	OBYVATEĽSTVO														
	Predproduktívne				Produktívne				Poproduktívne				Spolu	Index starnutia	Index vitality
	Muži	Ženy	Spolu	%	Muži	Ženy	Spolu	%	Muži	Ženy	Spolu	%			
1996	70	49	119	18,74	185	160	345	54,33	54	117	171	26,93	635	1,44	0,70
1997	64	49	113	17,74	192	163	355	55,73	52	117	169	26,53	637	1,50	0,67
1998	60	51	111	17,34	198	167	365	57,03	50	114	164	25,63	640	1,48	0,68
1999	59	49	108	16,88	199	165	364	56,87	50	118	168	26,25	640	1,56	0,64
2000	57	52	109	17,33	200	162	362	57,55	52	106	158	25,12	629	1,45	0,70
2001	60	46	106	17,12	203	165	368	59,45	48	97	145	23,43	619	1,37	0,73
2002	56	46	102	16,78	203	162	365	60,03	48	93	141	23,19	608	1,38	0,72
2003	54	45	99	16,28	205	161	366	60,20	48	95	143	23,52	608	1,44	0,69
2004	53	45	98	16,04	211	162	373	61,05	46	94	140	22,91	611	1,43	0,70
2005	53	46	99	16,07	211	162	373	60,55	48	96	144	23,38	616	1,45	0,69

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa v Nitre, 2006

Tabuľka 3 Bilancia obyvateľstva mikroregiónu v rokoch 1996 – 2005

Rok	Živonarodení	Zomrelí	Prirodzený prírastok (-úbytok)	Priťahovaní	Odst'ahovaní	Prírastok (-úbytok)	Celkový prírastok (-úbytok)
1996	123	152	-29	170	190	-20	-49
1997	105	181	-76	218	189	29	-47
1998	95	173	-78	269	187	82	4
1999	111	154	-43	212	144	68	25
2000	86	167	-81	187	166	21	-60
2001	91	174	-83	228	179	49	-34
2002	87	133	-46	211	189	22	-24
2003	76	140	-64	185	165	20	-44
2004	80	153	-73	183	150	33	-40
2005	108	159	-51	225	160	65	14

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa v Nitre, 2006

Tabuľka 3a Bilancia obyvateľstva obce Nevidzany v rokoch 1996 – 2005

Rok	Živonarodení	Zomrelí	Prirodzený prírastok (-úbytok)	Prist'ahovaní	Odst'ahovaní	Prírastok (-úbytok)	Celkový prírastok (-úbytok)
1996	3	10	-7	11	7	4	-3
1997	8	6	2	4	4	0	2
1998	4	11	-7	15	5	10	3
1999	7	4	3	6	9	-3	0
2000	6	15	-9	1	3	-2	-11
2001	5	13	-8	14	9	5	-3
2002	5	10	-5	5	11	-6	-11
2003	2	4	-2	10	8	2	0
2004	5	9	-4	7	0	7	3
2005	6	6	0	10	5	5	5

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa v Nitre, 2006

Tabuľka 4 Bilancia obyvateľstva v jednotlivých obciach MR v roku 2005

Obec	Živonarodení	Zomrelí	Prirodzený prírastok (-úbytok)	Priťahovaní	Odst'ahovaní	Prírastok (-úbytok)	Celkový prírastok (-úbytok)
Čaradice	6	5	1	12	2	10	11
Červený Hrádok	2	7	-5	3	7	-4	-9
Čierne Kľačany	14	12	2	21	12	9	11
Choča	5	8	-3	12	10	2	-1
Malé Vozokany	3	6	-3	2	0	2	-1
Nemčiňany	10	14	-4	8	21	-13	-17
Nevidzany	6	6	0	10	5	5	5
Slepčany	5	4	1	27	6	21	22
Tajná	3	5	-2	3	2	1	-1
Tekovské Nemce	10	12	-2	22	16	6	4
Tesárske Mlyňany	20	25	-5	34	15	19	14
Veľké Vozokany	4	1	3	2	12	-10	-7
Vieska nad Žitavou	3	7	-4	9	7	2	-2
Volkovce	7	30	-23	51	22	29	6
Nová Ves nad Žitavou	10	17	-7	9	23	-14	-21

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa v Nitre, 2006

Tabuľka 5 Národnostné zloženie obyvateľov v obciach MR Požitavie - Širočina

Národnosť	Čaradice	Červený Hrádok	Čierne Kláčany	Choča	Malé Vozokany	Nemčíňany	Nevidzany
Slovenská	526	408	1 133	471	308	754	620
Maďarská	2	0	5	0	1	2	2
Rómska	0	0	0	0	0	3	0
Rusínska	0	0	1	0	0	0	0
Ukrajinská	1	5	0	0	1	0	0
Česká	0	1	3	4	1	4	1
Poľská	0	0	0	2	0	0	0
Ruská	0	0	0	0	0	0	0
Ostatné, nezistené	0	0	3	15	0	21	4
Spolu	529	414	1 145	492	311	784	627

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Tabuľka 5 Národnostné zloženie obyvateľov v obciach MR Požitavie – Širočina – pokračovanie tabuľky

Národnosť	Slepčany	Tajná	Tekovské Nemce	Tesárske Mlyňany	Veľké Vozokany	Vieska nad Žitavou	Volkovce	Nová Ves nad Žitavou
Slovenská	818	265	1 056	1 610	514	463	1 002	1 281
Maďarská	6	3	1	3	1	1	10	5
Rómska	0	1	1	0	0	0	10	0
Rusínska	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukrajinská	0	0	0	4	1	0	1	1
Česká	3	0	3	9	1	1	4	5
Nemecká	0	0	0	0	0	0	0	1
Poľská	0	0	0	0	0	0	0	0
Ruská	0	0	0	2	0	0	0	1
Ostatné, nezistené	19	0	17	11	9	1	9	0
Spolu	846	269	1 078	1 639	526	466	1 036	1 294

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Tabuľka 6 Štruktúra obyvateľov v obciach MR Požitavie – Širočina podľa vierovyznania

Vierovyznanie	Čaradice	Červený Hrádok	Čierne Kľačany	Choča	Malé Vozokany	Nemčiňany	Nevidzany
Rímskokatolícka cirkev	503	402	1 120	447	300	666	606
Gréckokatolícka cirkev	1	0	2	0	0	3	0
Pravoslávna cirkev	0	5	0	0	0	0	0
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	3	1	0	4	1	3	1
Reformovaná kresťanská cirkev	0	0	0	0	0	0	0
Cirkev československá husitská	0	0	0	0	0	0	0
Cirkev adventistov siedmeho dňa	0	0	0	0	0	0	0
Kresťanské zbory	0	0	0	2	0	2	0
Židovské náboženské obce	0	0	0	0	0	4	0
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	3	0	0	0	0	8	0
Ostatné	0	1	0	0	0	1	0
Bez vyznania	12	2	16	29	3	54	10
Nezistené	7	3	7	10	7	43	10
Spolu	529	414	1 145	492	311	784	627

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Tabuľka 6 Štruktúra obyvateľov v obciach MR Požitavie – Širočina podľa vierovyznania – pokračovanie tabuľky

Vierovyznanie	Slepčany	Tajná	Tekovské Nemce	Tesárske Mlyňany	Veľké Vozokany	Vieska nad Žitavou	Volkovce	Nová Ves nad Žitavou
Rímskokatolícka cirkev	789	257	1 015	1 569	505	445	963	1 210
Gréckokatolícka cirkev	0	0	2	3	0	0	0	0
Pravoslávna cirkev	0	0	1	3	0	0	1	0
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	2	0	0	1	1	5	14	7
Reformovaná kresťanská cirkev	0	0	0	0	0	0	2	0
Cirkev československá husitská	1	0	0	0	0	0	0	0
Cirkev adventistov siedmeho dňa	1	0	0	2	0	1	0	0
Kresťanské zbory	1	0	0	2	0	0	0	0
Židovské náboženské obce	1	0	0	0	0	0	0	0
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	0	0	0	0	0	0	1	2
Ostatné	0	0	0	0	5	0	0	0
Bez vyznania	14	11	35	35	5	7	25	56
Nezistené	37	1	25	24	10	8	30	19
Spolu	846	269	1 078	1 639	526	466	1 036	1 294

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Tabuľka 7 Bývajúce obyvateľstvo podľa najvyššieho ukončeného stupňa školského vzdelania za rok 2001

	Čaradice	Červený Hrádok	Čierne Kľačany	Choča	Malé Vozokany	Nemčičany	Nevidzany
Základné	136	99	271	142	90	254	160
Učňovské (bez maturity)	93	92	317	127	88	166	162
Stredné odborné (bez maturity)	25	15	38	9	0	25	15
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	18	9	27	27	11	16	16
Úplné stredné odborné (s maturitou)	91	73	189	45	25	102	107
Úplné stredné všeobecné	22	13	41	10	11	26	24
Vyššie	2	1	2	2	0	2	2
Vysokoškolské spolu	39	14	22	10	6	14	15
 bakalárske	1	2	0	1	0	0	1
 magisterské, inžinierske, doktorské	37	11	22	8	6	14	12
 doktorandské	1	1	0	1	0	0	2
Ostatní bez udania školského vzdelania	1	19	4	7	2	30	6
Ostatní bez školského vzdelania	0	0	2	1	0	0	1
Deti do 16 rokov	102	79	232	112	78	149	119
Spolu	529	414	1 145	492	311	784	627

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Tabuľka 7 Bývajúce obyvateľstvo podľa najvyššieho ukončeného stupňa školského vzdelania za rok 2001 – pokračovanie tabuľky

	Slepčany	Tajná	Tekovské Nemce	Tesárske Mlyňany	Veľké Vozokany	Vieska nad Žitavou	Volkovce	Nová Ves nad Žitavou
Základné	177	96	277	436	136	114	403	308
Učňovské (bez maturity)	206	87	270	442	112	119	172	324
Stredné odborné (bez maturity)	14	0	56	54	23	20	34	21
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	31	11	28	66	14	14	29	92
Úplné stredné odborné (s maturitou)	145	28	135	209	89	88	126	185
Úplné stredné všeobecné	41	3	24	39	17	10	29	65
Vyššie	3	0	2	3	0	3	6	5
Vysokoškolské spolu	50	5	34	51	20	13	27	74
bakalárske	1	1	2	2	3	0	0	10
magisterské, inžinierske, doktorské	48	4	31	46	16	13	26	60
doktorandské	1	0	1	3	1	0	1	4
Ostatní bez udania školského vzdelania	24	0	32	16	14	1	52	0
Ostatní bez školského vzdelania	0	0	0	3	0	0	4	1
Deti do 16 rokov	155	39	220	320	101	84	154	219
Spolu	846	269	1 078	1 639	526	466	1 036	1 294

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Tabuľka 8 Vysokoškolské vzdelanie obyvateľov v obciach MR Požitavie – Širočina podľa zamerania

Vysokoškolské podľa zamerania:	Čaradice	Červený Hrádok	Čierne Kľačany	Choča	Malé Vozokany	Nemčičany	Nevidzany	Nová Ves nad Žitavou
- univerzitné	16	4	8	1	2	7	6	36
- technické	9	3	2	2	0	1	1	11
- ekonomické	4	2	7	4	2	1	3	16
- poľnohospodárske	9	1	2	3	1	4	4	8
- ostatné	1	4	3	0	1	1	1	3

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Tabuľka 8 Vysokoškolské vzdelanie obyvateľstva v obciach MR Požitavie – Širočina podľa zamerania – pokračovanie tabuľky

Vysokoškolské podľa zamerania:	Slepčany	Tajná	Tekovské Nemce	Tesárske Mlyňany	Veľké Vozokany	Vieska nad Žitavou	Volkovce
- univerzitné	16	3	12	18	9	5	9
- technické	12	0	11	12	2	5	3
- ekonomické	10	1	1	7	4	2	8
- poľnohospodárske	11	1	7	10	3	1	5
- ostatné	1	0	3	4	2	0	2

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Tabuľka 9 Domový a bytový fond obcí MR Požitavie – Širočina v roku 2001

	Čaradice	Červený Hrádok	Čierne Kľačany	Choča	Malé Vozokany	Nemčiňany	Nevidzany
Domov spolu	221	173	321	168	116	321	248
Trvale obývané domy	149	128	272	126	93	254	182
v tom:							
vlastníctvo štátu	1	0	0	0	0	0	0
vlastníctvo bytového družstva	0	0	3	4	0	2	0
vlastníctvo obce	0	1	2	1	0	0	0
vlastníctvo FO	143	125	262	120	89	241	177
vlastníctvo PO	2	0	0	0	0	3	1
vlastníctvo ostatné	3	2	5	1	4	8	4
Neobývané	72	45	49	42	23	67	66
Priemerný vek domu	43	46	34	49	42	46	39
Bytov spolu	224	177	337	190	117	330	248
v tom trvale obývané	152	131	281	146	94	263	182
z toho:							
družstevné	2	0	14	17	0	8	0
byty vo vlastníctve občana v bytovom dome	0	0	3	0	0	4	0
Neobývané	72	46	56	44	23	67	66

Zdroj: Štatistický úrad SR, ŠODB, 2001

Tabuľka 9 Domový a bytový fond obcí MR Požitavie – Širočina v roku 2001 – pokračovanie tabuľky

	Slepčany	Tajná	Tekovské Nemce	Tesárske Mlyňany	Veľké Vozokany	Vieska nad Žitavou	Volkovce	Nová Ves nad Žitavou
Domov spolu	338	131	379	567	157	168	326	436
Trvale obývané domy	262	94	289	445	136	138	256	377
v tom:								
vlastníctvo štátu	1	0	0	0	0	5	1	2
vlastníctvo bytového družstva	1	0	1	6	1	0	1	3
vlastníctvo obce	0	0	1	1	0	0	0	0
vlastníctvo FO	257	94	278	425	131	130	251	364
vlastníctvo PO	0	0	1	0	0	0	1	1
vlastníctvo ostatné	3	0	8	13	4	3	2	7
Neobývané	76	36	90	122	21	30	67	58
Priemerný vek domu	40	49	39	42	41	41	40	40
Bytov spolu	344	130	407	619	164	181	325	494
v tom trvale obývané	265	94	314	495	140	147	259	429
z toho:								
družstevné	4	0	0	32	2	0	3	16
byty vo vlastníctve občana v bytovom dome	3	0	0	0	5	0	1	9
Neobývané	79	36	93	124	24	34	66	65

Zdroj: Štatistický úrad SR, ŠODB, 2001

Tabuľka 10 Obdobie výstavby trvale obývaných bytov v jednotlivých obciach v roku 2001

Obdobie výstavby	Čaradice	Červený Hrádok	Čierne Kľačany	Choča	Malé Vozokany	Nemčiňany	Nevidzany	Nová Ves nad Žitavou
do roku 1899 a nezistené	4	9	9	10	6	31	5	14
1900-1919	5	5	2	5	3	12	4	13
1920-1945	24	31	19	32	21	42	28	48
1946-1970	79	56	117	56	42	116	76	196
1971-1980	21	12	55	15	9	37	32	67
1981-1990	11	14	62	20	6	14	25	61
1991-2001	8	4	17	8	7	11	12	30
Spolu	152	131	281	146	94	263	182	429

Zdroj: Štatistický úrad SR, ŠODB, 2001

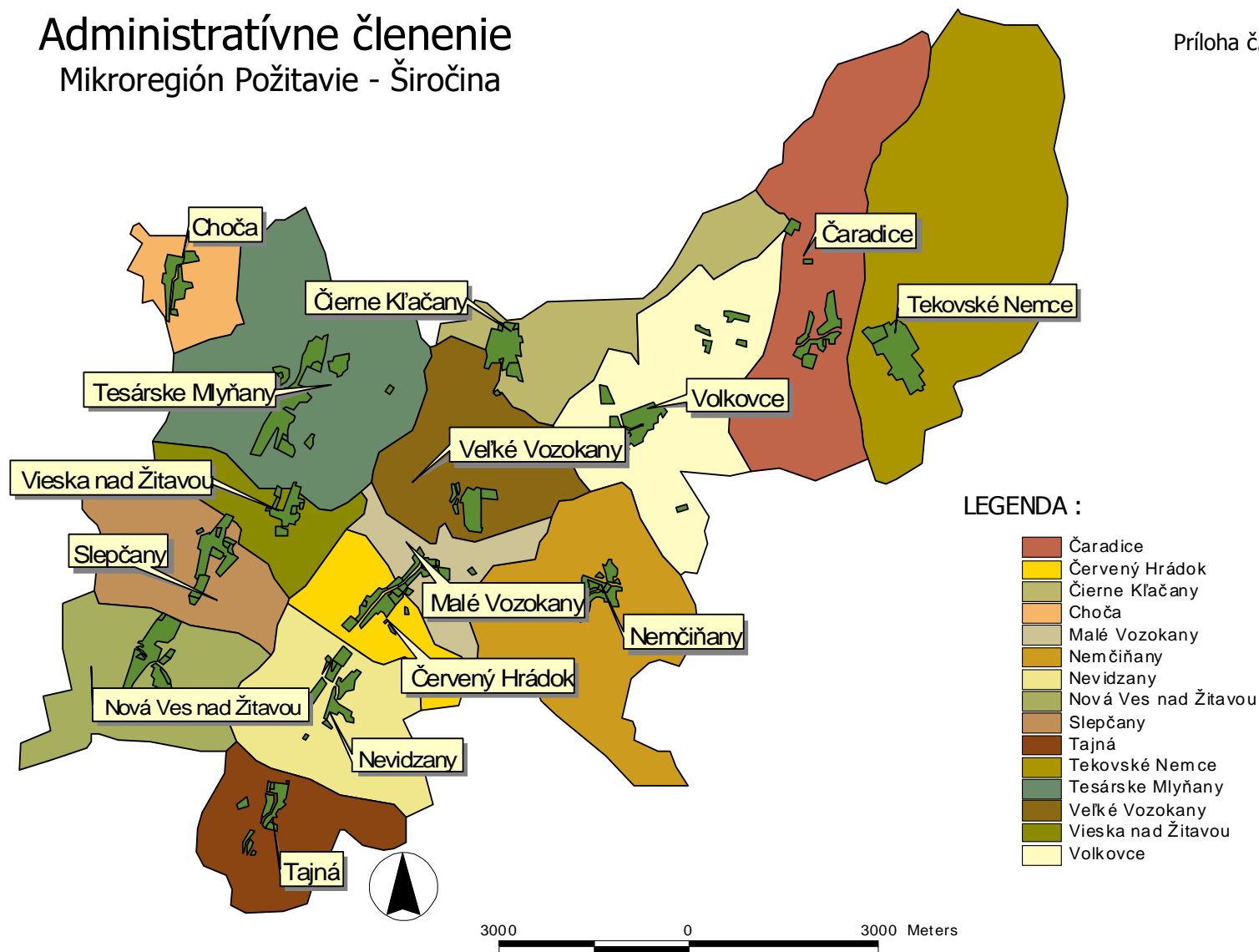
Tabuľka 10 Obdobie výstavby trvale obývaných bytov v jednotlivých obciach v roku 2001 – pokračovanie tabuľky

Obdobie výstavby	Slepčany	Tajná	Tekovské Nemce	Tesárske Mlyňany	Veľké Vozokany	Vieska nad Žitavou	Volkovce
do roku 1899 a nezistené	14	3	34	26	20	3	9
1900-1919	14	3	4	22	3	2	7
1920-1945	32	20	29	68	15	30	33
1946-1970	110	56	132	201	57	68	132
1971-1980	44	5	34	64	25	18	33
1981-1990	37	4	56	91	14	17	22
1991-2001	14	3	25	23	6	9	23
Spolu	265	94	314	495	140	147	259

Zdroj: Štatistický úrad SR, ŠODB, 2001

Administratívne členenie Mikroregión Požitavie - Širočina

Príloha č. 1

Mikroregión Požitavie - Širočina

Vodné toky a plochy Water streams and bodies

- občasný vodný tok s prirodzeným korytom
intermittent water streams with natural beds
- vodný tok s prirodzeným korytom
water streams with natural beds
- vodný tok s upraveným korytom
water streams with regulated beds
- rybníky a vodné nádrže
ponds and water reservoirs

Poľnohospodárske areály Agricultural areas

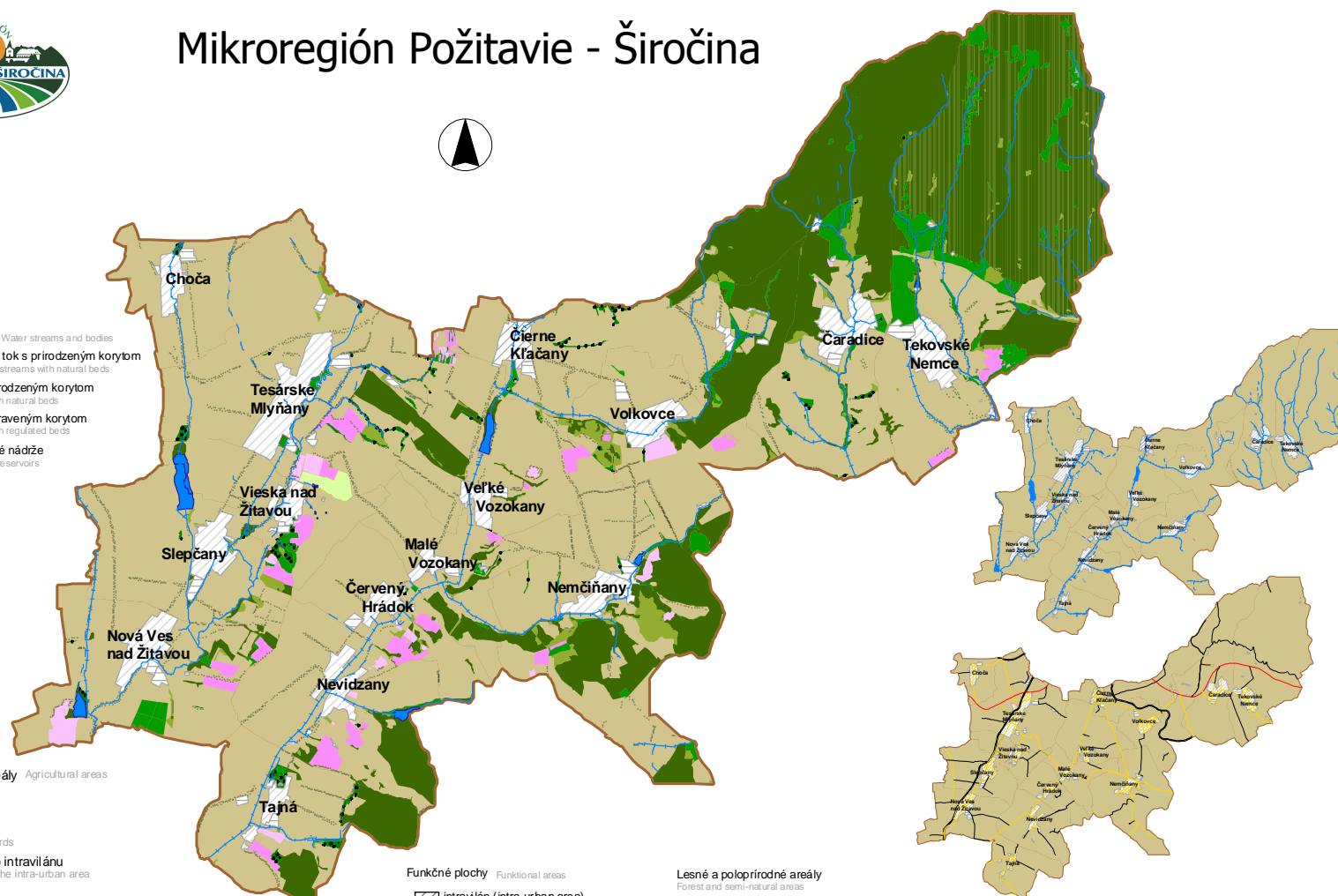
- orná pôda
arable land
- vinice / sady
vineyards / orchards
- záhrady mimo intravilánu
gardens outside the intra-urban area
- TTP - lúky
permanent crops - meadows
- TTP - pasienky
permanent crops - pastures

Funkčné plochy Functional areas

- intravilán (intra-urban area)
intra-urban area
- areály poľnohospod. a priem. podnikov
areas of agricultural and industrial firms

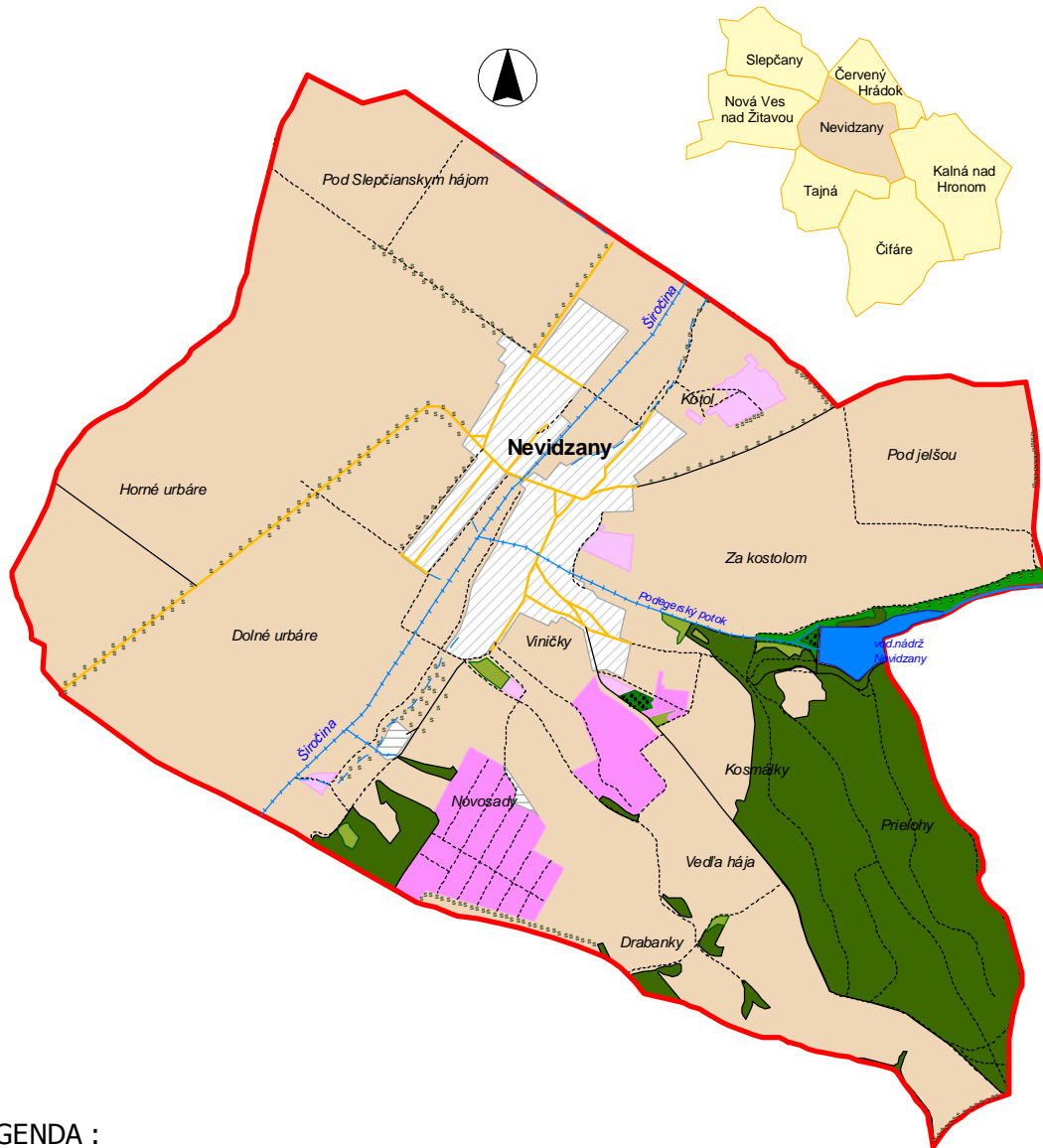
Lesné a poloprirodné areály Forest and semi-natural areas

- les
forest
- kroviny
scrubs

Súčasná krajinná štruktúra k.ú. Nevidzany

(príloha č. 2)

LEGENDA :

*** sprievodná vegetácia komunikácií
linear vegetation accompanying communications

katastrálna hranica
communal boundary

Vodné toky a plochy Water streams and bodies

občasný vodný tok s prirodzeným korytom
intermittent water streams with natural beds

vodný tok s prirodzeným korytom
water streams with natural beds

vodný tok s upraveným korytom
water streams with regulated beds

rybníky a vodné nádrže
ponds and water reservoirs

Dopravné prvky Transport elements

cesty 1. triedy
main roads

cesty 2. a 3. triedy
secondary and minor roads

poľné cesty spevnené
field roads standing

poľné cesty nespevnené
field roads non-standing

železnice
railways

Funkčné plochy Funktional areas

intraúľán (intra-urban area)
intra-urban area

areály poľnohospod. a priem. podnikov
areas of agricultural and industrial firms

Poľnohospodárske areály Agricultural areas

orná pôda
arable land

vinice / sady
vineyards / orchards

záhrady mimo intraúľánu
gardens outside the intra-urban area

TTP - lúky
permanent crops - meadows

TTP - pasienky
permanent crops - pastures

Lesné a poloprirodne areály Forest and semi-natural areas

les
forest

kroviny
scrubs

Rímskokatolícky kostol obrátenia sv. Pavla apoštola

Kaplnka Lurdskej Panny Márie

Rímskokatolícky kostol obrátenia sv. Pavla apoštola

Prícestný kríž

Socha sv. Jána Nepomuckého

Budova obecného úradu

Obnovená kolesová studňa a autobusová zastávka

Obec Nevidzany